

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

DOLENJSKI LIST

Visoke ocene za skrb za begunce

V Novem mestu bili delegaciji mednarodnega komiteja RK in visokega komisariata OZN za begunce in UNICEF — Energijo porazdeliti, ker bo še potrebna!

NOVO MESTO — Prvi begunci pred krvavo vojno so prišli v novomeško občino že sredi avgusta, zdaj pa daje ta občina zatočišče blizu 1.900 beguncem s Hrvaške. Večina jih je pri sorodnikih in znanih, 35 v domu za ostarele, 600 pa v begunskem centru na Otočcu, ki je začel delovati 20. septembra, v Šmarjeških in Dolenjskih Toplicah ter v Novem mestu. Novomeško skrb za te nesrečne ljudi, med katerimi prevladujejo ženske, otroci in ostareli, so med obiskoma v Novem mestu in na Otočcu pretekli teden zelo pohvalno ocenili predstavniki mednarodnega RK in visokega komisariata OZN za begunce.

Paul Loosli, član mednarodnega komiteja Rdečega križa iz Ženeve, je v Novo mesto in v begunski center na Otočec prišel preteklo sredo popoldne skupaj s predsednikom slovenskega Rdečega križa Mirkom Jeleničem in načelnikom republiškega štaba za civilno zaščito Slavkom Rajhom. Hotel se je prepričati, ali je za begunce pri nas poskrbljeno, kot velevaljo mednarodni standardi, in da bi videl, ali je v skrbi za begunce potrebna pomoč. Na koncu je izjavil, da tako dobre skrbi za begunce, s toliko srca, pa brez velikih dodatnih stroškov, ni videl še nikjer. Pohval za dobro in domiselno delo z begunci so

bili Novomeščani deležni tudi s strani republike, v četrtek pa še od predstavnikov visokega komisariata za begunce pri OZN in UNICEF iz Ženeve. Delegacija je vodil Daniel Bellamy iz komisariata, v njej pa so bili še Donald Allan, J.M. Castro-Magluff iz istega komisariata ter Bent Aillaud in Danielle Vuianovitch iz UNICEF.

Kako tudi ne. Begunski center na Otočcu je vzoren primer dobre organizacije in najrazličnejših aktivnosti. V

sejini sobi hotela, kjer živijo begunci, je v dopoldanskem času vrtec za okrog 40 otrok, popoldne pa šola za 32 šolarjev nižjih razredov. 38 šolarjev višjih razredov imajo nekaj ur pouka popoldne v osnovni šoli v Otočcu. V šolo je vključenih tudi 35 srednješolcev ter še 48 osnovnošolcev v različne osnovne šole v občini, najbližje kraju pribežališča. Otroke v glavnem varujejo in učijo vzgojiteljice in učiteljice, ki so prav tako pribegnile iz vojnih območij Hrvaške, nekatere s celo skupino otrok. Igrače, kreda, zvezke in tudi knjige so zbrali novomeški otroci, iz Zagreba namreč niti obljubljenih učbenikov. Zagreb kot da je tudi sicer povsem pozabil na svoje ljudi, kar begunce zelo boli. Na Otočcu

(Nadaljevanje na 2. strani)

V SLOGU MARTINA — V pestrem kulturno-umetniškem in zabavnem sporedu so sodelovale številne skupine in posamezniki, pretežno iz litijske in trebanjske občine. Podarili so tudi Levstikove diplome za pomemben prispevek pri urejanju in uveljavljanju Levstikove poti, in to Rudiju Bregarju, Niku Borštnarju, Mirku Kaplji, ZKO Litija, TEM d.d. Čatež in dr. Matjažu Kmeclu. Kot velevala običaj, je predsednica čateške krajevne skupnosti Mija Benedičič (na posnetku) podarila slavnostnemu govorniku majolico, seveda, kot se za Martinovo soboto spodobi, napolnjeno z dolenjsko kapljico in z njo sta si nazdravila z Zlobcem. (Foto: P. Perc)

PAJČEVINA TUDI V POSAVJU

KRŠKO — Prejšnji teden, točneje v petek okoli 13. ure, je tudi del Obrežja prekrila skrivnostna pajčevina, ki jo po sosednji Hrvaški spuščajo vojna letala jugoslovanske vojske. Med krajani je povzročila precej preplaha, še posebej, ker je bila na pajčevino prilepljena množica pajkov in drugih insektov, toda bojazen pred morebitno zastrupitvijo je po zadnjih analizah Centra za kriminalistično-tehnične preiskave in Inštituta Jožef Stefan v Ljubljani odveč. Gre za neškodljivo snov, ki jo letala uporabljajo za obrambo pred vojenimi izstrelki, saj sprošča toploto, ki te izstrelke moti.

Danes v Dolenjskem listu

- na 3. strani
- Lahko žalujemo za igorjem
- na 5. strani:
- Z mejo se je treba sprijazniti
- na 6. strani:
- Neodgovorne obtožbe Jutranjke
- na 7. strani:
- Brežičani o odpadkih z Jesenic
- na 8. strani:
- Novinarji Dolenjskega lista komentirajo
- na 11. strani:
- Otroci kot izvozni artikli
- na 12. strani:
- Razveljavljena povojna obsodba
- na 14. in 15. strani:
- Pisma in odmevi

KUČAN IN HORVAT S POSAVCI

SEVNICA — Ob sevniskem občinskem prazniku bo v petek, 15. novembra, ob 11. uri v sevniskih kulturnih dvorani GD razgovor posavskih gospodarstvenikov s predsednikom Predsedstva Republike Slovenije, Milanom Kučanom, in predsednikom Gospodarske zbornice Slovenije, Ferijem Horvatom. V soboto bodo Sevnici ob prazniku odprli v Lokah odsek posodobljene regionalne Impolje — Zavratac, za tem prizidek gasilskega doma na Studencu, zvečer ob 18. uri pa bo v sevniskih župnijski cerkvi orgelski koncert na obnovljenih orglah.

TRIKRAT ENAJST ZA MARTINOVO — Že petnajsto leto zapored se v Krkinem hramu na Trški gori enajstega novembra (enajsti mesec!) ob enajsti uri dobivajo nekdanji gospodarstveniki in politiki, ki so v preteklih desetletjih v mnogočem prispevali k razcvetu novomeške tovarne zdravil. Tako je bilo tudi letos na Martinov ponedeljek veselo ob pokušanju mošta, Martinove gosi in drugih dobrot. Veselo pa je bilo tudi po drugih zidanicah in malokatero leto se je temu prazniku posvetilo toliko lepih besed in pozornosti. Pokuševalci so lahko ugotovili, da je ob dobrem kletarjenju letošnji vinski pridelek eden boljših. (Foto: J. Pavlin)

Begunci še vedno prihajajo

Manj kot v oktobru

METLIKA, ČRNOMELJ — V začetku tega tedna je bilo v metliški občini skoraj 700 beguncev iz Hrvaške, zadnje čase pa jih prihaja precej manj kot pretekli mesec. V metliško občino se je zateklo tudi veliko mlajših ljudi, ki nimajo statusa begunca. Ti hodijo v službo v Karlovec, prenočujejo pa v Metliki. Še vedno pa ima Rdeči križ organizirano dežurno službo; pri reševanju problemov beguncev sodelujeta tudi občinski štab Civilne zaštite in Center za socialno delo. V zadnjih tednih prihaja veliko pomoči za begunce v metliški občini od drugod. Tako so pretekli teden pripeljali že drugi tovornjak pomoči metliški pobratimi iz italijanskih Ronk, na pomoč pa so priskočili tudi pobratimi iz avstrijske Wagne ter zdomci iz ZRN in Kranjani.

V črnomaljski občini je bilo v začetku tega tedna 846 beguncev; vsak dan jih pride vsaj še 20 s statusom, medtem ko je bilo samo v zadnjem tednu 64 pribežnikov brez statusa begunca. Odšlo jih je iz črnomaljske občine v vsem času le 84. Sicer pa si črnomaljci pri oskrbi pomagajo predvsem sami. Res so dobili nekaj denarja od republiškega štaba Civilne zaštite in Rdečega križa Slovenije, precej denarja pa so zbrali z zbiralnimi akcijami, ki sta jih organizirala občinski odbor Rdečega križa in skupščina občine. Izkazala se je tudi Karitas, ki ima po trgovinah košare, v katere dajejo občani živila za begunce. Delegati občinske skupščine so namenili zanje dve sejnini.

Z novo zbirko proslavili jubilej

Ob 40. obletnici Belokranjskega muzeja

METLIKA — Ni naključje, da je Belokranjski muzej v Metliki praznoval svoj 40. obletnico prav 11. novembra, na Martinovo. Ob jubileju so namreč v grajski kleti odprli vinogradniški in vinarski oddelek, ki bi ga, kot je dejal slavnostni govornik dr. Matjaž Kmecl, Belokranjci — ki niso zadnji ne med vinogradniki ne med pivci — zaslužili že veliko prej. Pa tudi zato, ker je njihovo življenje povezano z vinom od rojstva do smrti.

Ravnatelj muzeja prof. Zvonko Rus je v svojem nagovoru poudaril, da je bilo v štirih desetletjih v Belokranjskem muzeju narejeno ogromno delo, za kar ima veliko zaslug prof. Jože Dular, 30 let duša in vodja muzeja. Potarnal pa je, da mora že nekaj let, odkar poskušajo določiti status muzejev v okviru muzejske mreže Slovenije, Belokranjski muzej dokazovati, da pokriva območje samosvoje pokrajine in da Bela krajina ni enostavno privesek Dolenjske niti v geografskem niti narodopisnem niti v etničnem in ne v zgodovinskem pogledu in da je zaradi tega muzej v Metliki pokrajinski.

Član Predsedstva Republike Slovenije, dr. Matjaž Kmecl, je ob čestitkah muzeju dodal, da je njegovo delovanje namenjeno ohranitvi kulturnega in zgodovinskega spomina Bele krajine ter njenemu kulturnemu samozavedanju. Za potrditev Rusovih besed, da je bila Bela krajina od nekdaj republika zase, pa si je od obiskovalcev praznovanja, ki so dodobra napolnili grajsko dvorico, prislužil gromek aplavz. Pohvalil pa je vse belokranjske vinogradnike, ki so jim v zahvalo za darovane predmete, nasvete in spodbude namenili novo muzejsko zbirko. »Na to zbirko so se pripravljali precej dolgo, saj so ekspozate shranjevali že v Martinovo cerkev, ker so menili, da je to pravi patron za takšne stvari. Pozneje se je pokazalo, da sv. Martin s tem ni bil prav zadovoljen, kajti vlaga in plesen sta načela predmete in potrebno je bilo urediti pravo muzejsko klet,« je dr. Kmecl nazikal kanček zgodovine, preden je z velikim ključem odklenil težka vrata grajske zidanice.

M. BEZEK—JAKŠE

Tisoči na Levstikovi poti

Tudi letos med pohodniki Milan Kučan — Govornik Ciril Zlobec: Levstikovo sporočilo je še aktualno

ČATEŽ — V čudovitem, sončnem jesenskem vremenu se je preteklo soboto pred Tovarno elektromateriala na Čatežu zbrala množica okrog 5000 pohodnikov, ki so letos krenili na 5. pohod po Levstikovi poti iz Litije do Čateža. Med temi je bil tudi predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan in tako izpolnil lanskoletno obljubo, da bo letos spet prišel na pohod, da bi poskusil izboljšati svoj čas 3 ure in 59 minut.

Kučanu je načrt uspel, saj je letos porabil za 25 km dolgo peš pot 3 ure in 38 minut. Imel pa je še precej rezerve, saj se je med pohodom precej časa zadržal v kramljanju s številnimi pohodniki, ki so pač hoteli spregovoriti vsaj besedo ali dve s svojim predsednikom. Končno pa Kučanu ni šlo za kakšen pomembnejši športni dosežek, kakor morebiti precej mlajšemu pohodniku, podpredsedniku SDP Slovenije Franciju Križaniču.

Pohodnike in visoke goste je najprej pozdravil trebanjski župan Ciril Pungartnik. Tokratna najodličnejša slovenska kulturno-zgodovinska manifestacija je imela največjo politično »specifično težo« doslej, saj se je na Čatežu zbrala kar polovica slovenskega predsedstva, pa še kakšen republiški minister za nameček.

Slavnostni govornik, akademik Ciril Zlobec, je z duhovitim govorom požal obilo odobravanja med množico. Dejal je, da je sporočilo, ki ga je Levstik poslal z esejističnim potopisom Popotovanje iz Litije do Čateža v tedanji slovenski kulturni in nacionalni prostor, še zmerom zavezujoče. Gre za skrb za narodno preživetje in kulturo kot možnost, da se to uresniči. Zlobec je poudaril, da je

Levstik vpeljal v literaturo in narodove zadeve najstrožji vrednostni kriterij. P. P.

NA ZDRAVJE! — V belokranjskih zidanicah se je nekdanj, če le ni bilo slabo vinsko leto, na Martinovo trlo ljudi. Tudi na letošnje Martinovo so dvorice metliškega gradu zapolnili do zadnjega kotička. Preden pa so gostje stopili v grajsko zidanico, je nazdravil kmeti Tone Pezdirc-Mikolaš s Krasinca: prvič sebi, drugič hišni gospodinj, sicer kustosinji Belokranjskega muzeja Andreji Brancelj (na fotografiji), tretjič zemlji in četrtič vsem zbranim.

Kramljanje v gradu

Slovenska vlada je v četrtek prvič zasedala zunaj prestolnice Slovenije, na Valvasorjevem Bogenšperku pri Litiji, na obrobju Dolenjske. Del se je odprli za novinarje in po polurnem čakanju smo lahko prisluhnili zasavskim trobenčarjem in pevcem ter kramljanju predsednika vlade, kot je svoje poročilo o poldrugem letu dela izvršnega sveta sam označil Lojze Peterle. V njem je kot največji uspeh upravičeno poudaril osamosvojitve Republike Slovenije ter odločilen prispevek vlade, predvsem njenega obrambnega in notranjega ministrstva.

Bila je priložnost, da bi sedmi sili kaj več povedal o razvojni strategiji vlade ter o izhodu iz gospodarske stiske, v kateri smo se znašli. Žal ni bila izkoriščena. Predsednik je v svojem značilnem slogu začel s starimi zamerami in ironiziranjem opozicije, prejšnje oblasti in vlade (katere strokovni sodelavec in svetovalec je bil, konec koncev, tudi sam). Ponovil je svojo domisljico o socialističnem pogorišču, govoril o zatrtju vere v zaprtjem delu Kočevske, omenjal poklicni pevski zbor in tako naprej, skorajda povsem pa je obšel hude težave, ki ta čas pritiskajo na nas in v ljudeh vzbujajo strah: usihajoče gospodarstvo, obujena hiperinflacija, izgubljenih nad 140.000 delovnih mest, naraščajoča brezposelnost, naglo padajoč življenjski standard. Svojega pri-slovičnega optimizma ni podprl z argumenti in se enkrat se je pokazalo, da bo najbrž res to, kar je te dni v Portorožu zatrdil nekdanji podpredsednik za gospodarstvo dr. Jože Mencinger, rekoč: »Vlada nima jasnega koncepta in ne ve, kam pravzaprav hoče.«

M. LEGAN

tolar

VREME

V drugi polovici tedna bo nestalno vreme s pogostimi padavinami.

Visoke ocene za skrb za begunce

(Nadaljevanje s 1. strani)

so bili hrvaški predstavniki doslej dvakrat na slovensko zahtevo, problem (ne)izplačevanja pokojnin, poročniških nadomestil itd. beguncem urejajo šele sedaj. Na Otočcu sicer deluje tudi ambulanta, ljudje pa so vključeni v razna dela v hotelu in okolici, da bi vsaj malo pozabili na svoje tegobe.

Več težav je z begunci, ki živijo v družinah. Mnoge od teh so bile že pred tem socialno ogrožene, poleg tega se zdaj na 56 kvadratnih metriskega zdiška po 14 ljudi. Tem družinam pomagajo s paketi hrane, najbolj ogroženim so razdelili tudi za 180 tisoč tolarjev enkratnih pomoči, a počasi bo treba razmišljati o preselitvi v organizirane centre. Kajti vojna traja in ji še ni videti konca. Tako so pretekli teden ocenili razmere tudi omenjeni novomeški gostje in apelirali, da bi ljudje in vse organizacije — RK, Karitas, Center za socialno delo, podjetja in mnogi posamezniki, ki pomagajo z obleko, hrano itd. — ki tako vzorno in usklajeno skrbijo za begunce, svojo energijo porazdelili, ker bo še potrebnih. Navsezadnje vsak dan več beguncev zve, da so ostali brez doma, ne ve se, kako bo s porodicami iz Karlova in okoliških krajev, ki povprečno tri na dan rodijo v novomeški porodnišnici.

Pomoč mednarodnih organizacij tu-

di v bodoče ni vprašljiva, a ker je že zdaj v bivši Jugoslaviji prek 400 tisoč beguncev in v Sloveniji vendar le manjši del, se ve, kam bo pomoč večinsko usmerjena. Delegacija OZN je vzela na znanje odgovor, da so novomeške firme sposobne povečati proizvodnjo za po-

trebe pomoči beguncem in da je tudi hrane za njih tu dovolj in da je le vprašanje plačila. Govor je bil tudi o tem, da bi za pomoč beguncem morda lahko porabili zaloge hrane, ki jih je v Sloveniji pustila umikajoča se JA.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

MED BEGUNCI NA OTOČCU — Pretekli teden sta se prišli v Novo mesto pozanimat, kako je poskrbljeno za vojne begunce s Hrvaške, delegaciji dveh pomembnih mednarodnih organizacij: Rdečega križa in OZN. Slednji so mali pregnanci z domov v sosednji Hrvaški pripravili krajši kulturni program (na sliki).

V spomin Francu Luzarju

Prejšnji teden so na gabskem vaškem pokopališču v pokopališču Francu Luzarja, ki je po krajši in težki bolezni umrl v 83. letu starosti. Pogosto nasmejani, duhoviti in zgovorni Franc Luzar, ki so ga mnogi bolje spoznali šele lani, ko je izdal svojo dolgo prepovedano knjigo Spomini skrivavca Marka, bi imel vso pravico, da bi ostal v spominu ljudi kot vase zaprt in zagrenjen človek, a bil je dobrodušen, prijazno odprt človek, čeprav ga je življenje trdo preskušalo.

Rodil se je 27. julija 1909 v revni družini v Gabrju pri Novem mestu. Dokončal je sicer en sam razred osnovne šole, toda po naravi bistri fant je z nadarjenostjo in samoučenjem nadoknadil in presegel običajno šolsko modrost. Čut za pravičnost in dar za delo z ljudmi sta ga je pripeljala v sindikalno gibanje. Dolga leta je bil uslužbenec Borze dela v Ljubljani, veliko je potoval po vsej Sloveniji in si prizadeval za dobrobit delavstva. Iz tega časa se ga mnogi s hvaležnostjo spominjajo kot dobrega in poštenega človeka. Vojna mu je prinesla težke preizkušnje in ga za dolgo zaznamovala. Po nazorskem

prepričanju katoličan in zagovornik večstrankarske politične ureditve, je ostal nevtralen in se ni vezal na nobeno od bojujočih se strani, svojega prepričanja in misli pa ni skrival, kar mu je prineslo samo težave. Med splošno mobilizacijo po kapitulaciji Italije je bil vključen v partizane, v splošni zmedbi po nemškem napadu pa je partizane zapustil in odšel nazaj v službo. Leta 1944 ga je ujel gestapo, mučili so ga in poslali v taborišče Auschwitz, kjer je dočkal razpad tretjega rajha. Ko se je vrnil domov, so ga že po nekaj tednih svobode zaprli kot dezertarja iz NOV. Vojško sodišče v Novem mestu ga je obsodilo na šest let odvzema prostosti s prisilnim delom. Kazen je prestajal v taborišču v Kočevju, od koder je ušel, se nekaj časa skrival doma in drugod, nato so ga ujeli in ponovno zaprli. 5. marca 1947 pa izpustili.

»Ti burni časi so me za vedno zaznamovali,« je kasneje zapisal v svojih spominih. Vendar z zapori ni dokončno opravil. Po naključju je rokapis spominov, ki jih je napisal kot svojo duhovno darilo otrokom in vnukom, prišel v nepravne roke. Ker je v knjigi odkrito pisal tudi o stvareh, ki niso bile v skladu z idealizirano podobo vojnega dogajanja, se je 68-leten ponovno znašel pred sodiščem, tokrat obtožen, da je »pisno besedo in hudobnim namenom neresnično prikazoval družbene in politične razmere v državi«. Obsojen je bil na štiri in po pritožbi na dve leti strogega zaporu, ki ga je tudi prestal.

V človeku mora biti neka posebna moč, da lahko po vsem tem še zapiše te besede: »Odpusti se lahko, pozabiti ni mogoče. Vsa razočaranja nad nekdanjimi prijatelji me niso spravila s tira. Še več! Niti enemu se nisem maščeval... Ponosen na vsa zaničevanja, na prestano gorje ter na svoj značaj bom tudi v prihodnje z vsemi ... še vedno iskren prijatelj.«

Poštenost in odkritost — to zapušča Franc Luzar kot življenjsko modrost, ki je ni samo zapisal v knjigi, marveč potrdil s svojim življenjem.

M. MARKELJ

Ameriško ladjevje na Jadranu?

F. Allgemeine Zeitung

Civilizirani svet bi moral onemogočiti neevilizirano Srbijo. Že zdavnaj bi bilo potrebno uvesti blokado pri dobavi nafte, kar pa verjetno ne bi zadostovalo. Češkoslovaški predsednik Havel se je zavzel, da bi mednarodne mirovne enote zaustavile borbe v Hrvaški. Ideja je dobra, če se seveda misli na pravo stvar. Nekoristno bi namreč bilo, da kakšna slaba enota poskuša razdvojiti hrvaške in srbske sile. Na mnogih področjih ni jasne linije fronte med napadalci in branilci, Srbija pa predvsem spoštuje fizično silo. Pojav oborožene sile bi moral na srbsko vodstvo delovati preteče, pri tem pa naj ne bi prišlo do prelivanja krvi. Ameriško sredozemsko ladjevje bi lahko že samo s svojo navzočnostjo pred hrvaško obalo preprečilo srbskim vojnim ladjam streljanje na obalna mesta. Tudi letala srbskega letalstva verjetno ne bi bombardirala hrvaških mest in vasi, če bi Zahod skupno z ZDA to preprečil, sklicujoč se na svoje velike tehnično-vojaške potenciale.

Namesto tega Zahod pripravlja enega za drugim načrte za bodočnost tega, kar je nekoč predstavljalo Jugoslavijo. Stalno se razpravlja o tem, kaj bi te države morale imeti skupnega. Boljše bi bilo, da Evropa prepusti osamosvojenim republikam, naj same odločijo o prihodnjem medsebojnem odnosu po končani vojni, pri tem pa bi jim morala Evropska skupnost pomagati pri pogajanjih.

OPOZORILO O MINSKIH POLJIH

Okoli vojaških objektov bivše JA so še vedno položene protipehotne in protitankovske mine, ki so ostale po odhodu enot JA iz Slovenije. Mine oz. minska polja niso v celoti označena, zato še vedno ogrožajo okolje in življenja prebivalstva. Tako še vedno obstaja nevarnost za ljudi, živino, delovne stroje itd. in prosimo, da se bližnje objektov, ki jih je zapustila JA, izogibate.

TO Dolenjske krajine je sprejela vse ukrepe, da se nevarnost odstrani, vendar lokacije minskih polj še niso vse v celoti odkrite in označene, zato prosimo prebivalstvo, da upošteva naše opozorilo.

Pokrajinski štab za teritorialno obrambo

PET TON HRANE ZA BEGUNCE

NOVO MESTO — V torek so bili v Novem mestu pogovori med slovenskimi Svobodnimi sindikati in Zvezo svobodnih sindikatov Hrvaške o skupnih naporih za mir, migracijah, zaposlovanju, delovnih vizah ipd. Pred pogovori je bila v prisotnosti hrvaških gostov novomeškemu odboru Rdečega križa izročena pomoč v obliki petih ton hrane, ki so jo za hrvaške begunce pri nas zbrali slovenski Svobodni sindikati.

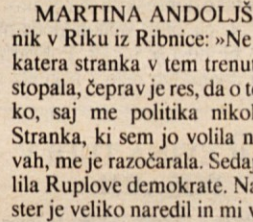
Naša anketa

Kako bi volili danes?

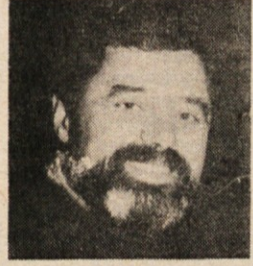
Nedavno opravljena anketa Delove agencije Stik je pokazala, da bi se na volitvah, če bi bile preteklo nedeljo, najbolj odrezala Peterletova stranka krščanskih demokratov, takoj za njo bi bili Ruplovi demokrati, Ribičičevi prenovitelji, Školčevi liberalni demokrati, Plutovi Zeleni, Pučnikovci socialdemokrati, Omanovi kmetje, Žakljevi socialisti, Pirnatovi nacionalni demokrati itn. Nekoliko obsežnejša javnomnenjska raziskava, ki je bila v Sloveniji narejena pred nekaj tedni, pa je pokazala, da v Sloveniji sicer poteka močan proces depolitizacije prebivalstva. Le vsak dvajseti polnoletni Slovenec je član kakšne politične stranke, ki jih sicer ne manjka. V katerem od sindikatov je včlanjenih le dobra polovica zaposlenih, različna družbena gibanja imajo minimalno število pripadnikov. Tri četrtine vprašanih je ocenilo, da se je gospodarski položaj po lanskih volitvah poslabšal, več kot polovica ljudi je prepričanih, da bodo sistemske spremembe po volitvah najbolj prizadele delavce, dve tretjini pa sta prepričani, da bodo pridobili zasebni podjetniki, novi politiki, duhovniki, policisti itd. Z delom slovenske vlade je zadovoljna petina, kar 43 odstotkov vprašanih je menilo, da vlada skrbi predvsem za svoje politične cilje, manj pa za koristi vseh ljudi. In tako naprej. Omenjena raziskava je tudi pokazala, da sedanji parlament ne daje prave podobe političnih orientacij Slovencev, ki so v glavnem sredinsko, ne pa ekstremistično naravnani. V glavnem si ljudje želijo normalnega življenja v samostojni Sloveniji z zdravim gospodarstvom in brez prehudih medstrankarskih preprirov. Upajmo, da to ni utopija.

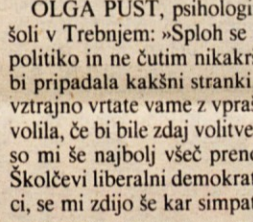
SREČKO PLEŠKO, poslovodja trgovine Elektrotehne v Novem mestu: »Razočaran sem nad sedanjim vodstvom. Dobili smo državo, a zapravili bomo njeno imetje. V tem času ne vidim tistega, ki bi v Sloveniji stal na čelu in pokazal rešitev, ki bi nas že v nekaj letih pripeljala na zeleno vejo. Kučan je politik in ga spoštujem, Peterle pa naj se z orglicami in podobnimi instrumenti igra doma. Če bi bile volitve in naj bi volili te iz sedanjega vodstva, bi ostal doma.«

MARTINA ANDOLJŠEK, strojni tehnik v Riku iz Ribnice: »Ne zdi se mi, da bi katera stranka v tem trenutku posebno izstopala, čeprav je res, da o tem ne vem veliko, saj me politika nikoli ni zanimala. Stranka, ki sem jo volila na zadnjih volitvah, me je razočarala. Sedaj bi verjetno volila Ruplove demokrate. Naš zunanji minister je veliko naredil in mi vliva zaupanje.«

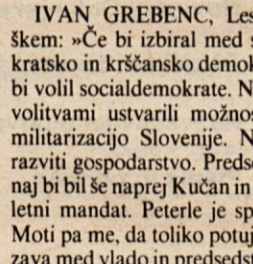
DRAGO MIRT, obrtnik z Blance: »Nisem v nobeni stranki. Vseeno mi je, katera stranka je na oblasti, pomembno je le, da bo dosledno uresničevala tisto, kar smo dosegli s plebiscitom. Bolj kot s tem, koga bi volil, se ubadam z vprašanjem, kako doseči takšno enotnost med Slovenci, kakršna je bila med desetredno vojno v Sloveniji. Mislim, da je to v tem trenutku najpomembnejše, da se bomo končno bolj posvetili gospodarskim problemom.«

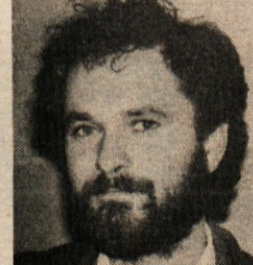
OLGA PUST, psihologinja na osnovni šoli v Trebnju: »Sploh se ne zanimam za politiko in ne čutim nikakršne potrebe, da bi pripadala kakšni stranki. Če pa že tako vztrajno vrtate vame z vprašanjem, koga bi volila, če bi bile zdaj volitve, naj povem, da so mi še najbolj všeč prenovitelji, pa tudi Školčevi liberalni demokrati, bivši mladinci, se mi zdijo še kar simpatični.«

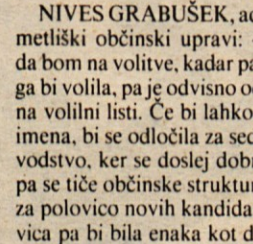
MARJAN RETELJ, čevljarstvo, usnjenja galanterija in izdelovanje ključev, Brežice: »Konkretno še nimam nobenega, ki bi ga volil. Naj se dokažejo. Zdaj se še ne da odločiti, koga voliti. Na zadnjih volitvah sem podprl Demos, ki je bil za spremembo sistema. Zamerim pa vladi, da slabo skrbi za zdravstvo in šolstvo. Slovenija ima preveč strank. Sicer pa pri volitvah ni pomembno, kakšne barve je kdo, važna je kandidatova sposobnost.«

IVAN GREBENC, Leskovec pri Krškem: »Če bi izbral med socialno demokrasko in krščansko demokrasko stranko, bi volil socialdemokrate. Ne bi rad, da bi z volitvami ustvarili možnost za preveliko militarizacijo Slovenije. Najprej je treba razviti gospodarstvo. Predsednik Slovenije naj bi bil še naprej Kučan in naj bi imel štiri-letni mandat. Peterle je sposoben človek. Moti pa me, da toliko potuje in da je povezava med vlado in predstvom preslaba.«

DARKO KOČVAR, pomočnik ravnatelja v črnomaljski OŠ Loka: »Volil bi predvsem ljudi in ne strank v celoti. Glede na strankarsko pripadnost kandidatov pa bi se odločil za tiste, ki so se že doslej izkazali v modrem vodenju. Obkrožil bi le tiste, ki nadaljujejo slovensko pomlad, nikakor pa ne onih, ki nas peljejo v slovensko jesen. Nekateri pravijo, da se naslednjih volitev ne bodo udeležili. To je nesmisel. Vsak naj izrazi svojo voljo, kakršna že je.«

NIVES GRABUŠEK, administratorka v metliški občinski upravi: »Razumljivo je, da bom na volitve, kadar pač bodo, šla. Koga bi volila, pa je odvisno od tega, kdo bi bil na volilni listi. Če bi lahko sama vpisovala imena, bi se odločila za sedanje republiško vodstvo, ker se doslej dobro izkazalo. Kar pa se tiče občinske strukture, bi se odločila za polovico novih kandidatov, druga polovica pa bi bila enaka kot doslej.«

IVAN ŠKAFAR, upokojenec iz Kočevja: »Doselej se še nobena stranka ni mogla posebno izkazati, ne vladna ne opozicijska. Sam nisem član nobene stranke, volil pa bi verjetno tak kot na prejšnjih volitvah — krščanske demokrate. Ti imajo v svojih vrstah kmete, delavce in intelektualce, zavzemajo se za privatizacijo in imajo med strankami tudi največ možnosti za podporo iz tujine. Ta stranka se mi tudi zdi nekako najbolj poštena.«

BREZ VOJSKE!

Potem ko je bivša jugoslovanska (ljuska?) vojska zapustila Slovenijo in s tem tudi naše domače dvorišče, smo si Novomeščani kar malo oddahnili. Da smo bili leta in leta utesnjeni med dve veliki vojašnici na vsaki strani Krke, pod stalno grožnjo (nekoč že preživete) katastrofe ob eksplozijah v Pogancih in da smo s strahom pričakovali, kdaj nam bodo še nebo zatemnila letala z letališča v Prečini in povzročila neznošen hrup, to smo že skoraj izrinili iz spomina. Pa ne za dolgo. Zdaj že poslušamo ali pa beremo modrovanja naših obrambnih voditeljev, ki jim je Novo mesto in njegova bližnja okolica tako všeč, da bi ta prostor spet namenili za eno največjih vojašnic na južni slovenski meji. Spet bomo utesnjeni, uniformirani v stalni nevarnosti, omejeni v razvoju industrijskih con in poselitve ter uporabe vseh ostalih dobrin, ker vemo, kdo je vedno bil, je in bo prvi pri delitvi celokupne narodove pogace. Da ne bo pomote, mi imamo svojo slovensko narodno vojsko radi in si želimo, da ji nikoli ne bi bilo treba ukazati streljati proti komurkoli, imamo pa radi tudi svoje Novo mesto, dolino Krke, Gornjance, Dolenjsko in bi želeli, da vse lepe in težke danosti vojaške sosesčine določeno obdobje uživajo tudi kje drugje.

POSLANSKI KLUBI

Stranke demokratične prenovne Zeleni in Socialistična stranka NOVO MESTO

»Pretentani« predsednik skupščine

Ob pojavu Foruma

MARIBOR — Ko je pred kratkim obiskal Maribor predsednik republiške skupščine dr. France Bučar in sodeloval na okrogli mizi o regionalizmu, je prostore Viteške dvorane v mariborskem gradu, kjer je tekel pogovor, zapustil precej nejevoljen. Ne toliko zaradi očitkov na račun »emonacentrizma«, ki jih je bila v razpravi deležna Ljubljana — teh so republiški politiki, ki obiskujejo štajersko prestolnico, že tako vajeni — temveč bolj zaradi spoznanja, da se je pustil nekoliko pretentati.

Okroglo mizo je namreč pripravil novoustanovljeni Forum slovenske štajerske, ki naj bi v spopadu s centralističnimi pritiski zagotovil Mariboru in njegovemu zaledju položaj, ki mu gre. Prav ta zanimiva organizacija z obvezno oznako »nadstrankarska« pa je, kot je slišati, v republiških krogih že dobila neko drugo oznako, namreč kaj-se-pa-ti-tam-zgoraj spet-grejo.

Bučar naj bi šele sredi okrogle mize ugotovil, na kakšnem forumu sedi.

Takoj je treba reči, da Forum ne vzbuja dvomov samo v republiškem središču, kjer že tako — vsaj večina — z nenaklonjenostjo gleda na vsakšno prebujanje »regionalne zavesti«, še zlasti na štajerskem koncu; do zamisli so že od vsega začetka zadržani tudi posamezniki v mariborski oblastni strukturi, predvsem zaradi dejstva, da je njegov spiritus movens nihče drug kot predsednik občinske vlade Anton Rous.

Ni nobena skrivnost, da je med temi dvomljivci tudi županja Magda Tovornik, ki z Rousom že dolgo ni več na isti valovni dolžini. Ni osamljena z mnenjem, da bi se ta moral predvsem angažirati v vladi, ki jo vodi, ne pa ustanavljati nekakšne forume bolj ali manj uglednih štajercev, ki naj bi med drugim delali to, kar bi sicer morala delati vlada: nehati s tožbami, da Ljubljana Maribora ne razume, se obrniti k lastnim problemom in poiskati možnosti, kako jih, tudi s pomočjo drugih regij in tujine, zlasti s pomočjo avstrijskih sosedov, zainteresirani za sodelovanje s slovensko štajersko — vsaj začeti reševati.

Kritiki Foruma pa so morebiti le preostri. Tudi če si odmislimo, kaj vse je morebiti Rous imel za bregom, pobudi ni mogoče odrekatih dobrih namenov. Eden od prvih konkretnih projektov, ki so se ga lotili, je po vseh legalnih poteh pritisnil na republiško oblast, da se čimprej začne graditi podaljšek phyrnske avtoceste od Sentilja proti Pesnici in naprej proti Zagrebu. Odmev Mariborčanov pa tudi ni slab: po zadnjih podatkih se je v Forum včlanilo že čez 2000 ljudi.

MILAN PREDAN

Ljubljanska banka

Dolenjska banka d. d.
Novo mesto

OBRETNOSTNE MERE ZA SREDSTVA OBČANOV z veljavnostjo od 1. 11. 1991

REVALORIZACIJSKA STOPNJA ZA MESEC NOVEMBER:
— na letnem nivoju 969.08%
— na mesečnem nivoju 21.50%

1) SREDSTVA NA VPOGLED PO HRANILNI KNJIŽICI, TEKOČEM RAČUNU IN ŽIRO RAČUNU
— na mesečnem nivoju 10.75%

2) VEZANI DEPOZITI
— skupna mesečna obrestna mera
1 mesec 21.50%
3 mesece 21.80%
6 mesecev 21.99%
nad 12 mesecev 22.18%
nad 24 mesecev 22.36%
nad 36 mesecev 22.55%

3) TEKOČI RAČUNI
— mesečna obrestna mera
dovoljena prekoračitev 23.33%
nedovoljena prekoračitev 24.15%

4) ŽIRO RAČUN
Vezani depoziti obrtnikov nad 50.000,00 SLT za nedoločen čas z odpovednim rokom do 3 dni, ki prek svojega žiro računa poslovno sodelujejo z banko 21.50%

Kmetijstvo

S TRAKTORJEM ZAPELJAL NA MINO
CERKLJE — V soboto, 9. novembra, popoldne je Janko Tršelič iz Skopje s traktorjem oral na njivi, kakih 70 metrov stran od cerkljanskega letališča. Med oranjem je s traktorjem zapeljal na mino. Silovita eksplozija je raznesla kolo in traktor močno poškodovala. Tršelič je, na srečo, odnesel celo kožo.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na tržni ponedeljek je bilo spet nekaj več živahnosti tudi na novomeški tržnici. Prodajalci sicer tarnajo nad tem, da je kupčij malo, novomeške gospodinje pa ugotavljajo, da so cene v Novem mestu najvišje v Sloveniji. Bolj kot stojnice je obiskano kiosk KZ Krke, v katerem prodajajo polnomastno mleko Antona Goloba iz Sel pri Sentjernej. Za tolar in pol je cenejši in boljše, zato ga na tržne dneve prodajo tudi do 400 litrov. Ostale cene na tržnici: jabolka od 20 do 30 tolarjev, česen 230, hruške 50, čebula 30, varazdinsko zelje 9, fižol v zrnu 100, jajca po 8, slivovka 150, kostanj 30, smetana 80 za lonček, sirček 100, kisljaka 30, radič štrucar 60, redkev, koren in koleraba po 40 tolarjev. V Sadju in zelenjavi in pri deladinju pa so ta ponedeljek zelene vitamine ponujali po naslednjih cenah: Banane 71 (70) tolarjev, mendarine 90 (96), kivi 280, limone 93 (100), jabolka 45 (30), kaki 66 (60), hruške 39 (50), solata 46 (50) tolarjev.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni sejmu so tokrat rejci in preprodajalci pripeljali 185 do tri mesece starih prašičev in 38 starih prašičev. Prvih so prodali 114 po 150 tolarjev, drugih pa 26 po 100 do 110 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Lahko žalujemo za igorjem

Agronom Viktor Repenšek ali vsaj njegov »sin« igor — če raje slavimo stvaritve kot ljudi — si res zasluži spomenik. Če ne spomenik, pa vsaj skromno spominsko ploščo v spomin nanj in na čase, ko še nismo vedeli, kako hudi so lahko tehnološki problemi pri pridelovanju krompirja. To so naši kmetje spoznali po lanskem množičnem pojavu virusne prstanaste nekroze, ki je dokončno izrodila sorto igor, vrhunski dosežek domačega žlahtniteljskega dela.

Tragedija še ne bi bila tako velika, če ne bi bili Slovenci po uživanju krompirja (in morda še po čem) tako podobni Škotom in če se ne bi tako krčevito oklepali belomesnatih sort krompirja. Na voljo bi imeli na stotine rumenomesnatih sort, ki jih goji in brez studa uživa preostali svet, in se ne bi znašli v taki kaši ter se tako grdo opekli s krompirjem. Ko je igor odpovedal, so semenarji hoteli (ljubljska Semenarna se je zdaj sorti že odpovedala) narediti dober posel s sorto pentland squire, vendar se račun ni izšel. Roko na srce, tudi mi smo jo priporočali v tem koticu.

Kaj se je zgodilo nekaterim kmetom na Gorenjskem, v manjši meri pa tudi našim? Spomladi so za velike denarje (2 nemški marki za kilogram) kupili prvovrstno seme, jeseni pa ostali skorajda brez pridelka. Natančneje, pridelalec je bil, vendar je večina gomoljev vsebovala pod lupino tako obilne rjave pege, nekroze, da niso uporabni za človeško prehrano. Po dva tolarja kilogram so jih prodajali za živinsko krmo.

Seveda se je začelo prerekanje o tem, kdo je zakrivil sramoto. Za sorto pentland squire, ki izvira iz Irske, se je sicer prej vedelo, da je zelo občutljiva za pregnojenost z dušičnimi gnojili pa tudi za sušo, ni pa tega nihče posebej povedal vsem kmetom ob nakupu semena. Dr. Miloš Kus, ki je doktoriral »iz krompirja«, trdi, da so pege fiziološka napaka in da so nastale zaradi »iz krompirja«, trdi, da so pege fiziološka napaka in da so nastale zaradi aprilske ponovitve zime. Če se je še spominjate. Seme je bilo v mrzli zemlji,

• **EPIZODA NA SODIŠČU** — Kot kaže, bodo nekateri kmetje iskali za doščanje na sodišču, češ da so bili s krompirjevim semenom prevarani. Ali bo sodišče ugotovilo krivca, o tem rahlo dvomimo, ne dvomimo pa, da bo znova ugotovilo, kako težavna je od neba odvisna kmetijska pridelava in morda tudi, kaj jemlje tako potrebno samozavest kmetijskim strokovnjakom, ki se ukvarjajo z njo. Ne morejo se zanesti zgolj na svoje znanje, pa naj ga premorejo še toliko.

rast je bila nasilno prekinjena ter podvržena velikim temperaturnim spremembam. Ker se take rastne razmere lahko ponovijo, dr. Kus te sorte ne priporoča in dodaja, da ji strokovnjaki že spomladi niso bili posebno naklonjeni.

Inž. M. LEGAN

Vinogradnikov ne bodo pestovali

Z okrogle mize o prihodnosti slovenskega in še posebej belokranjskega vinogradništva — Bo Slovenija zmogla stroške obnove vinogradov?

SEMIČ — Kakšna je prihodnost slovenskega in belokranjskega vinogradništva, so na okrogli mizi v Semicu pretekli teden poskušali belokranjskim vinogradnikom pojasniti možne z republike, ki se ukvarjajo s to za Slovenijo eno pomembnejših kmetijskih dejavnosti.

Po besedah mag. Julija Nemanica bodo morali v samostojni Sloveniji vinogradništvo načrtovati drugače kot pretekla leta. Predvsem vino, ki ga bodo pridelali iz grozdja, kupljenega v drugih jugoslovanskih republikah, ne bo moč več imeti za domače, ampak le uvoženo. Res pa je, da v Sloveniji pridelajo vina le za polletne potrebe, tudi zato, ker 14.000 ha površin čaka na obnovo.

NAJBOLJŠE MLADO VINO — Na martinovanju, ki ga je pripravila semiška podružnica Društva vinogradnikov Bele krajine, so podelili priznanja za mlada vina. Že drugič zapored je dobil najvišjo oceno (17,57) rumeni muškati Jožeta Prusa s Krmačine. Na fotografiji: Prus (na desni) prejema priznanje iz rok enologa Toneta Pezdirca.

UVELJAVITE POPUSTE PRI NAFTAI

LJUBLJANA — Na predlog ministrstva za kmetijstvo je republiška vlada sprejela odlok o regresiranju nafte za kmetijstvo. Ker nekateri kmetje še ne vedo za merilo pri regresiranju, ponavljamo, da je količina regresiranega goriva določena na osnovi prodanih tržnih presežkov kmetijskih pridelkov in prireje, za kar pa mora imeti kmet tudi ustrezna dokazila. Za tono prodane pšenice ima pridelovalec pravico do 45 regresiranih (za petino cenejših) litrov goriva, za tono sladkorne pese do 12, za tono sadja do 14, za tono krompirja do 36, za tono grozdja do 58 in za tono krompirja do 23 litrov regresiranega goriva. Regres je mogoče uveljaviti tudi pri mesu, in sicer: pri prireji z domačo krmo dobi rejec za tono žive teže regresa za 294 litrov, pri prireji s kupljenim krmo pa za 47 litrov. Pri prašičih znaša prva številka 244, druga pa 38. Za naše kmete bo še posebej zanimivo, da lahko dobijo za 1000 litrov mleka 41 litrov cenejšega nafte.

Od 20.000 ha rodni vinogradov so nekateri tudi že precej stari, če bi hoteli obdržati vsaj sedanjost površine, bi morali vsako leto obnoviti 750 ha vinogradov, a jih le 400 ha. Poudaril je, da samostojna Slovenija ne bo smela dovoliti nobenemu vinskemu trgovcu, da ne bi odvajal v slovensko blagajno denarja za obnovo slovenskih vinogradov. Država bo morala sprejeti takšne ukrepe, da bi slovenski vinogradniki lahko ranta bilno delali. Vendar se bodo morali tudi vinogradniki sprijazniti s tem, da jih ne bo nihče pestoval.

Minister za kmetijstvo dr. Jože Osterc je dejal, da vinogradništvo omogoča preživetje na sorazmerno majhnih kmetijskih površinah. To pa je hkrati

Ne gre na boljše

Kmetijske razmere ocenjuje poslanec ZSD Miro Krajec

KOČEVJE — Miro Krajec je poslanec ZSD republiške skupščine za kmetijsko področje občin Kočevje, Ribnica, Grosuplje, Vrhnika, Logatec in območje Ljubljane. O novem predlogu zakona o gozdovih pa še o delu sedanje vlade ter sporih v kmečki stranki meni naslednje:

Na čisto kmetijskem področju od volitev sem še ni opazil posebnih uspehov in rezultatov. Le na socialnem področju so zakoni zdaj bolj ugodni za kmete.

Ob predlaganem novem gozdarskem zakonu je čutil precejšen pritisk operativcev, ki so delali po dosedanjih zakonih. Vlada pa kot da jim ne želi nasprotovati. V zakonu me ne moti odkazilo za posek lesa, pač pa dejstvo, da lastnik gozda ne bo imel dovolj vpliva na sečnjo. Zaradi zgornje meje odkazila in obveznega poseka bo namreč kmetu onemogočeno varčevanje z lesom v gozdu, se pravi, da bi les uporabil takrat, ko bi ga nujno potreboval v raznih stiskah zaradi nesreč itd. Vse pa kaže, da bo po novem zakonu gospodarjenje z gozdom še dražje, kot je bilo doslej. Odločno se zavzemam, da mora vlada pred sprejemom zakona napraviti izračun, kolikšna bo obdavčitev lesa, kolikšna od tega bo šlo za stroške državne uprave in koliko za gozdne ceste, vlake in drugo. Kočevsko občino,

Miro Krajec

kjer je zdaj 89 odstotkov gozdov družbenih, pa bo novi zakon sploh najbolj prizadel. Ti gozdovi bodo postali državni in ves njihov prihodek bo šel v proračun Slovenije.

V kmečki stranki čutimo, da vlada ni sposobna izpeljati določenih sprememb v kmetijstvu. Nimamo tudi programa razvoja slovenskega kmetijstva. Moteče so tudi nekatere zadeve znotraj naše stranke.

J. PRIMC

Z VEČ ZNANJA ZA BOLJŠE ORANJE — Na Srednji kmetijski šoli Grm pod Trško goro je minuli petek potekal enodnevni tečaj, ki se ga je udeležilo 40 mlajših kmetovalcev iz vseh štirih dolenskih občin. Tečaj je pripravila šola skupaj s Kmetijskim zavodom, njegov namen pa je bil lastnike traktorjev Zetor podučiti o uporabi hidravlike pri oranju. Kmetovalci so se najprej seznanili s teorijo v učilnici (na sliki), zatem pa tudi s traktorji na šolskih njivah. (Foto: J. Pavlin)

eden od načinov za blaginjo na slovenskem podeželju. Problem pa so veliki izdatki pri obnovi vinogradov, in vprašanje je, če jih bo Slovenija zmogla. Upa, da bo naša država po priznanju znala pritegniti tuji kapital za tvorstve naložbe. Res pa je, da ima Evropa vina povprečne kakovosti dovolj in da za

• **Belokranjski vinogradniki so opozorili, naj bi bile trsne cepljenke še naprej regresirane, kar je minister Osterc obljubil. V Belo krajino naj bi prišlo več nepovratnega denarja in sredstev za demografsko ogrožene, saj se je letos republika na tem področju slabo odrezala. Pri obnovi vinogradov, ki jo imajo vsi tako radi na ustih, bi morali več pozornosti posvetiti preskrbi trga z ustreznimi stroji, omogočiti ugodnejša posojila za obnovo ter ublažiti cenovna neskladja. Na republiki se že dogovarjajo o uvozu umetnih gnojil, ki bi jim zmanjšali carinske davke. Sicer pa bi v Beli krajini morali narediti več za povezovanje tradicije, dobrega vina in turizma in to ne le na papirju. Dobro zamišljen projekt vinske ceste je na primer obležal v predalih.**

pridelavo takšnega vina Slovenija gotovo ne bo dobila pomoči.

Predsednik zadrugne zveze Slovenije inž. Leo Frelj je govoril predvsem o zadrugstvu, ki se mu ob pozitivnem odnosu države do njega obeta renesansa. Predvsem pa bodo kmetje odločili, kakšno zadrugo hočejo. Ob tem je namestnik direktorja poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo inž. Jože Novak pripomnil, da takšne zadruge, kot si jo želimo, zagotovo ne bo: da bi drago odkupila pridelek, ga poceni prodala, ob tem dobro zaslužila pa še plačala vse prispevke. Predsednik društva slovenskih vinogradnikov Štefan Kuhar pa je pristavil, da je treba vinogradnikom dati enake možnosti kot ostalim kmetijcem. Česar pa tudi v zadnjih dveh letih nove vladavine niso dobili.

M. BEZEK — JAKŠE

• Če nam vse propade, nam še vedno ostaneta riž in ribolov. (Japonski pregovor)

Vino ne bo letnik stoletja

Vendor bo po ocenah mladega vina solidne kakovosti

SEMIČ — Na tradicionalno ocenjevanje mladih vin ob semškem martinovanju se vsako leto odzove več vinogradnikov. Vse bolj namreč prodira spoznanje, da je dobro kletarjenje eden osnovnih pogojev za kvaliteta vina. Kot je ob ocenjevanju letošnjega let-

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanic

O martinovanju

Občutek imam, da letos častijo sv. Martina bolj opazno in množično kot prejšnja leta. Delno sem sodeloval pri programu v Semicu v Beli krajini in pri »Treh lučkah« na Sremiču v Posavju. Pridni organizatorji so v obeh krajih organizirali tudi strokovno ocenjevanje moštov (mladih vin). Tako bomo ljubitelji dobrega vina že ob Martinu vedeli, kje se nahajajo najboljša vina. Vinogradniki, ki niso imeli dovolj sreče, da bi bilo njihovo vino že sedaj brezhibno, imajo priložnost odstraniti napako, saj mlado vino prenese brez posledic postopke čiščenja. Oživiljanje tega ljudskega običaja ima pa danes tudi večji tržni pomen, saj gre za predstavitev novega letnika, informacijo gostinstvu in istočasno pospeševanje širjenja vinske kulture in poudarjanje kakovosti vina. Bodimo veseli, ker so vinogradniki pokazali, da so sposobni pridelati dobro vino in da se zavedajo pomena vinskega marketinga. Pomagajmo jim!

Ne bi bilo dobro, da bi se zatekali pri mnogih martinovskih in vinskih krstih k cenenim »skečem«, ki z ljudskim izročilom nimajo nič skupnega. Prav bi bilo, da bi v vsakem vinogradniškem kraju pobrskali po lastni kulturni zakladnici in na osnovi najdenega z današnjimi možnostmi in spoznanji izdelali programe martinovanja. Mogoče je to priložnost za naše kulturnike in zanimiv izziv.

Martin velja za prvega vinskega patrona, jih je pa več. Poleg Martina je najbolj znan Urban; ta naj bi po nekem sporazumu bil zaščitnik vinogradnikov, Martin pa vina. Za vse šege in navade, ki so se nabrale okoli martinovega, velja stari ljudski rek, da je martinovo »jesenski pust«. Sam svetnik Martin pa ima

pri tem najmanjši delež, saj se je vse, kar se je ob martinovem dogajalo v preteklosti, s časi dopolnjevalo ter se ohranilo do današnjih dni. Zgodilo se je pač z mnogimi poganskimi praznovanji, da je priljubljen svetnik, katerega god je cerkev postavila v primeren čas, prevzel pogansko praznovanje in šege, ki jih ni bilo moč zatrei.

V novembrskem času so pogani v tem podnebnem okolju obhajali zahvalo za letino. Do današnjih dni so se ohranila za martinovo pastirsko obredna slavlja. Martinovanje je zato praznovanje, ki ni vezano samo na vinorodne kraje. Na Koroškem in Gorenjskem, ki nimata vinske tradicije, je martinovo predvsem zahvalni praznik (zahvalna nedelja), ko prinašajo v cerkev pridelke in se zahvalijo Bogu za letino. V teh krajih je martinovo pastirski obredni praznik. Obred je potekal kar na pašniku, kjer so pastirji pripravili skupno pojedino, ki jo na Gorenjskem imenujejo Martinova kaša. Po jedi so se razveselili. Ohranila se je ljudska pesmica:

Počakaj me, Mina,
do svetega Martina:
krave popasem,
pol tem pa vzeli!

Posebej veselo in obredno praznovanje je bilo seveda v vinorodnih krajih. Navajam besedilo vinskega krsta: Vinček naš, ki si v poliču, posvečeno naj bo tvoje ime, razveseli in razsvetli našo pamet, pridi k nam tvoja aroma, bodi dobre volje, doma kot v zidnici, tako v žolodcu kot v glavi. Daj nam danes moči kot zjutraj in ne odpravi nas od polnega šefana, kot mi ne odpuščamo nikogar od polnega kozarca, in ne zapelj nas v prazno klet. Reši nas vinske žeje in vsega hudega, kar bi lahko škodilo našemu žolodcu.

(Dalje prihodnjič)
mag. JULIJ NEMANIC

Oman o zaletavcih

Iz intervjuja Ivana Omana, predsednika SKZ-LS, v Kmečkem glasu

• Trdim, da smo prvo napako naredili mi v naši stranki in da je krivda za zaplet na naši strani.

• Večina naših poslancev je prepričana, da Osterc mora oditi, zakaj mora oditi, o tem pa se naše mnenje precej razlikuje.

• Ti naši zaletavci v stranki delujejo res naivno, saj jim ni jasno niti to, da zamenjava predsednika vlade ni isto kot zamenjava resornega ministra.

• Ko sem se ob mlečnem štrajku želez potgoriti tudi s takratno SZDL, so me skoraj razglasili za izdajalca.

• Če moji pogledi v stranki nič ne veljajo, potem seveda ne morem biti več predsednik take stranke.

gospodinski kotic

Perutnina v naši prehrani

K domači perutnini prištevamo kokoši, peteline, jarkče, piščance, kopune, race in golobe. Na voljo nam je največ farmsko vzrejene perutnine, v domači ali kmečki vzreji imamo približno le 10% perutnine. Meso mladih živali, to je piščancev, je precej nizko kalorično, saj vsebuje le 3% — 9% maščobe. Meso gosi, rac in puranov ima več maščob, tudi do 30%. Perutninsko meso se pogosto pojavlja v naši vsakodnevni prehrani, ker ima določene prednosti pred ostalimi vrstami mesa. Meso perutnine je še vedno najcenejše. Ker je meso zelo lahko prebavljivo, je njegova uporabnost zelo široka v zdravi in dietni prehrani.

Čas priprave perutninskih jedi je kratek in preprost. Najbolj sočno je meso mladih kokoši, ko pa te začno nesti, postane meso bolj čvrsto in ga je potrebno pred pečenjem kuhati ali dušiti. V vodo damo nekaj kapljic alkohola, da se meso hitreje zmehča. S kokošjo juho so že od nekdaj postregli za vse večje praznike in z njo hranili oslabele bolnike. Pa tudi danes ni prave kmečke gostije, če ni na mizi lepo zapечena kokoš. Piščance pečemo, cvremo, pripravljamo nadete, v ragujih, obarah in rižotah. Pazljivi moramo

biti predvsem pri peki in cvrenju, saj je meso, ki je pri kosti še rdeče zelo neokusno. Meso lahko pripravimo tudi dietno, če ga spečemo zavitega v alufolijo. Če pa hočemo, da se pri navadnem pečenju površina sočno oskorji, jo premažemo z mešanico olja in medu ali pokapljamo z limoninim sokom. Če imamo zamrznjeno perutnino, jo je potrebno pred toplotno obdelavo vedno od-taliti.

V zamrzovalni skrinji nikoli ne pustimo dlje časa velikih in mastnih kokoši. Takšne zavzamejo tudi veliko prostora. Če zakoljemo več perutnine naenkrat, jo razkosamo in shranimo posamezne enake dele, kot so noge, prsni koši, peruti in hrbti. Le tako bomo kasneje imeli pregled nad shranki. Če hočemo pripraviti izdatnejšo pečenko, jo nadevamo. Kaj vse uporabimo za nadev? Zrežemo vso drobovino, to je srce, jetra in želodček, 2 — 3 člice kruhovih drobtin, malo mleka, 2 jajci, sesekljani peteršilj, sol, poper in limonin sok. Vse sestavine zmeseamo in napolnimo trup ter pokozimo na nogah. Kokoš bo še posebej okusna, če jo spečemo v krušni peči.

HELENA MRZLIKAR

Do konca leta je dela dovolj

Trenutno zaposlenih v tujini 40 odst. zmogljivosti GIP Pionir — Nadaljevanje sanacije: zmanjšanje stroškov — Brez kreditov so težko konkurenčni

NOVO MESTO — Do konca letošnjega leta ima novomeški GIP Pionir dovolj dela za polno zaposlenost svojih gradbenih zmogljivosti, projekte in dopolnilnih specializiranih dejavnosti, ki dajejo kruh skoraj četrtini od okrog 3.300 zaposlenih. Za to se ima zahvaliti delu na tujem, kjer je angažiranih 40 odst. Pionirjevih kapacitet ter celo 60 odst. projektivnih. Pionir bo letos naredil za predvidenih 2,5 milijarde tolarjev, od tega so do konca septembra na tujem naredili za 23 milijonov mark.

Tujina, kjer si je Pionir poiskal prvo delo že daljnjega leta 1973, ko je bilo dela za gradbenike doma več kot dovolj, ostaja tudi upanje za obstanek sicer nekoliko zmanjšane, prilagodljivejšega, kadrovske primerno zasledena in ekonomsko učinkovitejšega podjetja. Za še večjo uspešnost pri iskanju del v tujini nameravajo zunaj tudi v bodoče ustanovljati mešana podjetja in narediti vse za kompletno ponudbo. Dejstvo pa je, da bi jim bilo v veliko pomoč, če bi mlada slovenska država čimprej shodila. V Nemčiji na primer bi se zdaj po združitvi dalo dobiti delo, čeprav je trg razvite Evrope gradbeniško zaprt, a že kar nekaj časa traja trud, da bi Slovenija dobila samostojna dovoljenja za delo, ker Beograd dobljenih ni hotel razdeliti. Gre tudi za probleme finančne spremembe gradbenih del v Vzhodni Evropi. Če bi jo imeli, bi lahko tam takoj aktivirali projekte v vrednosti 162 milijonov mark!

Trenutno Pionir dela na osmih gradbiščih v republikah Sovjetske zveze, na Poljskem, Madžarskem in v Libiji. Zunanaj dela zdaj povprečno 420 gradbenih delavcev, tuji projekti pa seveda »živijo« še sorazmeren delež proizvodnega in strokovnega kadra, ki dela zanje doma. Ostale republike nekdanje Jugoslavije, ki so bile za Pionirja pomembno tržišče, so zaenkrat praktično izgubljene. Le na Hrvaškem, kjer ima Pionir celo svoj profitni center, ima zaposlenih 3 odst. zmogljivosti. Da bi ta nedvomno perspektivni trg zadržal, Pionir kot na-

slednico profitnega centra v Zagrebu ustanavlja delniško družbo.

V Pionirju ocenjujejo, da bi s temi ukrepi že do konca leta znižali stroške za prek 100 milijonov tolarjev in pridobili več kot 200 milijonov tolarjev gotovine, kar bi tudi ublažilo likvidnostne

POGOVOR O POKOJNINAH

NOVO MESTO — Liberalno-demokratska stranka Novo mesto v ponedeljek, 18. novembra, ob 18. uri spet organizira svobodno katedro v novomeškem hotelu Metropol. Beseda bo tekla o upokojevcih in pokojninah v starem in predlogu novega pokojninskega zakona. Gost katedre bo mag. Janko Černetič, predsednik stranke Sivi panterji. Vabljeni!

Stanovanja v lasti Zarje

Novomeška podjetja so v stanovanjsko podjetje prenesla že za 70 milijonov mark stanovanj —

NOVO MESTO — 30. oktobra je bil v Novem mestu slavnostni podpis pogodbe o ustanovitvi stanovanjskega podjetja Zarja, ki naj bi začelo delovati s 1. januarjem 1992. Gre za prvo podjetje te vrste v Sloveniji, zaradi česar naj bi »novomeški model« celo prodajali. Projekt oblikovanja stanovanjskega podjetja je nastajal hkrati z nastajanjem novega stanovanjskega zakona, tako da je nared vsega štirinajst dni po sprejetju zakona v republiški skupščini. Urejanje tega področja na podjetniški način pa je novomeška vlada pod vodstvom mag. Boštjana Kovačiča predvidela že z vladnim programom.

Stanovanjsko podjetje Zarja je kapitalna delniška družba. Po besedah njenega direktorja Stojana Horvata naj bi bila to edina oblika, ki omogoča pravilno razporeditev moči lastnikov stanovanj pri upravljanju podjetja. Sama pogodba o ustanovitvi podjetja pa naj bi zagotavljala kakovostno upravljanje na kapitalistični osnovi lastnikom stanovanj ali vloženega denarja. Že v kratkem bo družba namreč objavila javni razpis delnic, ki se jih bo dalo pridobiti z vložkom stanovanj ali denarja in s tem postati solastnik stanovanjskega podjetja. Ta ima seveda na področju stanovanj-

probleme. Nelikvidnost, ki je v veliki meri posledica kasnitve plačil, povzroča motnje v preskrbi z repromateriali in opremo. Te so zdaj močno povečali še pretrgani blagovni in plačilni tokovi, zaradi česar so prisiljeni materiale ku-

• Kljub temu da ima Pionir v glavnem dovolj dela, težav ne manjka. Zaradi njih so že pred dobrim letom naredili sanacijski program. Pionir je v tem letu za polovico zmanjšal zadolženost, povečal trajni kapital in samofinanciranje, podvojil izvoz in povečal delež v panogi gradbeništva. V Pionirju pa so prepričani, da v prihodnje ne bo večje konkurenčnosti brez ukrepov za znižanje lastne cene. Med ukrepi predvidevajo tudi tako neljube in vprašljive, kot je zamrzitev plač, pa znižanje materialnih stroškov in zmanjšanje števila zaposlenih. Po zakonski poti o trajnih presežkih naj bi dobilo knjižico 560 ljudi.

povati na tujem. Slovenskih ni dovolj ali pa so jim nenormalno porasle cene. Z. L.-D.

skega gospodarstva velike načrte, zato računa, da bo javni razpis delnic poleg novomeških privabil tudi delničarje od drugod.

Ustanovitelji novomeškega stanovanjskega podjetja Zarja so: GIP Pionir, IMV, Ljubljanska banka — Dolenjska banka, Gozdno gospodarstvo in Cestno podjetje. Vrednost podjetja je tako v obliki stanovanj že sedaj okrog 70 milijonov mark. V Zarji pa je 15 zaposlenih, ki so že doslej delali v stanovanjskem gospodarstvu.

Doklej še brzdavanje cen?

Novomeška vlada pristala le na 14-odstotno podražitev vrtcev — Izgubi navkljub finančno trdna VVO

NOVO MESTO — Po oktobrski podražitvi vrtcev za četrtino naj bi se novomeški vrtci s prvim novembrom podražili še za 23 odst. Občinska vlada zahtevka Vzgojnovarstvene organizacije Novo mesto ni sprejela, ampak je pristala na 14-odstotno podražitev, za kar mora VVO še pripraviti nov izračun cen storitev. Sprejet pa je bil zahtevek Doma starejših občanov Novo mesto po 12-odstotni podražitvi cen oskrbe s 1. novembrom.

VVO Novo mesto je v prvih devetih mesecih letos prigrisnila za dobrih 3,8 milijona tolarjev izgube. Zapisali so jo na račun izpada prihodkov zaradi neskladja med rastjo cen vrtcev in stroškov. Zaradi dvomesečne kasnitve zadnje podražitve, zaradi česar so bili novomeški vrtci septembra najcenejši med podobnimi v republikah, naj bi bili vrtci ob skoraj 2,6 milijona tolarjev. Približno toliko naj bi bilo kljub podražitvi izgube ob koncu leta, ko naj bi

Kakšen bo grb?

NOVO MESTO — Na prvi naslednji seji naj bi novomeška občinska skupščina obravnavala in dala v javno razpravo osnutek odluka o grbu in zastavi občine Novo mesto. Pričakovati je, da bo o njem mnogo različnih mnenj.

Osnutek odluka predvideva, naj bi za grb Novega mesta, ki bo med drugim uporabljen na registrskih avtomobilskih tablicah, sprejeli podobno ustanovitelja mesta, vojvode Rudolfa IV. na ščit. Predvidena je podoba Rudolfa IV. na belem polju, in sicer sedi na klopi s prekrizanimi nogami, na glavi ima vojvodsko kapo, v desni roki drži zdravniško jabolko, v levi pa vojvodsko zastavo. Kapa in obleka sta rdeče, jabolko in zastava pa rumene barve. Grb je barvno in oblikovno po naročilu obdelal dr. Božo Otorepec, ki je izhajal iz zgodovinskih pečatov Novega mesta. Z zastavo so večji problemi. Ni namreč znano, ali jo je Novo mesto v zgodovini, ki je občasno tako aktualna, sploh imelo. Zato je kot osnova bodoče občinske zastave predvidena zastava novomeške meščanske garde iz leta 1875, ki jo imajo v Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Na zastavi naj bi bila enaka podoba Rudolfa IV., kot je predvidena za grb. Grb in zastavo naj bi spravili v uporabo v pol leta po sprejetju odluka, stroški za to so zaenkrat ocenjeni na pol milijona tolarjev.

Odluk za grožnjo denarnih kazni predvideva strogo namensko uporabo grba in zastave za identifikacijo občine kot temeljne družbeno-politične skupnosti. Ker obstaja še vrsta priložnosti, ko gre za graditev splošne podobe o občini, grba in zastave pa ni moč uporabiti, naj bi imeli še znak, ki bi postal »zaščitna znamka« novomeške občine. Pred leti je natečaj že prinesel en tak znak, raster novomeškega starega mestnega jedra z značilnim okljukom Krke. Ta znak sicer nikoli ni bil pravno formalno sprejet za znak občine, bil pa je večkrat uporabljen in v javnosti sprejet.

Novoles spet ustvarja dobiček

Stečaja dveh podjetij pred zaključkom

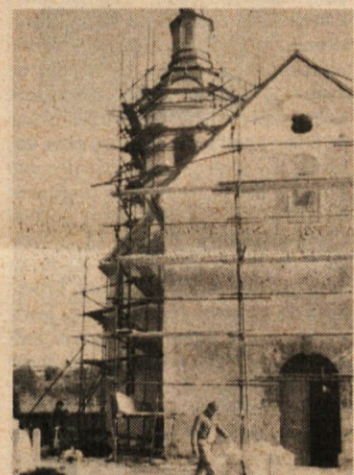
STRAŽA — Pisali smo že, da je Novoles v septembru po dolgem času prvič spet posloval brez izgube. Vsa Novolesova podjetja so ustvarila za 11 milijonov tolarjev dobička.

V oktobru so se pozitivni poslovni trendi nadaljevali. Rezultate, ki so jih v Novolesu pričakovali šele v decembru, so tako dosegli dva meseca prej. Proizvodno sta toliko uredili, da dela brez izgube, tudi podjetji Drobno pohištvo in Novi ambient, ki sta v stečaju. Zaradi tega naj bi oba stečaja kmalu zaključili. Za obe podjetji je že dan predlog stečajnega upravitelja predsedniku stečajnega senata o zaključku stečajnega postopka konec letošnjega leta. Ali bo predlog o prisilni poravnavi 60 odst. terjatev v dveh letih z obrestmi s strani upnikov sprejet, pa se bo še videlo.

• Spravo so nekateri razumeli kot absolutno politično rehabilitacijo, ne pa kot klic k očiščenju. (S. Hribar)

BLAGOSLOVITEV PRENOVLJENE CERKVE

SMOLENJA VAS — V Smolenji vasi pri Novem mestu bo v nedeljo, 17. novembra, blagoslovitev prenovljene cerkve. Slovesnost se bo pričela ob 14. uri, vodil pa jo bo ljubljanski pomožni škof Jožef Kvas. Po maši in blagoslovitvi prenovljene cerkve in novega oltarja bo pred cerkvijo v Smolenji vasi še družabno srečanje.

OBNOVA CERKVE V ŠMARJU — Že lani je šenjerjska župnija začela obnavljati podružnično cerkev Marijinega rojstva v Šmarju pri Pterah, eno od 14 podružničnih cerkev te velike župnije. V obnovi te cerkve, ki jo viri omenjajo že v 12. stoletju, se je vključil tudi novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine. Zunanja dela naj bi zaključili prihodnjo pomlad, v načrtu pa so tudi dela in izkopavanja v notranjosti cerkve. Zlasti od izkopavanja si obetajo še več podatkov o tej cerkvi. Temeljite obnove sta v šenjerjski župniji potrebni vsaj še cerkvi v Polhovci in Gornji Stari vasi, ostale pa manjših popravil in vzdrževalnih del. (Tekst in foto: A. B.)

Ena gospa je rekla, da čaka, kaj naj bi se zgodilo z novomeško Vzgojnovarstveno organizacijo. Zadnje obnove vrtcev v občinski vladni se je namreč udeležil tudi župan, ki sicer le redko sedi na vladnih sejah.

PREDAVANJE MARKA POGAČNIKA

NOVO MESTO — Jutri, 15. novembra, bo ob 18.30 v kripti kapiteljske cerkve zanimivo predavanje akademskega kiparja Marka Pogačnika pod naslovom »Notranje sile mesta«. Pri tem bo osvetlil delovanje tako imenovanih involucijskih sil pri razvoju mesta z domačinimi in tujimi primeri, še posebej pa pri tem obravnaval Novo mesto. Vabljeni, vstop je prost!

RELIEFI, OBJEKTI IN SKULPTURE B. ŠUSTRA

NOVO MESTO — V mali dvorani Dolenjskega muzeja bodo jutri, v petek, 15. novembra, ob 18. uri odprli razstavo likovnih del (reliefov, objektov, skulptur) Branka Šustra, diplomiranega pedagoga in učitelja likovne vzgoje na OŠ Grm. V programu ob otvoritvi bodo sodelovali fotograf Danijel Brezovar, glasbenik in filozof Andrej Grabar, umetnostni zgodovinar Jožef Matijević in Branko Šuster.

SRAKIN DOBRODELNI KONCERT

NOVO MESTO — Danes ob 19. uri bo v športni dvorani spet dobrodelni koncert, ki sta je pripravila glasbeno-produkcijska in založniška hiša Sraka skupaj z radijsko postajo Studio D in Sportno zvezo ter Občinski odbor Rdečega križa. Prihodek od dve uri trajajoče humoristično-glasbene prireditve bo namenjen begunskim otrokom, ki sočasno nastanjeni na Dolenjskem in v Beli krajini. Program bo vester in kakovosten, glavni ton pa mu bo s humorjem in glasbo dajala ekipa Modre kronike. Njena kaseta Vojna Modra kronika je v tem času najbolj prodajana kasetna v Sloveniji. Nastopili bodo še: Irena Vrčkovnik, Ukrajinski kozaki, Tonček Plut, Karli Gradišnik ter narodnozabavni ansambli Nagelj, Slavka Pluta, Ivana Purglja in Tonja Iskre. Iz sosednje Hruške bosta prišla Tajci in Drago Mlinarec. Prireditel bo povezovala Renata Mikec iz Studia D.

Nič več po »balkansko«

OTOČEC — Združenje gostinstva in turizma Slovenije že tretje leto zapored pripravlja seminarje po slovenskih regijah, ki so namenjeni predstavnikom živilske industrije, vodjem kuhinj in strežb v hotelih, restavracijah in v obratih družbene prehrane, bolnišnicah, domovih za ostarele občane, vrtcih in drugih. Seminarja v motelu Otočec, ki ga je vodil priznani strokovnjak Anton Strajnar, se je minulo sredo udeležilo 80 slušateljev, med katerimi so bili tudi vsi najvplivnejši predstavniki živilstva Slovenije in sosednje Hrvaške.

»Namen naših skupnih srečanj je povezan z najaktualnejšimi temami iz gostinsko-hotelske stroke ter sodobnimi vidiki prehranjevanja. Našo prehrano in ponudbo moramo dvigniti nad balkansko in se prizadevati za višjo kulturno raven. V letošnjem letu nameravamo pripraviti še dva seminarja, ki bosta

namenjena izobraževanju dveh vrst gostinskih strokovnjakov, ki jih slovensko gostinstvo še ne pozna: to sta vinski svetovalec in vodja prodaje v gostinskih podjetjih,« je po seminarju povedal Anton Strajnar, ki se ga mnogi novomeški starejši gostinci spominjajo tudi kot vodje kuhinje v otoškem gradu in kot rojaka, doma s Težke vode pri Stopičah.

Na koncu seminarja so se s svojimi proizvodi predstavili domači vsi slovenski proizvajalci živil. O tem je Strajnar povedal naslednje: »Veslimo se napredka živilske industrije. Še posebej velja pohvaliti napredek novomeške mesarje KZ Krke z Grabna in dolenjskih Pekarn, od ostalih pa tudi Mesarije iz Kočevja. Letos so se prvič predstavili tudi vinarji iz Brežic, Metlike, Maribora in drugih slovenskih klet.«

J. P.

KULINARIČNE POSEBNOSTI — Udeleženci enodnevnega seminarja na Otočcu so ob koncu lahko poskusili proizvode živilske industrije Slovenije, ki jih je predstavil Anton Strajnar. (Foto: J. Pavlin)

Za ureditev tega dela Cikave je bilo že več poskusov. Nazadnje se je leta 1986 Obrtna zadruga Hrast Novo mesto odločila sodelovati pri urejanju obrtne cone in na tem območju organizirati gradnjo skupinskih obrtnih delavnic. Ker pa se želja investitorjev ni dala uskladiti, predvsem pa, ker ni bilo denarja, na tej osnovi narejen zazidalni načrt območja iz leta 1989 ni bil uresničen.

Zaradi skromne ponudbe komunalno opremljenih zemljišč v mestu, namenjenih obrtnim dejavnostim, pa so se v novomeškem Skladu stavbnih zemljišč pri Sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora nedavno odločili, da posežejo na Cikavi v gozd nad Komunalo, Novotehniko prodajalno plina, hladilnico KZ Krka in Iskro Tenel z

novim programom. Nova idejna zasnova izkorišča vse naravne prostorske možnosti območja, predvideva pa lokacije za nemoteče obrti v kombinaciji s stanovanjsko-poslovnimi gradnjami. Slednje bo od izključno obrtnih lokacij, krožno razporejenih okrog večnamenskih objektov v osrednjem delu, ločeval ohranjen širši gozdni pas. V manjšem obsegu bodo, če bo zanimanje, ohranjene tudi skupinske obrtne delavnice, predvidene z zazidalnim načrtom za Hrast.

Na območju zazidalnega načrta obrtne cone Cikava je — upoštevaje obstoječe in še projektirane zmogljivosti komunalne opreme — predvidenih 35 lokacij. Povprečna velikost parcele je 1.660 m², površina objekta od 300 do 1.300 m², predvidena povprečna bruto

etažna površina objekta pa 440 m². Lokacijski pogoji za gradnjo bodo omogočali fleksibilnost zunanjih gabaritov objektov, obvezni bodo le opredeljeni odmiki objektov, odmiki od dovoznih cest ipd.

Zdaj, ko je projekt javno razgrnjen, je čas, da interese za lokacijo v zgornjem delu obrtne cone Cikava vključijo v prostorsko izvedbene načrte kot znane investitorje. Lokacijo bo tako

• Sklad stavbnih zemljišč občine Novo mesto pa ima na voljo za prodajo še več komunalno opremljenih parcel za gradnjo stanovanjske hiše, in sicer 34 na Regrških košencah v Novem mestu, 14 v Žužemberku, eno pa v Stopičah in v Otočcu. Lokacije skratka niso več takšen problem kot včasih, treba pa je seveda imeti nekaj cvenka.

moč zasnovati po individualnih potrebah, naj gre za velikost delavnice in obliko objekta ali za število telefonskih priključkov ipd.

Z. L.-D.

DINARJI SE VEDNO STRAŠIJO — Tolar se očitno še vedno ni dodobra prijel. Marsikje, kjer je govor o denarju, pogosto omenjajo dinarje. Tako je tudi predsednik izvršnega odbora Društva vinogradnikov Bele krajine na okrogli mizi o vinogradništvu in gostinstvu minuli petek v Semiču vztrajno ponavljal cene v dinarjih. Prišepetavanje, da so pri nas v veljavni tolarji, ni nič pomagalo. Prav nasprotno, marsikdaj so se mu cene zarekle celo v precej čudni valuti, saj je govoril o vrednosti litra vina v toliko in toliko ti-sočih dinarjev. Morda ne bi bil odveč hiter tečaj z bančniki.

OGREVANJE — Čeprav se je konec minulega tedna v semškem hotelu Smuk zbralo precej ljudi, pa jih je potem, ko so dvale ali tri ure presedeli na okroglih mizah, začelo kar pošteno zebsti. V hotelu je bilo namreč težko najti tople radiatorje. Gotovo so gostitelji mislili, da bo goste pač ogrelo vino. Nerodno je bilo le to, da so na sobotni okrogli mizi ugledni gostje iz Ljubljane imeli pred seboj le radensko, domačinom pa je bilo nerodno, da bi se branili pred ozeblinami z vinom, četudi je bilo martinovanje. Nekoliko korajže sta jim sicer dala član predsedstva RS dr. Dušan Plut in minister za informiranje Jelko Kacin, ki sta prišla na okroglo mizo s kozarci vina v rokah, toda kaj, ko sta to storila šele takrat, ko so bile roke in noge poslušalstva že premlele.

NEDOLŽNEGA DELEGATA TOŽBA — Ob nenehnem preverjanju sklepčnosti na zadnji seji občinske skupščine in ugotovitvah, da enkrat ni sklepčen en zbor, drugi zopet drug, je nad dogajanjem potamnel semški delegat Jože Vidmar. Nace, sicer starosta v črnomaljski skupščini. »Je res moja krivda, če sem starosta približno sto let, se redno udeležujem zasedanj, sedaj pa nič kriv nič dolžan poslušam pridige na račun tistih, ki jih ni?« je vprašal. Odgovora, razumljivo, ni dobil.

OGREVANJE — Ko so v izvršnem svetu govorili o racionalizaciji ogrevanja, so priporočili ljudem, naj, če je preveč, raje zaprejo radiatorje, kot pa da odpirajo okna. Globoka misel!

Sprehod po Metliki

PREBRISANI GRADITELJI hiš in počitniških hišic so pogrnuli, da se da v metliški občini zidati — na črno. Med kršitelji zakona je najti tudi nekdanje občinske funkcionarje, ki črko zakona dobro poznajo, a se sprenevedajo, samo da dosežejo svoje. Metliški občinski vladarji bodo morali črnograditeljsko prakso presekati, če ne drugače, pa z rušenjem črnih gradenj. Barbarstva na tem področju je vse preveč, tudi po zaslugi popuščanja in nedoslednosti.

METLIŠKA KNJIŽNICA BO OD 1. januarja 1992 samostojni zavod, v katerem bosta zaposleni vodja knjižnice in knjižničarka. Obe si že dalj časa prizadevata urediti izposojevališča na Radovici, Suhorju in v Gradcu. V teh krajih so prostori na razpolago, zdaj bo treba zavahati rokave in postoriti še vse potrebno. Knjižnica bo vodila tudi posle kino dvorane, zaposleni pa bosta zadolženi še za drugo kulturno dejavnost. Od začetka prihajajočega leta Centra za kulturno prosvetno dejavnost ne bo več, saj se je izkazal kot neučinkovit.

USODE KULTURNEGA DOMA, ki se več ne imenuje po Edvardu Kardelju, bodo deležne tudi nekatere ulice, trgi in ustanove. V Metliki prevladuje mnenje, da bo treba poiskati nova, z ideologijo neobremenjena imena. Obstaja pa tudi predlog po ukinitvi imen in uvedbi števil, ki prenešajo vse politične barve. Pri iskanju rešitev bodo vključeni vsi krajin.

Trebanjske iveri

GLAVA — Pesnik Ciril Zlobec je na Čatežu rekel, da kdor nima v glavi, ima pa v nogah, in s tem malo podražil svojega predsednika Milana Kučana, ki je po Levstikovi poti od Litije do Čateža že pešalil, ker pa Zlobec niso pri srcu ne višine niti daljave, še ni bil peš na Triglavu niti na Levstikovi poti. Je pa brž dodal, da je bolj malo Slovencev, pri katerih sta moč in modrost razporejena tako skladno kot pri Kučanu. Nazadnje pa je Zlobec, s tem da se je s svojo soprogo prvi zavrtel ob zvokih harmonike ter s svojim zgledom potegnil še Kučana in nekatere pohodnike, demantiral, da bi bil zares tako slab v nogah.

GRAD — Zavoljo popravila trebanjskega gradu in njegove celovite ureditve naj bi iz njega kar se da hitro izselili tiste stanovalce, ki so vanj prišli »na črno«, potem pa še ostale. Trebanjci so se tega opravičila lotili malce pozno, saj je zima pred durmi, nadomestnih stanovanj pa ni dovolj.

LEKARNA — Na Mirni pogrešajo lekarno. V tisti, v sosednjem Mokronogu, je farmacevtka sicer zelo prijazna, toda ob ponedeljkih dopoldnih ni dobro motiti njenega bioritma, kajti tedaj verjetno narača nova, manjkajoča zdravila in drugo blago po telefonu. Kakajoci v lekarni lahko spremljajo to naporno početje kot: »Ja, prosim. Ne. Prosim, ja« itd. V lekarni bi medtem strankam lahko brezplačno razdelili kakšna domača pomirjevala, da bi jim dočakale prijazno postrežbo.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Z mejo se je treba sprijazniti

Iz obmejnih krajevnih skupnosti v črnomaljski občini opozarjajo na težave, ki jih imajo zaradi državne meje — Potrebno se bo pač navaditi — Kakšne oznake?

ČRNomeLJ — Čeprav so nekateri v črnomaljski občini že nekaj mesecev pričakovali, da bo meja z Hrvaško bolj trda, kot so sprva govorili, je mnoge okrobra precej presenetila. Prav tako pa mejni prehod v Vinici, za katerega so najodgovornejši občinski možje zvedeli šele teden prej, preden je bil odprt. Prav zaradi težav, ki jih imajo s tem preходом, saj si želijo, da ne bi bil meddržavni, ampak mednarodni, so poslali Črnomaljski dopise na različne naslove, vendar nanje niso dobili nikakršnega odgovora.

Sicer pa to ni edini problem, ki ga imajo Črnomaljski z novo mejo. Iz Rancev, največje vasi v starostriški krajevni skupnosti, opozarjajo na morebitne težave, ki bi lahko nastale, ker dobivajo elektriko iz Hrvaške. Vinicičani trdijo, da so zaradi meje tepeni vsi po vrsti, od trgovin do občanov. »Nismo navajeni, da nam na viniškem mostu pregledujejo denarnice, avtomobile. Miličniki hočejo, da imamo na traktorjih kabine, s seboj pa vozniško in prometno dovoljenje. Saj je greh, če vraga tega nimaš pri sebi, vendar...« je na zasedanju skupščine pojasnjeval Vinčan Rude Trempus. Iz adleške krajevnne skupnosti zatrujejo, da imajo težave pri nakupih, saj so prej po dobrine, ki jih ni bilo v Črnomlju, hodili v Karlovac, sedaj pa se bodo morali v domači občini potruditi, da bodo zadovoljili potrošnike. Okrog 50 — metrskega pasu ob meji, v katerem se, kot je slišati, po novem ne bi smeli gibati brez dovoljenja, pa bo nastal problem zato, ker imajo Adleščani prav v tem pasu najlepša polja. Jih

naj pustijo neobdelana ali pa bo vsakega kmeta na polje spremljal miličnik? Se večje so težave s cestnimi povezavami, da o mostovih niti ne govorimo. Če bo torej meja takšna, kot je sedaj, se bodo ljudje ob njej gotovo še bolj izseljevali.

Iz Semiča, kjer meje ne občutijo tako neposredno, pa je bilo slišati pomirjevalne besede, naj bi državno mejo čim bolj izkoristili sebi v prid, saj je razumljivo, da bodo Belokranjci ob njej morali živeti. Temu je pritegnil tudi predsednik izvršnega sveta Tone Horvat, ki je dejal, da se je meja z Zahodno Evropo

• Črnomaljski delegati so sprejeli sklep, da v Beli krajini, ki si prizadevajo, da bi bila samostojna regija, po novem ne bi imeli na avtomobilskih registrskih tablicah oznake Novega mesta in njihovega grba, ampak belokranjsko oznako in grb Metlike ali Črnomlja. Takšen sklep, ki ga je pred tem sprejela tudi metliška skupščina občine, so Črnomaljski poslali ministru za notranje zadeve.

pač preselila na Kolpo, zato morajo tukaj nadzorovati promet z denarjem, blagom, ljudmi ter hkrati varovati integriteto slovenske države. Sedaj je takšen nadzor nujno potreben, ko pa bo na Hrvaškem mir in bosta obe državi priznani, bo lahko meja bolj mehka, liberalna.

M. BEZEK — JAKŠE

OSUMLJENA TATVINE

ČRNomeLJ — Alenka M. iz Semiča je utemeljeno osumljena, da je 28. oktobra iz stanovanjske hiše Marije Legat v Črnomlju ukradla plinsko jeklenko, 3 kilograma pralnega praška in nekaj dimnih cev. Legatovo je tako oškodovala za 4.000 tolarjev.

M.B. — J.

Zelena luč za občinske obveznice

Pomisleki pri socialistih

ČRNomeLJ — Čeprav so na seji občinske skupščine z večino sprejeli tako elaborat o izdaji občinskih obveznic kakor tudi predlog odloka, pa so predvsem iz Socialistične stranke imeli nekaj pomislekov glede elaborata. V njem bi po njihovem mnenju morali bolj poudariti odgovornost izvršnega sveta do skupščine ter natančneje opredeliti, za kaj bodo namenili denar. Za 5 milijonov DEM v protivednosti slovenske denarne enote, za kolikor bodo natisnili obveznic, bo po mnenju socialistov gotovo veliko zanimanja, zato bi tudi delegati v skupščini smeli vedeti, za kakšne programe bo denar porabljen. Marsikdo pa bi se prav na osnovi teh programov lažje odločil za nakup obveznic.

Predsednik izvršnega sveta je pojasnil, da so se hoteli — tako kot tudi drugod, kjer so pripravljali obveznice — izogniti prav tem pritiskom. Sedaj zadostuje samo splošna opredelitev, kam bo denar šel, programi pa so navadno predstavljeni na promociji. Član projektne skupine za izdajo obveznic je dodal, da bodo za programe razpisani natečaji, sedaj pa se še ne ve, kakšni bodo ti programi. M.B. — J.

• Pravičnost je v tem, da nikomur ne vzamemo tega, kar mu pripada. (Hobbes)

• Veličina je v tem, da imamo talent in da smo kljub temu skromni. (Agate)

• Prav fizično čutim, da se pri nas spet ruši ravnovesje, čutim (tudi v odnosu do borcev NOV) nekakšno nepravičnost, ki me osebno boli. (S. Hribar)

ZAGORIČANI NE MARAJO ROMOV

ZAGORICA PRI VELIKEM GABRU — Letos spomladi se je »na črno« priselila v to vas romska družina, kar je pri vaških povzročilo tolikšno razburjenje, ko so se začele vrstiti razne drobne kraje, da so Rome pregnali. Zdaj, pred zimo, so se Romi znova pojavili v Zagorici in vaščani so od pristojnih na trebanjskih občini zahtevali, naj ukrepajo. Trebanjska vlada je sklenila, da bodo Rome začasno preselili v naselje Gline, dokler ne bodo našli dokončne lokacije.

BORNA

TURISTIČNA TAKSA

ČRNomeLJ — V Črnomlju so sprejeli osnutek odloka o krajevni turistični taksi. Postopek sprejemanja odloka bo zagotovo dražji, kot pa je Črnomaljem uspelo iztržiti takse v letošnjem letu. Če pa bo meja s sosednjo Hrvaško takšna, kot se kaže sedaj, bo turizma in s tem cvenka od takse še znatno manj. Prav zanimivo pa bi bilo slišati, v kaj bodo Črnomaljski vložili 777 tolarjev, kolikor so gostje letos plačali takse: ali v ugodnosti, ki so jih gostje deležni brezplačno, v komunalne namene ali v promocijo turističnih krajev. Odločitev bo vse prej kot lahka.

M.B. — J.

JUTRI ROKOVSKA DELAVNICA

MOKRONOG — Jutri ob 20. uri bo v Mokronogu v kulturnem domu prireditev z naslovom Rock delavnica 91. V konkurenci bo nastopilo 5 ansamblov, in sicer: »Minister Gregor« iz Novega mesta, logaški »Bel ami«, »Vneti« iz Ljubljane, »Barakuda« iz Novega mesta in ruški »Strogo zaupno«. Kot gost večera bo nastopil kantavtor Tomaž Pengov. Organizatorji prireditve so kot obiskovalce mokronoške rockovske scene povabili številne priznane slovenske glasbene izvajalce.

Romi so lahko kaj huda nadloga

V trebanjski občini se ponekod zelo jezijo na Rome — Vseh je 193

TREBNJE — V trebanjski občini je trenutno 193 Romov. Zvečine živijo v naseljih Hudeje, Mala Loka in Veliki Gaber, kjer je trebanjski izvršni svet maja 1988 dovolil naselitev. Na dovoljenih lokacijah je uradno prijavljenih 167 Romov, 30 Romov pa ima prijavljeno stalno prebivališče na manjših nedovoljenih lokacijah v Malem Gabru, Cvibljah in Koritih.

Od Romov, ki imajo prijavljeno stalno prebivališče v trebanjski občini, jih dejansko 34 živi v kočevski in grosupelski občini. Trebanjci že dlje časa ugotavljajo, da na območju njihove občine živijo Romi, ki niso njihovi občani, ustvarili pa so si domove oz. zakonske skupnosti s trebanjskimi Romi na Hudejah (28) in dva v Dobravi pri Dobriču. Ti Romi uveljavljajo pravice do denarnih pomoči v matičnih občinah. »Glavno mesto« Romov v trebanjski občini so Hudeje, kjer živi kar 132 Romov. V tem naselju imajo večja gospodinjstva, ki premorejo celo zidane in »boljše« montažne objekte, tudi vodo in elektriko. Letos so utrdili celo osrednjo pot v tem naselju.

27 Romov je bližini naselja Mala Loka sicer dobilo pitno vodo, druge komunalne opremljenosti pa ne poznajo.

moč prejema 16 starejših Romov, začasno denarno pomoč pa eden.

Romi pa se preživljajo tudi z beračenjem, tatvinami in vlomi, saj so lani trebanjski miličniki obravnavali 27 kaznivih dejanj, ki so jih storili Romi, to pa je kar okroglih 15 odstotkov od celotne kriminalitete! Nestrpnost okolja, v katerem živijo, pa Romi le še podžigajo s

• V trebanjski občini so se lotili romske problematike celovito in poglobljeno. V koordinacijskem odboru za socializacijo Romov v občini sodelujejo poleg centra za socialno delo še številni drugi. Trebanjska vlada je sprejela pobudo tega odbora, da imenuje komisijo za ocenjevanje škode, ki jo povzročajo Romi, v občinskem proračunu pa naj bi tudi zagotovili nekaj denarja za povračilo prizadetim občanom. Seveda bo nujen tudi skupen nastop vseh slovenskih občin.

tatvinami poljščin, nedovoljeno košnjo, sečnjo in pašo konj. P. P.

GRAD BODO IZPRAZNILI — Trebanjski grad, kjer se je začel rušiti prvi stolp (na sliki), bodo Trebanjci takoj začeli prazniti. Najprej bodo izselili stanovalce, ki nimajo ustreznih odločb, ko bodo našli druga stanovanja, pa še preostale stanovalce. Skladno z dokumentacijo, ki jo bo izdelal Zavod za varstvo naravnih in kulturne dediščine iz Novega mesta, naj bi Gradbeništvo Zupancič v enem tednu popravilo in zaščitilo podrti stolp. Omenjeni zavod bo izdelal tudi ustrezno dokumentacijo o gradu, s pomočjo katere bo letos konkuriral za denar iz sklada za neposredno ogrožene spomenike. Arhitekt Vladimir Mušič bo te dni pripravil osnutek konkretnega programa za načrtovanje prenove Baragovega gradu. (Foto: P. Perc)

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Obnova Ribnice

Na razpolago še stanovanja in lokali

RIBNICA — Obnova ribniškega mestnega jedra je potekala doslej in bo tudi v bodoče po smernicah Ljubljanskega regionalnega zavoda za varovanje naravne in kulturne dediščine. Bistvena razlika pa bo zdaj ta, da je dosedanja obnova potekala predvsem z družbenimi sredstvi, poslej pa bo z zasebnim denarjem, vendar po konservatorskih smernicah, ki jih je dala izdelati za glavno ribniško (Seškovo) ulico občinska skupščina.

Doslej je potekala obnova v treh fazah. Najprej so prenovili in uredili tako imenovani »kare«, kjer je 5 lokalov in 13 stanovanj; vse je že oddano. V drugi fazi je prišla na vrsto Johanova hiša, kjer so 4 apartmaji in dve stanovanji. Trije apartmaji so že odkupljeni za pisarni in zobozdravstveno ordinacijo, ostalo pa je še na razpolago.

Te dni pa je bil zaključen projekt »Oničeva hiša«, kamor se je že vselila Ljubljanska banka. Nekaj ostalih lokalov je tudi že oddanih. Napredaj pa je še nekaj stanovanj in drugih prostorov, ki so primerni za ureditev v stanovanj, lokale, pisarne ali delavnice za mirno obrt.

O vojaških stanovanjih in reševanju drugih aktualnih zadev s stanovanjskega področja pa je Jože Mihelič, ki pri občinski skupščini odgovarja za stanovanjsko področje, povedal, da je trenutno okoli 30 nerešenih vlog za dodelitev stanovanja. Vojaških stanovanj je 84, od tega je 40 praznih, ki so jih pred kratkim pregledali in zapečatili. Pri ogledu so ugotovili, da so nekatera v dobrem, druga pa v slabem stanju, odvisno od stanovalcev, njihovih navad in posegov ob izselitvi. Vloge za odkup so začeli sprejemati 11. novembra, ker je bilo treba prej razčistiti nekatere nejasnosti.

J. P.

• Če bomo vsako vaško cerkev obravnavali kot vrhunec slovenske tradicije in kulture, nam bo Evropa nepotrebna in celo nevarna. (J. Zlobec)

Neodgovorne obtožbe Jutranjke

Vodstvo podjetja zanika podtikanja SDZ—NDS in nekaterih upokojencev glede lastninjenja — Kaj bo z Jutrom d.d.? — Televizija ignorira zakon

SEVNICA — Brezmejna je lahko človeška naivnost pa tudi zloba. Po konkretnih primerih za oboje ni potrebno kam daleč. Po zadnjih ognjevitih razpravah okoli lastninjenja v Sloveniji kaže, da se bomo Slovenci, čeprav smo že dostikrat dokazali, da smo trdoživ narod, »požrtli« kar sami.

Toliko netolerantnosti in podtikanj je izbruhnilo te dni prav zaradi domnevnih »divjih privatizacij« na Dolenjskem, ker si je sicer Pirnatova SDZ—Narodna demokratska stranka zastavila (upajmo, da ne zgolj zaradi poceni nabiranja političnih točk!) za sicer hvaljevalen cilj, da obelodani nekatere primere domnevne kraje družbene lastnine. In tako se je na prangerju znašla tudi sevnška Jutranjka.

Zaplet se je začel, ko je bila v prispevku novinarke Maje Nosan v 2. dnevniku Televizije Slovenije 6. novembra tudi Jutranjka navedena kot primer divje privatizacije, Anton Tomažič, predstavnik SDZ—NDS, pa je pripoved začel s hudo pikantnim dodatkom, češ, da naj bi 11 vodilnih delavcev sevnškega družbenega podjetja Jutranjka ustanovilo zasebno podjetje Sonček d.d. in da naj bi 11 delničarjev Sončka prisvojilo kar okrog 20 odst. družbenega kapitala Jutranjke. Nekaj podobnega je bilo slišati tistega dne še v večernem radijskem dnevniku. Iz Jutranjke so naslednji dan s faksom od RTV zaprosili za takojšnjo dostavo besedila obeh informacij, ker so hoteli preveriti njuno verodostojnost, saj utegneta močno škodovati ugledu podjetja. Kot so nam v ponedeljek povedali vodilni Jutranjke, so urgirali še enkrat s faksom, poslali so še priporočeno pismo z enako zahtevo, a iz bele Ljubljane ne duha ne sluha. Kakor da za to prej kot slej monopolno hišo, pod novim vodstvom, zakon o obveščanju ne obstaja več. In to ne prvič!

Direktor Jutranjke, Drago Milinovič, je povedal, da so se za ustanovitev delniške družbe Jutro (ime Sonček je bilo že »zasedeno«) odločili, da v procesu sprejemanja lastninske zakonodaje, ki se je, očitno, zavlekel, 1300 delavcem omogočili, da odkupijo delnice, in sicer bi jih lahko plačevali oz. nakupovali mesečno, da bi bilo breme lažje. Na ta način naj bi tudi preprečili, da bi se kapital, ki so ga ustvarili delavci Jutranjke, »izgubil« v državnih skladih, kot pred-

POKUŠNJA ZA POSLOVODJE — V kočevskem hotelu Pugled v Kočevju so v organizaciji tamkajšnjega M-Trgoprometa pripravila kočevska živilska proizvodna podjetja Mesarija (uradno M-KG-PE Mesarija), Pekarna in Mlekarna pokušnjo svojih proizvodov, na katero so povabila poslovodje prehranbenih trgovin in druge goste. Izbrana vina je za pokušnjo prispevala Vinska klet iz Vipave. Na fotografiji: s pokušnjo. (Foto: Primc)

Naivni kočevski trgovci

Prodali blago na ponarejeno naročilnico

KOČEVJE — Te dni so kočevski trgovci prijavi postali milice dvojje goljufije, ki sta se zgodili že 30. oktobra. Tistega dne se je oglašil v kočevski trgovini Galanterije moški in se predstavil za Janeza Kosa, lastnika firme Kovinoplastika iz Domžal, Šolska ulica št. 2. Z njim je bila tudi neka ženska. Na naročilnico sta dvignila razno blago v skupni vrednosti preko 3.000 SLT. Izkazal se je tudi z obrtnim dovoljenjem.

Ista dva »kupca« sta istega dne obiskala še kočevsko Namjo, kjer sta spet na naročilnico kupila in prevzela za 32.000 SLT raznega blaga. Ko pa so trgovci izstavili račun, se je izkazalo, da omenjena firma v Domžalah sploh ne obstaja. Izmišljeno oz. ponarejeno pa je tudi obrtno dovoljenje, na osnovi katerega sta bila »kupca« oproščena prometnega davka.

J. PRIMC

Miličniki menijo, da ti dve trgovini nista edini, ki sta nasledili goljufoma. Sumijo, da sta na podoben način »kupovala« tudi drugod, in pričakujejo še nove prijave oškodovancev. Doslej so dobili le skupni opis obeh »kupcev«. Moški je okoli 180 cm visok, črni, gladkih las, urejen in uglajenega nastopa. Ženska pa je mlajša blondinka, visoka 155 do 160 cm.

Miličniki predlagajo, naj trgovci ne verjamejo vsakemu kupcu, ki ga ne poznajo, in naj poslujejo skladno s predpisi. Take »nakupe« oz. goljufije bi povsem lahko preprečili, če bi delali skladno z navodili in zahtevali od neznanih kupcev osebno izkaznico ali drug dokument, si izpisali naslov in seveda tudi preverili, če slika v izkaznici odgovarja videzu kupca.

Veliko ostalo nedorečenega

Družbena stanovanja bodo prodali — Očitki IS

KOČEVJE — Na zadnji skupni seji oz. skupnem zasedanju vseh treh zborov kočevske občinske skupščine, 5. novembra, so ponovno obravnavali tako problematiko dodeljevanja družbenih kadrovskih stanovanj kot rebalans občinskega proračuna za leto 1991.

Na predhodni seji skupščine izražena zahteva, da izvršni svet izdela nov prav-

vilnik o dodeljevanju občinskih kadrovskih stanovanj, je postala brezpredmetna. Medtem je bil namreč sprejet stanovanjski zakon, ki vsa ta stanovanja opredeljuje kot službena. Zato so poslanci izvršnemu svetu ponovno očitali nestrokovnost, nezakonitost, nekateri celo zlonamernost, pri izdelavi spornega pravilnika, češ da je izvršni svet vedel za pripravo zakona, po katerem bi omejenih pravilnik sploh ni več potreben. Poslanci se izvršnemu svetu izrečejo kritiko o zlonamernosti niso opravičili, nasprotno, nekateri so bili celo užaljeni, da je izvršni svet takšno opravičilo od njih sploh zahteval.

Prodaja stanovanj na Trgu zbora odposlancev št. 12—18 je možna, zato so nekateri poslanci predlagali, da se vsa stanovanja prodajo. Drugi spet so menili, da bi bilo potrebno vsa stanovanja opredeliti kot službena. Sprejet je bil predlog predsednika IS Alojza Petka, da se tri dvosobna stanovanja dodelijo upravičencem, zaposlenim v skupščini občine in Srednji šoli tehničnih usmeritev in družboslovja kot službena stanovanja, ostala pa se prodajo. Ker gospodarstvo v tem trenutku verjetno ni sposobno kupiti stanovanj za svoje kadre, bo omejena stanovanja potrebno dati v najem. O tem bo odločala skupščina na eni prihodnji seji, v kolikor odkup stanovanj ne bo možen.

Po usklajevalnem postopku je bil sprejet tudi rebalans občinskega proračuna za leto 1991.

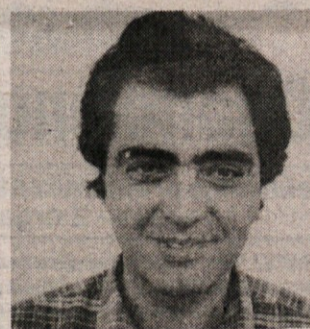
KOČEVSKO DRŽAVLJANSTVO DRAŽJE

KOČEVJE, NOVO MESTO — Te dni smo nosilci stanovanjskih pravic potrebovali za nakup stanovanj potrdilo o državljanstvu. Neki kočevski očka je v Kočevju lahko dvignil potrdilo za hčer, le plačati je moral kolek za 45 SLT in še za obrazec (polovično) ali kaj dodatnih 6 SLT. Zase pa potrdila ni dobil, češ da mora v Novo mesto, ker je tam neke rojen.

Poizkus, da bi mu znanaka v Novem mestu dobila potrdilo in mu tako privarčevala stroške in izgubljeni čas, ni uspel. Po telefonu mu je znanaka sporočila, da so ji na novomeški občini dejali, da prvič v četrtek ni uradni dan, in drugič, da bi morala imeti uradno pooblastilo, da lahko dvigne zanj potrdilo. Tako mu ni ostalo drugega, kot da je naslednje jutro sedel v avtomobil, napravil preko 100 km, zapravil precej časa s čakanjem v raznih vrstah, a je končno potrdilo le dobil. A glej čudo! V Novem mestu je bilo treba za to potrdilo plačati za kolek le 30 SLT, za obrazec (na celem papirju) pa nič!

MOTNJE OB MEJI

OSILNICA, FARA — Poročali smo o zapletih, ki so nastali ob Kolpi zaradi meje in drugega v zvezi z njimi. Tako prebivalci na slovenski strani niso mogli kupovati na Hrvaškem, ker niso imeli dinarjev; Hrvatje pa ne v Sloveniji, ker niso imeli tolarjev. Prebivalci vasi Hrvaško pri Osilnici so morali na primer po nakupih skozi Osilnico do Plešce, se pravi dvakrat preko meje. Podobno je bilo tudi drugod. Zdj takih zapletov ne bo več. Te dni je namreč kočevska podružnica Ljubljanske banke odprla v svojih izpostah v Osilnici in Vasi menjalnici denarja, se pravi tolarjev in dinarjev.

Anton Gorenc

prek 1000 m zemeljskega elektroenergetskega kabla, za PTT omrežje pa smo prek ceste položili cevi, da ne bo treba pozneje razkopavati težko pridobljenega asfalta. Upamo, da se bo vendarle premaknila z mrtve točke telefonija, za katero smo tudi mi že zdavnaj prispevali po 1000 DEM v dinarski protivrednosti.

Ker živimo tod polkmetje, bi radi dobili zbiralnico mleka, ker se ga voziti ali nositi v Gabrijele ali Pija-vice skoraj ne plača,« pravi Anton Gorenc.

P. P.

podjetje, kakor bi radi prikazali, bi mu lani lahko pomagali z nakupom naših obveznic. Delavci pa so sami zbrali 93.200 dinarjev. Naj povem, da smo posodobili proizvodnjo, saj smo za 506.000 DEM nakupili 96 strojev, posodobili smo avtomatsko obdelavo po-

• Janko Marušič, pomočnik direktorja za finančno-računovodsko področje, pa je naposled ponazoril neresnost in neresničnost Tomažičeve izjave, da si je 11 ustanoviteljev Jutra d.d. prilastilo petino družbenega kapitala. To bi pomenilo kar blizu 40 milijonov tolarjev, to pa je sprto z zdravno pametjo, če vemo, da so vsi ustanovitelji prispevali skupaj 55.000 tolarjev.

datkov, priključili smo se na plin itd.,« razlaga Milinovič.

PAVEL PERC

Pol stoletja izgnanstva

Počastili krajevni praznik KS Šentjanž

ŠENTJANŽ — Uvod v praznovanje sevnškega občinskega praznika, ki bo dosegel svoj vrhunec jutri s pogovorom predsednika slovenskega predsedstva Milana Kučana s posavskimi gospodarstveniki v Sevnici in njegovo udeležbo na slavnostnem zasedanju sevnške občinske skupščine na Studencu, je bil nedeljski krajevni praznik v Šentjanžu.

Na slavnostni seji skupščine krajevnega skupnosti so se spomnili 50. obletnice izgnanstva ter herojske borbe Milana Majcna in Jančija Mevžlja v Murencah, predsednik sveta KS Alojz Keber pa je nanizal nekatere dosežke in zagate, s katerimi se soočajo zlasti pri komunalni ureditvi. KS Šentjanž ima zelo razvejeno omrežje krajevnih cest, saj jih je kar 142 km. Zato je razumljiva največja skrb posvečena prav obnavljanju in posodabljanju cest. Kot sta povedala Keber in predsednik skupščine KS Andrej Repše, so

se dogovorili za usmeritev, da prej pridejo na vrsto tisti kraji, ki so bolj samoiniciativni. To je spodbudilo tekmovalnost, kakršne v vodstvu krajevnega skupnosti niso pričakovali in jo le težka dohajajo.

Na skoraj 2 km dolgi odsek Bruna vas — Zdevno so navozili več kot 3000 m3 gramoza, med večje akcije pa spada tudi cesta Hrušica—Brunk. Letos so položili približno kilometer asfalta proti Cerovcu in Homu. Pohvaliti velja tudi krajeva Kladja, Gradca Kala in Breškega, ki so vložili že ogromno ročnih in strojnih ur za vzdrževanje in posodobitev cest. Še vedno neurejena telefonija, za katero je stotnja krajanov pred poltretjim letom prispevala po 1000 DEM v dinarski protivrednosti, onemogoča izvedbo referendumov za uvedbo krajevnega samopriskupka. Šentjanci bi želeli tolikšno podporo, da ne bi ljudje še naprej odhajali iz teh krajev.

P. P.

IZGNANCI IN PRIZNANJE — Slavnostni govornik Lado Kocjan, član predsedstva slovenske borbevske organizacije, je s številnimi primeri ponazoril trdovitost in odločnost slovenskega naroda v boju za njegovo samostojnost, saj nekateri vedno znova »vlečejo smrtno obsodbo slovenskemu narodu iz arhiva zgodovine«. Predsednica sevnške občinske skupščine Breda Mijović pa je poudarila, da smo vedeli, da bo cena osamosvojitve visoka. V pestrem kulturnem sporedu proslave so učenci Šentjanške šole izvedli zanimiv recital o trnovi poti izgnanstva po besedilu že pokojne izgnanke Betke Kos iz Birne vasi, prikupno so obeležili Martinovo nedeljo, zapel pa je tudi moški pevski zbor hrastinskih upokojencev. KS in OS Šentjanž pa sta podelili priznanje in umetniško sliko dolgoletnemu ravnatelju na tej šoli in ustvarjalnemu javnemu delavcu Jožetu Bavcu za njegov prispevek pri razvoju KS in šole v šestdesetih in sedemdesetih letih (na sliki). (Foto: P. Perc)

Drobne iz Kočevja

VOLK SIT, KOZA CELA — Afera okoli dodeljevanja kadrovskih stanovanj v občini Kočevje je pred začetkom skupne seje vseh treh zborov kočevske občinske skupščine, ki je bila 5. novembra, dopuščala celo možnost padca občinske vlade. Nič kaj tako resnega se ni zgodilo. Čeprav so nekateri poslanci tudi na sami seji govorili o nestrokovnosti, nezakonitosti in celo zlonamernosti pri sprejemanju Pravilnika o dodeljevanju družbenih kadrovskih stanovanj, pa so v sklepnem delu seje prešli na reševanje konkretnega problema. Gre za stanovanja v stavbi na Trgu zbora odposlancev št. 12—18. Skuščina je sprejela predlog predsednika vlade Alojza Petka, da se tri dvosobna stanovanja dodelijo upravičencem, ostala pa prodajo. S tem morda še ni bilo vse dorečeno, vendar pa je, vsaj v tem trenutku, volk sit, koza pa je ista cela.

RAČUNALNIKI BODO — Kočevski Oddelek za notranje zadeve je menda še edini oddelek v vsej občinski upravi, ki nima računalnikov. To je prav smešno in žalostno hkrati, saj vemo, da je njegovo delo zaradi tega oteženo, posebno odkar je bil sprejet zakon o državljanstvu. Verjetno so podobno mislili tudi nekateri odgovorniki, saj bo oddelek za notranje zadeve računalnike dobil že v bližnji prihodnosti.

ZBIRAJO ZA RAČUNALNIK?

KOČEVJE — V Novem mestu so na občini začeli, če prideš tja iz Kočevja po potrdilo o državljanstvu, češ da bi to lahko uredil v Kočevju na matičnem uradu, saj imajo tam gotovo računalnik in lahko vse potrebno preverijo. Pa ni tako? V Kočevju računalnika nimajo in moraš po potrdilo v Novo mesto, kar te samo ob upoštevanju minimalne kilometrine velja preko 700 din. Pa vendar je potrdilo o državljanstvu v Novem mestu z ozirom na koleke in plačilo za tiskovino skoraj pol cenejši kot v Kočevju. Seveda je vse v Kočevju dražje gotovo le zato, ker nabirajo denar za računalnik. P-c

Ribniški zobotrebc

NEPOTREBNO DELO — Živimo v času sprejemanja novih zakonov — nekateri so že prejeti, drugod veljajo še stari. To ustvarja zmedo in zahteva še več dela, ki ga v nekih normalnih razmerah ne bi bilo. Dokaz za to je sprejemanje novega statuta občine Ribnica. Stari, ki je še iz leta 1978, ni v skladu z že spremenjeno slovensko ustavo in sprejetimi novimi zakoni. Spremembe samo posameznih členov statuta upravnim in izvršnim organom občinske skupščine Ribnica ne bi pomenile nobene prihranka, ne glede časa, ne vlozene energije, zato so se odločili za izdelavo novega. Vendar je vse to delo v nekem smislu odveč, če verjamemo, da bo nova slovenska ustava že v kratkem sprejeta, in vemo, da bo potem, v nekem doglednem času, vendarle potrebno sprejeti nov statut.

OBVESTILO VSEM VOZNIKOM — Postaja milice Ribnica obvešča vse voznike, da so urejeni novi parkirni prostori pred trgovino Izbira, okoli Oničeve hiše in na Gallusovem nabrežju. Parkirščica so posodov označena s parkirnimi črtami. Vozniki naj v bodoče ne parkirajo več na pločniku v Seškovi ulici in pred Miklovo hišo. Bolje se bo torej držati tega nasveta, saj bomo v nasprotnem primeru morali plačevati kazni za nepravilno parkiranje.

Sevniški paberki

NEZASLIŠANO — Kaj bi naredili, če bi prišli na vaše dvorišče nepovabljeni gostje? Možnosti sta predvsem dve: če ne bodo sami povedali, kaj iščejo na vaši zemlji, jih boste gotovo vprašali, kaj bi radi. In če ne bi bilo nobenega pravega odgovora, bi verjetno take vsiljivce odstranili, bodisi sami, s pomočjo sosedov ali pa bi nemara poklicali varuhe reda. Zakaj neki takole modrovanje? Iz preprostega razloga, ker so se v podobnem položaju znašli vaščani Gorenjega Leskova in Pokleka, dveh sosednjih naselij v krški in sevnški občini, kjer so si gosposde iz Ljubljane domislili eno izmed možnih lokacij za odlagališče nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO). Konec tedna nam je namreč v imenu omenjenih vaščanov telefoniral Pavle Zemljak. Povedal je, da so bili ljudje močno zrevoltirani, ko so opazili, da se smuka po njihovih krajih ducat neznanec in s kamero snema pokrajino proti dolini, in to celo z druge plošče hiše v gradnji Gustija Gabriča, ne da bi koga kaj vprašali. Ljudje so bili tako razburjeni, da so pretli, češ da se bodo s silo postavili po robu. Naj spomnimo, da se je poletnega protestnega zbora udeležilo 160 ljudi, med njimi tudi župnik. Vaščani zahtevajo odgovor od sevnškega in krškega predsednika vlade, za kaj gre in kdo se motovi po njihovi zemlji.

SKROPLNICE — Studenčani bodo v petek popoldne v središču pozornosti v sevnški občini. Po slavnostni seji zborov sevnške občinske skupščine bodo gostom prikazali gasilsko vajo s starimi škroplnicami, člani zelene bratovščine pa bodo pripravili v lovski koči lovsko razstavo in kostonjev piknik.

WC — Pred dnevi je eden od domačinov glasno zaklel sredi Velikega Kamna, češ da je grdo, da tak kraj, kot je Veliki Kamen, ne premore javnega stranišča. Pod težo pomanjkanja pogrešane javne dobrine in še iz drugih razlogov se je potlej zatekel za najbližji vogal, nakar je lažje prenašal kruto družbo, ki se ne ozira na človekove potrebe. Možakarjevi očitki so lahko celo upravičeni, vendar kakše posebne zanemarjenosti kraja ne odkrivajo. Obstaja namreč veliko bolj mestni zaselek od Kamna in v njem večja nesnaga. Tako, na primer, so imeli Novomeščani nedavno blizu mestne hiše kakih 66 dni na ogled kakec, pa se nanj nista ozrla ne pometać ne župan.

EKOLOGIJA — Medtem ko v Brežicah robnatijo, ker je njihova vlada hotela pripeljati v občino na začasno skladiščenje neke posebne odpadke, da bi z za to dobljenim denarjem zakrpal občinski proračun, različni krški odpadki, izvešeni nuklearnih balast, ne povzročajo izjemno hude krvi. Toda nekaj jih menda je. Zadnjič so se v Brežicah učeni ljudje iz Ljubljane nekajkrat pridružili, da je pravi podivjani hudič v tesni kletki klor v krškem Vidmu. Bo že držalo. Ampak ni neopažen, da ne bi mislili. Občinski štab je v posebnem zapisu ljudem natančno pojasnil, kako bi bilo, če bi se s to snovjo zadržali, in razložil, kako lahko ta proces upočasnijo.

MALO SE VIDI — V Brestanici pri železniški postaji piše, da ljudje lahko od tam krenejo na pot na Bohor in da je neke blizu ribnik z zalogo plavajočega mesa z ribjimi očmi. Tako planinci kot tudi ribiči pa morajo imeti zelo dobre oči, da napis razločijo, saj sta mu sonce in dež že vzela nekdanji blišč. Naj se Brestaničani ne čudijo, če bodo pohodniki imeli tudi lestve. S tem pomagalom bi hribolazci namreč zanesljivo dosegli informacijo, če bi ga prislonili k tabli in od blizu pogledali omenjeni napis na njej.

ABRAMS V VITEZU

KRŠKO — Krški Duo Abrams s plesalci bo nastopil to soboto ob 23.30 v sevnjski diskoteki Vitez. To bo hkrati promocija maxi singla plošče Fill the Gab. Plošča bo ob tej priložnosti tudi naprodaj.

Novo v Brežicah

POSUŠNI IN POZORNI — Eden od razpravljalcev na nedavni seji občinske skupščine se je prisotnim zahvalil za »poslušnost«. Ciril Kolečnik, predsednik vlade, bi ga utegnil ostro zavrniti, saj izvršni svet na seji ni prodir s predlogom o skladiščanju tistih odpadkov in tako o kakih delegatski poslušnosti vladi zdaj še ni na duha ne sluha.

BRADJE IN DRUGO — Preteklo sredo so menda odkrili v Bregani neobrite carinike, ki so imeli za nameček še razpete srajce. Delov komentator je v taki podobi carinikov odkril dokaz, da omenjenim državnim uslužbenecem na meji primanjkuje slovenskega osamosvojitvenega znanja. Sam vrag si ga vidi, katere carinike je mislil. Če slovenske, se je zmotil, kajti v Bregani so ti verjetno v manjšini, ker se Slovenija uradno konča v Obrežju, slednje pa je za območje državnega prehoda daleč bolj slovensko ime kot Bregana. Če so »bradači« vendarle bili uslužbenci slovenske države, so bili tolikanj nevoljni morda zavoljo prvih doživetij v Obrežju. Tam so se v prvih dneh meje pred dežjem lahko zatekli pod senčnike. Če pa so hoteli pod pravo streho, so se lahko stlačili v kontejner, kjer so imeli na voljo nekaj kvadratnih sežnjev veliko stajo. Če pa je kateri carinikov bradat, je morda pozabil doma brivski pribor. Ne bi bilo čudno, saj so nekateri izvedeli za svoj premik v Posavje na Hrvaško mejo komaj dva dni pred odhodom.

JAGNJENTINA IN ČIPI — Vojski so vozili po okolici Brežic računalnike iz TRZ. Zanimivo, kot da bi občutljivim aparaturnam premetavanje po takih cestah koristilo! Sicer dogajanje ne čudi, kvečjemu dokazuje, da se akterji dogajanja bolj kot na elektroniko spoznajo na ovce in podobno blago, ki ga lahko po mili volji prevažajo od Triglava do Gevgelije, pa mu ni nič.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 25. oktobra do 9. novembra so v brežiški porodnišnici rodile: Irena Klavžar iz Mrčnega sela — Karmen, Sonja Koca iz Gorice — Darinko, Mihaela Tenadi iz Sobenje vasi — Ines, Darja Germovšek iz Stare vasi — Marka, Mojca Balon iz Drenovca — Martina, Zdenka Mihelin iz Gradišča — Jano, Sonja Žarn iz Podloga — Teo, Tatjana Gramc iz Šutne — dečka, Stanka Šavrič iz Gaberja — deklico, Branka Radanovič iz Vel. Obrežja — Majo, Bogdanka Mišič iz Novske — Gorana, Manja Manček-Znidaršič iz Krškega — Timoteja, Ljubica Svrtan iz Brežic — Andreja, Snježana Terihaj iz Novakov — Martino, Branka Visokovič iz Zaprešiča — dečka, Sonja Lopac iz Zaprešiča — Nino, Klavdija Račič iz Brežic — Kajo, Ivica Dobravc iz Podsrede — deklico, Dragica Šimič iz Zagreba — Ano, Gabrijela Grdovič iz Breganskega sela — Denisa. Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

Bodoči in sedanji cestni križ

Zmanjšanje pomena ceste Ljubljana—Zagreb

KRŠKO, BREŽICE — Nič takega se ni zgodilo, kar bi dajalo upanje, da se bodo Brežičani in Krčani vozili iz Ljubljane v Posavje po novi avtomobilski cesti. Ravno nasprotno. Vse bolj oddaljen se zdi čas, ko naj bi prvi avtomobil zapeljal po tej nekdanji opevani in toliko želeni avtomobilski cesti proti Bregani.

Že površno štetje namreč kaže, da je do Novega mesta proti Brežicam promet dosti redkejši, kot je bil včasih. Bolj ko primerjavo drži, bolj bi se utegnila zaznati Sloveniji nova cesta na tem odseku nepotrebna.

Tudi praksa kaže, da mi in preostali svet v tem trenutku v prometnem pogledu lažje shajamo brez balkanske ozelejske krpice, ki jo je po dolgem in počez zabarikadirala jugoslovanska državljanska vojna, kot pa brez prehodnega ozemlja, ki je pod Budimpešto. Če ta hip tovrnjaki, namenjeni proti Istanbulu in bližjemu Beogradu, ne bi smeli na madžarske ceste, bi verjetno usahnili še tisti skromni prevoz blaga, kar ga je ostalo. Temu bi nemara pritrtili tudi krški in brežiški prevozniki, ki se včasih še odločijo za madžarsko obvoznico.

Mimogrede: če tovrnjak iz kake evropske prestolnice ubere pot preko Madžarske, se za to ne odloči šele kje pri Zagrebu, ampak bo zavil že prej. To pa bi lahko jemali kot dodaten argument, da je bodoča avtomobilska cesta na posavskem odseku vse bolj oddaljeno dejstvo, ker je večini uporabnikov sedanje ceste nova nekako nepotrebna. Toda nekaj ostaja ob omenjenem kot precej neugodna okoliščina. Sedanja glavna cesta proti Zagrebu je na neka-

• Da bi se najbrž dalo shajati tudi brez nove avtomobilske ceste med Višnjo Goro in Bregano, država Slovenija po tistem že govori. Lepo je razložil prometni slovenski minister Marjan Krajnc: zaradi političnih razmer se je zmanjšal pomen ceste Ljubljana—Zagreb. Ker prometno ministrstvo hkrati poudarja, da je prednostna naloga gradnja slovenskega cestnega križa, je jasno, da ima v sedanjih razmerah prednost cestna povezava od Jadrana do madžarske prestolnice.

terih odsekih, zlasti tistih, ki verjetno že spadajo v posavsko območje, v zelo slabem stanju. Evropejec na poti na vzhod se lahko ogne vojni, če zavije na Madžarsko. Kako naj se Posavec, ki potuje iz Ljubljane domov, reši pred slabo magistralko Ljubljana—Zagreb?

M. LUZAR

• Sprava, kakršno zagovarjam, ni prizadevanje po prekritju razlik, temveč prizadevanje za priznanje razlik in iskanje sožitja med ljudmi kot ljudmi. (S. Hribar)

Brežičani o odpadkih z Jesenic

Občinska skupščina razpravljala o možnem začasnem skladiščanju posebnih odpadkov, ki so shranjeni v vagonih na Gorenjskem — Brez sklepov —

BREŽICE — Delegati brežiške občinske skupščine so 6. novembra razpravljali o predlogu brežiškega izvršnega sveta, da bi v občini Brežice začasno uskladiščili posebne odpadke, ki so zdaj v vagonih na jeseniški železniški postaji. Z vladnim predlogom niso soglašali, vendar ga tudi niso veljavno zavrnili, ker je bil parlament po peturni razpravi nesklepen.

Omenjeni odpadki so postali zanimivi v povezavi z brežiško občino v zadnjem času znova zato, ker se je brežiška občina prijavila na razpis za javno zbiranje ponudb za začasno komercialno skladiščenje teh odpadkov. Gre za odpadke v približno 4.700 sodih. Skladiščenje, za katero bi potrebovali 20 arov urejene površine, bi trajalo največ dve leti, sode pa naj bi pripeljali na deponijo 15. novembra.

Brežičanom — tako delegatom v skupščini kot prebivalstvu nekaterih krajev, predvidenih za začasno deponijo omenjenega materiala — se zdi skladiščenje nesprejemljivo. Močno pa so vsaj na začetku vseh pogovorov o skladiščanju nasprotovali tudi incineraciji (sežigu), ki naj bi sčasoma stekla ob začasnem skladišču. Temu načinu uničevanja odpadkov z visoko temperaturo ob natančno določenih pogojih in strogem nadzoru so se uprli v strahu, da bi sežiganje umazalo okolje s kakimi škodljivimi stranskimi učinki.

Danes oni, kaj če bomo jutri mi?!

Akcije Rdečega križa

KOPRIVNICA — Rdeči križ nekako znova stopa v ospredje. Mnogo drobnih opravil, s katerimi se na primer v Sloveniji ukvarja zlasti od trenutka, ko so v našo državo pribežali prvi hrvaški begunci, bi bila tudi za dobro organizirano humanitarno organizacijo pretežko breme, če bi ji zmanjkalo aktivistk. Silva Bohorč, ki je prejšnji teden »dežurala« na Velikem Kamnu, kjer so zbirali hrano in drug material za begunce, je ena od članic omenjene človekoljubne organizacije. Kakih pet let dela v koprivniški krajevni organizaciji RK, kjer je predsednica Malka Moškon.

V Rdečem križu je v navadi, da se ob določenih priložnostih spominijo nekaterih ljudi, in njegova koprivniška podružnica se ne izneverja temu običaju. »Ob novem letu

Silva Bohorč

obdarimo starejše ljudi. Rdeči križ tudi pri nas sodeluje v zbiranju oblačil. So tudi še kakšne druge podobne akcije,« se na hitro spomni Bohorčeva. Če te k akciji spodbudi bližajoči se Silvester, je to nekaj dosti bolj prijetnega, kot če te vanjo primora vojna pri sosedu. Toda ni misliti, da ne bi poskrbeli za begunce, menijo v Rdečem križu. Tudi Bohorčeva se pridružuje takemu prepričanju.

L.M.

NA OKOLJU PRIJAZNEM PAPIRJU

KRŠKO — Med razstavljalci na oktobrskem ljubljanskem sejmu Narava—Zdravje je nastopil tudi krški Videm. V okviru projekta Okolju prijazen dom II je predstavil naravi prijazne papirje in njihovo uporabnost.

ZAPLETENO CARINJENJE

KRŠKO — V tukajšnjem Transportu beležijo veliko zmanjšanje prometa. Do zastojev so med drugim pripeljali tudi zapleteni in zamudni postopki pri carinjenju blaga na slovensko—hrvaški meji ter nejasnosti o tem, s katerimi valutami se da plačevati na ozemlju bivše Jugoslavije.

Premalo denarja za vse ceste

Cestno podjetje Novo mesto — Sektor VVC Krško obnavlja most pri Podbočju — Za podboškim kostanjeviška — 15. odst. sredstev — Crnoglede napovedi

KRŠKO — Cestno podjetje Novo mesto — Sektor za varstvo in vzdrževanje cest Krško je že dodobra obnovil lesen most na Brodu pri Podbočju, čeprav uradno most še ni povsem gotov in primeren za promet. Po vsej verjetnosti ga bodo cestarji predali namenu pred zimo.

Most na Brodu popravljajo kakih deset ljudi že dobra dva meseca, kar ob takem posegu verjetno ni veliko. Na 112 metrov dolgem mostu čez Krko bo po zaključku sedanje obnove 200 kubikov novega lesa. Toliko materiala, ki so ga dobavili slavonki in karlovški gozdarji, pa pomeni že zelo temeljito obnovo, ki bi ob razmeroma normalnem prometu morala zadoščati za nekaj let. Ko bo ta most gotov, bo krško cestno vzdrževalno podjetje lahko začelo obnavljati lesena mostova v Kostanjevici. Tu bo predvidoma zamenjalo 160 kubičnih metrov lesa, pri čemer bo prvega, če gledamo iz krške smeri, povsem zamenjalo, drugega pa temeljito obnovilo.

Poleg mostov, ki pomenijo ob vsakokratni obnovi velik finančni zalogaj, ima Cestno podjetje Novo mesto Sektor VVC Krško na skrbi še precej kilometrov cest. »Pokriva« 200 km lokalnih cest, ob teh pa še za nekaj odsekov magistralk in regionalnk. 625 SLT na kilometer ceste, kolikor dajejo za vzdrževanje cest republiške ustanove cestnemu podjetju, je veliko premalo za popravilo vseh dotrajanih cestišč. S tem tudi dobijo za redno vzdrževanje cest komaj kakih 15 odstotkov tega, kolikor bi jim pripadalo po normativih republiške uprave za ceste.

MALCE PO STAREM

Prenekatere od slovenskih cest je dokaj slaba in tudi v Posavju bi se našla kaka taka. Razmeram se ne gre čuditi, kajti lahko bi bile celo slabše. Cestarji bi namreč lahko z vso pravico stali križemrok in se hahljali, saj po zakonu sploh nimajo cestnovzdrževalnih obveznosti. Novi cestni zakon še ni bil sprejet, stari pa določa, da so ceste v lasti tozdog za vzdrževanje cest, kot se ve, pa je temeljnim organizacijam združenega dela rok trajanja pred časom potekel.

Zmanjšanje obseg naročil usoden?

Sigmatovi težki časi — Tri mesece brez osebnih dohodkov — Pretekla usmerjenost na jugoslovansko tržišče jih spravlja na kolena — Lastniške dileme

BRESTANICA — V tukajšnjem Sigmatu so že pred meseci ugotavljali, da podjetje nima denarja za plače vseh svojih delavcev. Že tedaj so v vodstvu preučevali, da je v firmi preveč zaposlenih glede na obseg dela. Sigmat dela manj kot prej, so ugotavljali, in sicer zato, ker pri njem ne naročajo ali pa se mu izdel-

Do danes je Sigmatu kvečjemu pošlo še nekaj dodatnih življenjskih moči. Z denarjem so v podjetju na psu, saj Sigmatovi zaposleni za avgust, september in oktober še niso prejeli osebnih dohodkov. Potni stroški za te tri mesece so bili izplačani 11. novembra. Kar je ob vsej stiski v tovarni še ostalo od delavskega standarda, je malica.

Sigmatovi agoniji je ime »delamo v zmanjšanem obsegu«, kot je inž. Ivan Lubi, v.d. direktorja, pred dnevi milo poimenoval razmere, v katere je zabredel Sigmat. V sedanji meri se stiska bivše Novolesove brestaniške enote ne bi poglobila, če v preteklosti ne bi bilo slabih poslovnih odločitev in če Sigmat ne bi bil toliko usmerjen na jugoslovanski prostor. Ker pa je pretežno delal za jugoslovanske naročnike, ga je razpad države pomagal spraviti na kolena, če ni že kar odločilno prispeval k sedanjemu Sigmatovemu gospodarskemu položaju. »Veliko smo izgubili zaradi nedorečenega slovenskega poslovanja z drugimi deli Jugoslavije,« vidi Ivan Lu-

PREVOZ BREŽICE, p.o. Milavčeva 42, Brežice

objavlja prosto delovno mesto

PROMETNIKA ZA MEDNARODNO ŠPEDICIJO

Pogoji:

- V. stopnja prometne ali komercialne usmeritve,
- 2 leti delovnih izkušenj,
- aktivno znanje nemškega in vsaj pasivno znanje angleškega jezika
- obvladanje strojepisja
- poskusno delo 90 dni.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi. Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po objavi.

SOLIDARNOST — Prejšnji teden so v krški občini zbirali material za pomoč hrvaškim beguncem. Na 18 zbirnih mestih je okrog 1.100 darovalcev oddalo skupno 19.700 kg živil, približno 1.000 kg oblačil, okrog 95 odev, okoli 40 kosov posteljnega perila in 2 kubika drv. Za nabavo kurjave so občani prispevali 5.700 SLT. Med tistimi, ki so ponudili usluge, omenja posebej Rdeči križ Komarjevo gostilno, Mlin Katič in GIP Pionir. V akciji je sodelovalo 150 aktivistov RK, v njej so si pomagali z različnimi vozili. Poleg 40 osebnih avtomobilov so vključili tovarnjake IGM Save, Vidma in Matija Čemica, kombija krškega rokometnega kluba in Centra za socialno delo ter vozila gostilniških društev. Na sliki: zbirno mesto na Velikem Kamnu. (Foto: M. Luzar)

Minister je polovil oficirje

Medtem ko makedonski fantje in moške bežijo in se, kakor vedo in znajo, poskušajo izogniti pozivom na vojno in vojaški policiji, ki vdira v njihova lastna in tuja bivališča, da bi jih na silo odpeljala v slavonsko, baranjsko ali dubrovaško klavnico, se mora slovenski obrambni minister zagovarjati pred obtožbami, da so njegovi možje prekoračili meje pooblastil, ki so aretirali osebe, ki so bile v Sloveniji prav tako pripravljene lovit slovenske fante in moške za klavnice.

Naključje je, da se oba dogodka časovno pokrivata, nikakor pa ni naključje, da se dogajata oba na ozemlju še pred kratkim ene in iste Jugoslavije. Med prvo Jugoslavijo in to drugo, če jo lahko sploh še tako imenujemo, je Slovenija preživela vojno in čas trimesečnega moratorija, pa tudi sicer se je že pred moratorijem ali tik po njem toliko osamosvojila, da lahko vsak trenutek pričakuje mednarodno priznanje, Makedonija pa je le deklarirala svojo suverenost. Zato morajo makedonske matere molče opazovati, kako jim kri njihove krvi tujci naganjajo na morišče in zato mora slovenski obrambni minister, najsi bo bolj ali manj vpludno in bolj ali manj rad ali nerad, zagotavljati, da se tujim vojaškim osebam, ki se dokazano niso gibale po našem ozemlju z dobrimi nameni, ni skrivil ob aretaciji niti las na glavi in da so bile prijete in nato izpuščene po vseh od sedaj veljavnih pravih vojaškega in civilnega prava.

Lahko torej rečemo, da je Slovenija, če lahko verjamejo ministrom zagotavljanjem — in po tem, kar je bilo izrečenega in napisanega o zadevi, ni nobenega dokaza za to, da bi mu ne smeli verjeti — zares pravna država, zrela za priznanje in vstop v krog demokratičnih evropskih držav. Seveda pa preizkus pravnosti ni mogel biti neboleč. Ne za ministra, ki se je en teden obnašal kot lev v kletki, katerega obtožujejo, da je snedel soč-

no kozico, on pa renči in kaže občinstvu, da je njen kožuh še cel, ne za stranko, ki se obnaša, kot da zato, ker se ona zanjo ni opredelila, vojne v Sloveniji sploh ni bilo. Lahko bi pričakovala protitrditev na ne dovolj konkretne obtožbe, in to takšnega, da mu bo poprečni Slovenec najbolj verjel in ga odobral. Primerov o tistih, ki so bili med drugo svetovno vojno do sovražnika tako ali tako kooperativni, je dovolj in na tako sveže asociacije ni težko obesiti še obnašanje liberalnih demokratov pred in med zadnjo slovensko vojno, češ, prav tisti, ki so govorili, da je vsak odpor proti sovražniku za slovenski narod poguben, sedaj zahtevajo vse pravice za okupatorske oficirje, na lastne ljudi, ki so ostali v sovražniškem ujetništvu zato, ker niso hoteli streljati na svoj narod, pa pozabljajo.

Rezultat medsebojnega obtoževanja je užaljenost na obeh straneh. Minister Janša je užaljen, ker jih je kar nekaj podvomilo, da bi bil celo on, nekaj časa simbol slovenske borbe za demokracijo, sposoben potlačiti demokratične pravice drugih, liberalni demokrati pa zato, ker so za preizkus pravih pravic kogarkoli v Sloveniji dobili pod nos svojo ogledalno podobno iz obdobja, na katerega nikakor ne morejo biti ponosni. In kaj iz tega lahko potegnemo poprečni Slovenci? Lahko smo veseli, da se vse to lahko odvija odprto pred našimi očmi. To je dokaz demokracije, h kateri so veliko prispevali Janša, liberalni demokrati in še nekateri. Lahko pa smo tudi veseli, da nam sedaj vojaška policija ne naganja naših ljudi na vojskovališča. Kdo ima za to zasluge, pa se točno ve.

T. JAKŠE

Inšpektor naredil konec brezbriznosti

Med belokranjskimi vinogradniki je slišati veliko pripomb glede prodaje vina gostincem v deželici ob Kolpi. Vendar pa vinogradniki niso želeli nergati le sami sebi v brk,

ampak si hočejo pogledati z gostinci iz oči v oči in jim povedati, kar jih teži. Za to so si izbrali dobro priložnost, že tradicionalno semiško martinovanje. Žal razen sami sebi niso imeli komu govoriti. Od gostincev se je vabilu odzval le zakonski par, ki v gostinstvu šele orje prve brazde.

Očitno se vinogradniki bolj kot gostinci zavedajo izgube južnega jugoslovanskega trga, na katerem so slednji nekdanji po nižjih cenah kot doma kupovali grozdje ter iz njega predelali vino, ki so ga prodajali kot belokranjsko. Zato društvo vinogradnikov meni, da je sedaj še kako pravi trenutek, da gostince opozorijo ali morda celo prevzgojijo, da bi končno začeli v Beli krajini zares prodajati domače vino z geografskim poreklom, torej iz belokranjskega grozja. S tem vinom bi pred prišleki tudi predstavili delček vinorodne Slovenije pa še prav nič nerodno jim ne bi bilo potrebno biti, saj so belokranjski vinogradniki že ničkolikokrat pokazali, da iz njihovih kleti prihajajo kakovostna in vrhunska vina. Tega za vino z juga ne bi bilo moč trditi.

In če bi konec preteklega tedna povabljeni gostinci prišli v Semič, bi lahko zvedeli tudi marsikaj podčunega o kletarjenju, posodi, ki jo pri tem uporabljajo in še marsičem, kar bi pripomoglo k prodaji kvalitetnih odprtih vin. Hkrati bi imeli tisti gostinci, ki se zavedajo pomembnosti dobrega vina v svoji gostilni, tudi izredno priložnost izvedeti, kje so pridelali najboljše vino. Ker pa ni dovolj, da zna vinogradnik samo obdelati svoj vinograd in pripraviti dobro vino, ampak je tega potrebno tudi dobro prodati, bi nemara gostinci skupaj z vinogradniki lahko zvedeli za kakšno skrivnost, kako se čim bolj znajti na trgu. A koliko je gostincem vsega tega mar, je pokazala njihova udeležba.

• Morda je njihovi brezbriznosti kriva tudi poldrugo leto dolga odsotnost kmetijskega inšpektorja, ki bi ugotavljal tudi ustreznost odprtih vin. To odsotnost so gostinci dobro izkoristili. Toda novi inšpektor za to področje je obljubil, da se bo potrudil, da bo zlorab pri točenju odprtih vin čim manj. Še več, to bo vsaj v začetku celo njegova prednostna naloga. Dela mu po vsem tistem, kar je bilo pred martinovanjem, čeprav v njihovi odsotnosti, slišati na račun gostincev, zagotovo ne bo tako hitro zmanjkalo.

M. BEZEK—JAKŠE

Tudi stari pečati so z nami

Slovenci stopamo ta čas v Evropo kot narod v polnem pomenu te besede, kar pomeni, da ob vseh atributih sodobnega naroda, kot je celovito ozemlje, popoln nadzor nad njim itd., imamo tudi svojo zgodovino. Zaradi več razlogov, tuje in lastne krivde, se svoje zgodovine vselej ne zavedamo dovolj. Žal ne zadošča zgodovina le imeti, treba se je zavedati, živeti mora z nami na najrazličnejše načine, če naj tvorno učinkuje na trdnost in samozavest naroda. Ena od oblik zavedanja zgodovine je vpetost vednosti o naši kulturni dediščini v vsakdanjost, predstavljanje in stalno uporabljanje nekaterih tovrstnih dejstev na nevsiljiv način. Lep primer takšnega ravnanja je izdajanje praktičnih publikacij, namenjenih najširšemu krogu ljudi, ki hkrati oživljajo in širijo vednost o naši kulturni dediščini.

Letošnje sodelovanje Arhiva Slovenije z Založbo Mladika je bilo plodno v tem pogledu. Skupaj sta pripravila nekaj estetsko oblikovanih publikacij, ki so zanimive pričevanje naše preteklosti, imeli pa jih bomo lahko dan za dnem na očeh

ali v rokah, in to ne samo mi, marveč tudi tujci, poslovni partnerji in znanci. Gre za poslovni rokovnik, ki so ga opremili z barvnimi ilustracijami iz grafično čudovito oblikovane Kronike Dizmova bratovščine, in za stenski koledar s srednjeveškimi pečati. Mladika je temu dodala še izbor starih božičnih voščilnic in natis male Pratique, ki nadaljuje tradicijo pratik, značilnih za alpski kulturni prostor, za Slovence pa vse od leta 1741.

Koledar je pomagal pripraviti dr. Božo Otopčič, strokovnjak za stare pečate, ki je iz seznama bogatega arhivskega gradiva listin s pečati opravil zahteven in uspešen izbor. Prelistavanje koledarja in prebiranje opomb mora presenetiti nepoznavalca, najverjetneje pa tudi dobrega zgodovinarja, saj koledar izpričuje, da imamo na naših tleh izredno bogato in evropsko pomembno tovrstno dediščino. Vzemimo za primer Luisterpergerjev pečat, ki se je ohranil na listini iz kostanjevega samostana, v svetu pa slovi kot eden najzgodnejših pečatov z nemškimi napisom, ali pečat ustanovitelj Novega mesta Rudolfa IV., ki velja za enega najlepših pečatov sploh, edina dva primerka pa sta se ohranila v dveh slovenskih samostanih.

Tudi taka vsakdanja drobnarija, kot je stenski koledar, je torej lahko kaj več kot paša za oči.

M. MARKELJ

Le kaj je to kovaški meh?

Nekatere ankete, opravljene med ameriško veleposlaništvom, so pokazale na zelo zanimive probleme, ki spremljajo odrasčanje sodobnega človeka daleč od narave in okolja, ki si je zaradi svoje specifične zgradbe povsem svoj spoznavni in kulturni svet. Kako daleč so že nekateri, kažejo tudi predstave poprečnega veleposlaniškega otroka o krompirju. Precej ameriške mladine še nikoli ni videlo naravnega krompirjevega gomolja, pač pa pozna krompir le tak, kakršnega je moč dobiti v domači samopostrežbi, se pravi v hladilniku, zalokan in narezan v kocke. In odgovor na vprašanje, kakšen je sadež krompirja, se seveda glasi: krompirjev sadež ima obliko kocke.

Pri nas se ob takih ugotovitvah le prizanesljivo nasmehujemo, saj ima mestni otrok še vedno le nekaj minut vožnje do najbližje kmetije, kjer lahko vsaj površno spozna tisto, kar je povezano s pridelovanjem hrane, hrano in

vsem, kar se sodi zraven. Vendar je to premalo, kajti tudi mi nismo imuni za bolezni modernega časa. Te pa čedalje hitreje brišejo stvari, ki so sestavljale predstavi in materialni svet naših prednikov in so gradile jezik, kakršnega imamo. Če del teh stvari uide, postanemo revnejši. Že sedaj je izginilo ali pa neustavljivo izginja nekaj značilnih oblik, ki so bile tipične predstavnice minule dobe: oglarstvo, kovaštvo, kolarstvo, lončarstvo, čevljarstvo in še bi lahko naštevali. S temi izginja iz našega jezikovnega in poznavnega sveta tudi kup izrazov za opravila, orodja in izdelke, ki so z njimi povezani.

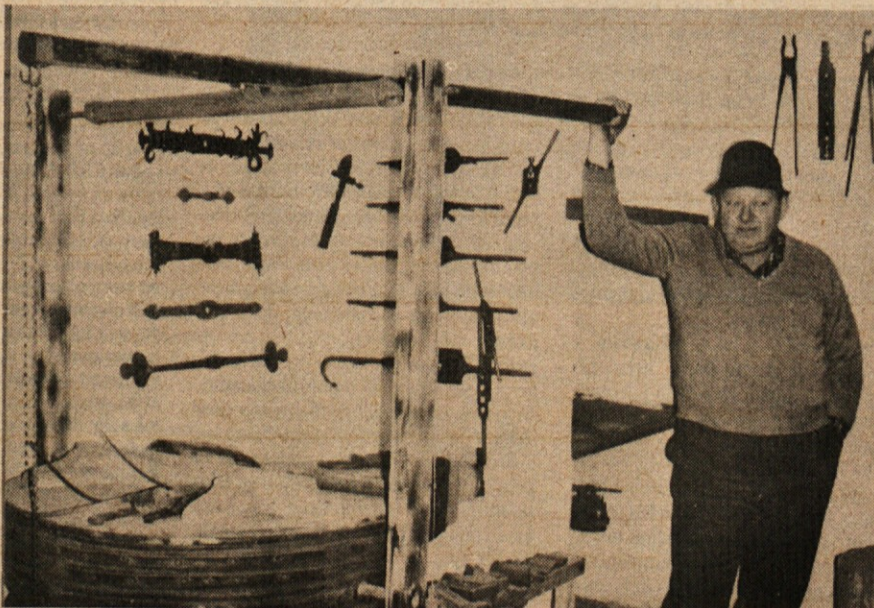
Če je to na nek način žalostno, a neizbežno, pa vendarle ni treba, da je tudi povsem dokončno in tragično. Marsikaj se da s pomočjo in dobro voljo rešiti našim potomcem, najti pa se da tudi način, kako te stvari predstaviti, da jim bodo dojemljive.

Eden tistih, ki to precej razmišlja, je tudi Milan Podgoršek, upokojeni kovač iz Pišec. Od kar je v pokoju, so udarci kladiva v njegovi delavnici čedalje redkejši, s tem pa ni rečeno, da je kovaško delo povsem odložil. Predvsem iz lastnega veselja se še pomudi v delavnici in napravi ali popravi ta ali oni železni predmet, ki je potreben doma pri kmečkem ali vinogradniškem delu. Tako, iz lastne pobude in veselja, je pred petimi leti izdelal tudi traktor, sestavljen iz delov najrazličnejših avtomobilov: volan je nekoč pripadal oplovi olimpiji, diferencial kadetu, menjalnik škodi, ne manjka tudi delov od stoenke in drugih, vse skupaj pa poganja dizel motor

lamborginijeve kosilnice. To čudo pomaga Milanu pri vseh kmetijskih delih.

Bolj kot na polju pa se upokojeni kovač seveda počuti v kovačnici. Delavnica ima dva dela. Prvi prostor je opremljen s takimi stroji kot vsaka sodobna ključavničarska delavnica te vrste, zato pa je obiskovalec toliko bolj presenečen, ko vstopi v drugi prostor. Ta je

počiščen, sveže pobeljen in poln najrazličnejših predmetov, ki so kovačem nekdanji služili pri njihovem delu ali pa so jih znali sami izdelovati. Predmeti so razmeščeni po policah, klopih in obešeni po stenah, v kotu pa kraljuje starodavni meh, ki ga je Milanov ded Miha kupil leta 1905 v prestolnici slovenskega kovaštva Kropi. Že takrat so znali izdelovalci

MEH ŠE DELUJE — Malo je kovačnic v Sloveniji, kjer še delujejo pravi kovaški meh in kjer je moč videti toliko raznovrstnega orodja in izdelkov kot v zbirki upokojenega kovača Milana Podgorška v Pišecah. Zbirko rad pokaže mladim obiskovalcem.

prodajo na primer gradbenega materiala. Pogance so Novomeščani pripravili prepustiti slovenski teritorialni obrambi za njene vojaške potrebe. V Prečni naj bi s postavitvijo letališkega stolpa omogočili izkoriščanje letališča v turistične in poslovne namene, ta prostor naj bi tudi sicer bil namenjen turistično-gostinski in športno-rekreacijski izrabi. Center na Trdinovem vrhu naj bi bil še naprej območje izključne in omejene rabe za potrebe obrambe, navsezadnje bi vsaka druga dejavnost, ki bi intenzivneje izkoriščala to območje, negativneje posegla v varovano območje vrha Gorjancev. V Gorenjem Suhadolu bi lahko ostalo strelišče za lahko pehotno ali lovsko orožje. Trenutno najbolj zanimiv je dom JLA v Novem mestu.

• Tak predlog namembnosti vojaških območij in objektov v občini je novomeška vlada že potrdila, svoje naj bi še ta mesec o njem rekli tudi delegati v občinski skupščini. Vse bolj pa je jasno, da bo bitka okrog njih še huda. Objekte ima v upravljanju slovensko obrambno ministrstvo in za novomeško kasarno je minister Janez Janša pred dnevi že dejal, da bo vsaj začasno učni center TO. Da ne bi vedel, da tega ljudje ne marajo, pa če so slovenski TO še tako hvaležni, ni verjeti.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

zavarovalnica triglav d.d. Poslovna enota Novo mesto

Zavarovalnica Triglav, d.d., daje velik poudarek na razvoj zavarovalstva, zato spremlja novosti na tem področju doma in v svetu.

Tako je v lanskem letu s sprejetjem nove devizne zakonodaje uvedla življenjsko zavarovanje v tuji valuti. S tem zavarovanjem omogoča svojim zavarovancem ekonomsko varnost tudi v času inflacije.

Zavarovanje je mogoče skleniti v tuji valuti (DEM) za dobo 5, 7, 10 in 12 let. Zavarovalec dobi po izteku zavarovalne pogodbe izplačano zavarovalno vsoto za doživetje, povečano za dobiček. Ves ta čas pa je tudi zavarovan zaradi neugodne smrti, invalidnosti in dnevne odškodnine za čas, ko je zaradi nezgode nezmožen opravljati svoje delo.

Obveznosti zavarovalnice kot tudi zavarovalna premija se plačuje v tolaški protivrednosti zbrane valute po veljavnem tečaju na dan plačila. Zavarovalno pogodbo je možno v dobi trajanja zavarovanja tudi preurediti na nižje vsote in nižjo premijo. To ugodnost nudi zavarovalnica tistim zavarovancem, ki zaradi kakršnegakoli vzroka ne bi bili več zmožni plačevati premije. O takem načinu preureditve življenjskega zavarovanja se zavarovalec dogovori sporazumno z zavarovalnico.

Življenjsko zavarovanje je tudi v svetu najbolj razširjena oblika varčevanja, ki omogoča vsakomur finančno varnost po izteku zavarovalne pogodbe, med trajanjem zavarovanja pa omili posledice nezgod.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV — KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

tega kovaškega pripomočka poskrbeji za reševanje, kajti na računu je pisalo: »Če vidite kovača, ki ima slabega pihača, povejte mu, kaj je nov meh se dobi.«

Kovačija je v rodu že sto dve leti. Prvi je bil kovač ded Miha, potem oče Alojz, ki ga je nasledil Milan. Milanov oče je umrl letos spomladi, star petindevideset let. Poleg tega, da je bil kovač, je popravljal tudi ure najrazličnejših vrst, od cerkvenih pa do žepnih. Še pri dvaindevdesetih letih je izdelal masivno kombinirano ključavnico, ki sedaj krasi vrata delavnice.

»Orodja in predmeti, ki so tukaj razstavljeni, so se desetletja pomikali po delavnici. Nekako jih nisem mogel zavreči. Sedaj mi ni žal, kajti takole urejeni dajejo dober pregled nad tem, kaj smo kovači včasih znali narediti in kakšno orodje smo pri tem uporabljali. Precej je že stvari, ki jih še starejši ljudje ne poznajo več, ne po imenu ne po uporabi, kaj šele mlajši, ki jim to zbirko predvsem namenjam,« pravi Milan Podgoršek.

V svoji kovaški zbirki ima več sto predmetov, k vsakemu pa sodi tudi ime in zgodba o tem, za kaj se uporablja. Ni dvoma, mladim, ki se bodo preko šole ali kako drugače napotili v njegovo delavnico, se bodo odprla vrata v čas, ki neustavljivo izginja. Nič jim ne bo škodilo, če bodo začutili kovaški dim v nosnicah, videli, kako prše iz meha ogljene iskre, in slišali, kako na nakovalu zveni kovaško kladivo, ko oblikuje žareče železo. Radovednih oči bo gotovo dovolj, saj se Milan za obisk že dogovarja z nekaterimi bližnjimi šolami.

T. JAKŠE

Z OTVORITVE V MINIARTU — Razstavo kiparskih del Martina Skolibrja iz Črnomlja je minuli petek zvečer v Miniartu odprl glasbenik Silvester Mihelčič, vodja likovnega programa v tej zasebni črnomljski galeriji. Na posnetku: Silvester Mihelčič (prvi z desne) govori o kiparju Martinu Skolibrju, ki stoji poleg njega. (Foto: I. Zoran)

Je kocka iz polen kip?

ČRNOMELJ — Od petka, 8. novembra, se v črnomljskem Miniartu, zasebni galeriji Silvestra Mihelčiča (najmlajšega), predstavlja s svojimi likovnimi stvaritvami belokranjski kipar Martin Skoliber, črnomljski mešan metliškega pokraja. Obiskovalec že ob vstopu na to razstavišče, ki ni večje od tajniške sobe v manjšem podjetju, ugotovi, da to ni ena tistih konvencionalnih razstav, ko je že po bežnem ogledu eksponatov v glavnem jasno, za kaj gre. Ne, Skoliber na mah umlivi in osvojitelj del nima na ogled, niti jih ne ustvarja, ker tudi samo kiparstvo pojmuje drugače kot, denimo, realisti.

Zdi se, in tako je moč sklepati tudi ob ogledu razstavljenega, da kiparjeva ustvarjalna misel odkriva in zasleduje predvsem načine, kako danemu in priročnemu dati nove oblike, takšne, da to zaživi kot likovno delo, na višji stopnji estetskih vrednot. Naklana drva so npr. ta čas v vsaki drvarnici, ni pa v vsaki drvarnici kiparja, ki bi mu prišlo na misel, da bi iz polen za peč sestavil skulpturo. Skoliber pa je to storil: prav iz takih polen je npr. sestavil /ustvaril veliko leseno kocko, ki,

okovana z železjem, da ne razpade, prav lepo učinkuje. Iz polen je tudi stolp, okrog katerega se od spodaj navzgor vije spiralasto železno ogrado.

Les in železo sta očitno osnovni tvarini za ustvarjanje Skolibrovih likovnih zamisli. Les je železu podrejen, na kar ne opozarja le sekira z grozečo ostrino. Oboje pa je v obliki človeka. Človek lahko poseka s sekiro vse okrog sebe in smrtno rani naravo ali pa je do nje »nasilen« le v toliko, da lahko poteši svojo ustvarjalno slast in tisto, kar čuti v sebi, na neki način ostvari, sporoči še drugim.

Ali je potemtakem bistvo sporočila Skolibrovih del v Miniartu zakrito v takih mislih? Morda, je ali pa tudi ni, kakor kdo hoče. Saj tudi avtor ne zahteva, da bi po šolsko sledili njegovim zamislim in z njegovimi očmi gledali na eksponate. Sam govori bolj o oblikah, dojemanje vsebine, ki jo zaobjemajo, in luščenje sporočila pa bolj ali manj prepušča obiskovalcem. Ti si bodo razstavo lahko ogledovali vse do 23. novembra.

I. ZORAN

Prikaz umetnosti slovenskega obrobja

V Dolenjski galeriji je na ogled druga medregionalna likovna razstava — Sodeluje 18 mlajših umetnikov iz šestih regij, iz vsake so trije — Dolenjsko zastopajo akademski slikarji Mitja Berce, Jože Kumer in Jože Marinč

NOVO MESTO — Druga medregionalna likovna razstava, ki so jo spomladu odprli v Murski Soboti, potem pa je šla na pot še v druge slovenske regije, je ta mesec, od 5. do 24. novembra, na ogled v Novem mestu, in sicer je postavljena v Dolenjski galeriji, in to v obeh dvoranah. Kot smo že poročali, sodelujejo na njej umetniki iz šestih regij oziroma pokrajin, iz vsake trije. Na novomeški otvoritvi je o značilnostih in pomenu medregionalne razstave govoril umetnostni zgodovinar Jožef Matijević iz Dolenjskega muzeja. Otvoritveni program je popestril mladi harmonikar Oliver Dragičević, učenec iz harmonikarskega oddelka na novomeški glasbeni šoli, ki je letos spomladu dosegel viden uspeh na mednarodnem harmonikarskem tekmovanju v Pulju.

Razstava naj bi predstavila likovno ustvarjalnost, ki nastaja na obrobju, v tako imenovani provinci, zunaj velikih središč, za kakršno šteje pri nas Ljubljana in morebiti še Maribor. Opozorila naj bi na tokove in smeri, ki jih je moč prepoznati iz del »provincionalnih« umetnikov, kajpak s posebnim poudarkom na iskanje vsebine in izrazov. Ne nazadnje bi se prek te razstave soočila likovna dogajanja v posameznih pokrajinah, skupaj pa z dogajanjem v Ljubljani.

Ob tem je treba povedati, da je imela tak namen že prva medregionalna razstava, ki so jo na pobudo murskosoboške galerije pripravili lani, le da je vklju-

Bo metliška knjižnica samostojna?

Za samostojen začetek ji manjka le računalnik

METLIKA — Tukajšnji izvršni svet je pred kratkim pretresal predlog o tem, da bi metliška knjižnica postala samostojni javni zavod. Strinjal se je, da bi v knjižnici nadaljevali s postopki za pripravo aktov za njeno samostojno delo. V začetku namreč za samostojno delo razen računalnika ne bi potrebovali dodatne opreme, prav tako pa imajo tudi ustrezen kader.

Seveda pa v knjižnici opozarjajo, da brez nove tehnologije ne morejo zadovoljevati vse bolj zahtevnih uporabnikov in da bo v bodoče potrebno v knjižnico vlagati več kot doslej. Problem je prostor, saj bi po normativih za splošno izobraževalne knjižnice potrebovali 380 kv. metrov površin, imajo pa jih le 167 kv. metrov. Ker pa se osrednja knjižnica v Metliki nima kam razširiti, bodo ta problem poskušali rešiti z izposojevališči, in sicer najprej v Gradcu, nato pa še na Radovici in Suhorju. Sicer pa se jim bo letos uspelo približati standardu 200 knjig na tisoč prebivalcev. Da pa bi bile knjige dostopne čim širšemu krogu ljudi, v knjižnici razmišljajo o podaljšanju delovnega časa. Bralcem bi bili na voljo vse delovne dni v tednu dopolnjen in popoldne in tudi ob sobotah, s tem pa bi bil v primerjavi o ostalimi slovenskimi splošno izobraževalnimi knjižnicami njihov odpiralni čas precej nad povprečjem.

M.B.—J.

ŽE 400 PREDSTAV »SAPRAMIŠKE«

V Lutkovnem gledališču v Ljubljani so minule dni zabeležili redek delovni jubilej: Sapramiško, igro za otroke, ki jo je napisala Svetlana Makarovič, so zaigrali 400-itič. Premiera tega dela je bila oktobra 1986, kar pomeni, da se je vsako leto zvrstilo na odru 80 predstav Sapramiške.

I. Z.

PEVSKI ZBOR UPOKOJENCEV SLAVI

NOVO MESTO — Mešani pevski zbor Društva upokojencev Novo mesto slavi 35. obletnico ustanovitve. Zbor, ki ga vodi Sonja Pirc, bo počastil ta jubilej s celovečernim koncertom jutri, v petek, 15. novembra, ob 19. uri v Domu kulture. Sodeloval bo mlajši mladinski pevski zbor Glasbene šole Marjana Kozine.

Aplavz za večer s harmoniko

Silvester Mihelčič nastopil v prostorih Svetovnega slovenskega kongresa

LJUBLJANA — V prostorih Svetovnega slovenskega kongresa na Cankarjevi 1 v Ljubljani se dogajajo zanimivi kulturni večeri. Na prvih dveh so obiskovalci prisluhnili pesmim, ki jih je pel novogoriški oktet Vrtinca, in šansonu J. Brele v izvedbi igralke in pevke Katje Levstik, za minuli četrtek, 7. novembra, pa je Spomenka Hribar, predsednica Konferenca za Republiko Slovenijo pri Svetovnem slovenskem kongresu, povabila na nastop Silvestra Mihelčiča, glasbenika iz Črnomlja. Mihelčič, ki so ga predstavili kot virtuozna na elektronski harmoniki, kot skladatelja, zbiralca ljudskega glasbenega izročila slovenskih pokrajin in prirejalca skladb ter kot zborovodjo in kulturnega animatorja v Beli krajini, je izvedel program oziroma izbor skladb, ki sestavlja jedro njegovega repertoarja, in navdušil poslušalce. Po njegovi lastni izjavi se mu je koncert posrečil na približno enaki kakovostni ravni kot tisti pred časom v Leningradu, zdajšnjem Sankt Petersburgu, ko je bil na turneji po Sovjetski zvezi. Spomenka Hribar pa je že napovedala nov kulturni večer ta mesec v omenjenih prostorih. V četrtek, 28. novembra, bodo na Cankarjevi 1 nastopili Kamniški koledniki, gost večera pa bo pesnik Tone Kuntner.

I. Z.

Zbor poje, kot ga nauči zborovodja

Tudi južno od Ljubljane najbolj napredovali zbori, katerih zborovodje se šolajo na strokovnih seminarjih — V Ljubljani seminar, kako peti ljudske pesmi

Kakovost zborovskega petja na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju se zadnja leta vidno vzpenja, s čimer se strinjajo tudi strokovnjaki, ki spremljajo pevske revije na teh območjih. Po obeh medobčinskih revijah letos v Novem mestu (maja mladinskih, junija pa odraslih zborov) je mag. Mirko Slosar izjavil, da je predvsem opazen velik napredek nekatere novomeških zborov, od katerih se je mešani mladinski, ki sta ga ustanovili občinska ZKO in Glasbena šola Marjana Kozine, prebil celo v tekmovalni del mednarodnega mladinskega pevskega festivala v Celju, ki pa je zaradi političnih in varnostnih zaostrov v Sloveniji žal odpadel. Mag. Slosar je tudi poudaril, da takšen napredek ne pride sam od sebe, temveč le ob trdem delu pevcev in zborovodij. Dodal je, da je zlasti od usposobljenosti in pravičnega dela slednjih odvisno, kaj lahko pokažejo zbori. Ugotovil je, da so neprimerno več pokazali zbori, katerih zborovodje so manjkačo znanje

pridobili na seminarjih, ki so jih priredili na republiški ali nižjih ravneh in kakršen je bil tudi v Novem mestu, ki ga je nekaj sezon zapovrstjo vodil on sam. Seveda en ali dva seminarja nista dovolj, marveč je zborovodjem potrebno kar permanentno izobraževanje, če res želijo svoje zbere naučiti pravilno in dobro prepevati ter tako zmanjšati razločke in razdalje, ki jih še ločijo od najboljših pevskih sestavov, npr. tistih, ki se udeležujejo tekmovanj v Mariboru.

Zborovodjem iz dolenjskih, belokranjskih in posavskih občin se ponuja priložnost, da si pridobijo še več zborovskega znanja, ta mesec, in sicer v ljubljanskem Cankarjevem domu, kjer bo pripravila Slovenska pevska zveza prihodnji teden, v petek, 22., in soboto, 23. novembra, že svoj 27. zborovodski seminar. To bo že tretje letošnje strokovno zborovodsko srečanje; prvi dve sta bili posvečeni življenju in delu Jakoba Gallusa, ki ob 400-letnici smrti pomembno ob-

vlađuje programe številnih pevskih zborov pri nas in v tujini, zdajšnje pa se bo ukvarjalo s slovensko ljudsko pesmijo (IV. del) oziroma bo tako imenovani zborovodski praktikum. V seminarskem gradivu bosta dve zbirki slovenskih ljudskih pesmi iz zamejstva, od katerih obsega prva, Sprotuljetje blizi ide, izbor 31 pesmi porabskih Slovencev za mešane, moške in ženske zore, druga, Koroške slovenske narodne pesmi, ki jih je zbral in priredil Zdravko Švirkaršič, pa šteje 92 pesmi za moške pevske zasedbe. V prvem delu seminarja bodo predavali, ki jih bodo vodili Julijan Strajnjar iz Glasbenonarodopisnega inštituta SAZU, mag. Engelbert Logar z etnomuzikološkega oddelka graške Visoke šole za glasbo ter Pavle Merku, tržaški skladatelj in raziskovalec glasbenega izročila na zahodnem obrobju slovenskega emičnega ozemlja. Drugi del bo praktično delo s študijem izbranih skladb — vodil ga bo mag. Jože Fürst — tretji del pa bo obsegal dve

koncertni prireditvi z nastopom enega od oktetov, ki še gojijo izvorno koroško ljudsko pesem, in Akademskoga pevskega zbora iz Minska, ki bo predstavil izbor duhovne glasbe iz ruske pravoslavne tradicije.

Organizatorji tudi ta seminar pripravljajo za zborovodje odraslih pevskih zborov in zborovodje pomučijskih mladinskih zasedb, glede na načrtovani program pa ga še posebej priporočajo vodjem manjših zborov in komornih pevskih skupin, vključno z oktetii, saj prav ljudske pesmi iz takih zbirk predstavljajo osrednji del njihovega repertoarja. Seminar pa bo nedvomno zanimiv tudi za začetnike in tiste, ki še nimajo dosti zborovodskih izkušenj, saj se bodo na njem ukvarjali, kot je razvidno iz omenjenega programa, temeljitje še z dirigiranjem, analizo skladb in metodno zborovodsko pripravo študija zborovskih skladb. Za udeležbo na seminarju je treba odšteti 650 SLT, kar ni nezmožljiv znesek, predvsem pa ne tak, da bi zborovodje — tudi iz Dolenjske, Bele krajine in Posavja — odvrnil od tega, da bi se prijavili. Prijavitni pa se je treba najkasneje do jutri, petka, 15. novembra.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Za slikanje nikoli prepozno

Tako meni Cica Kolar, ki je v Dol. Toplicah pripravila prvo razstavo

DOLENJSKE TOPLICE — V soboto, 9. novembra, popoldne je v hiši svojega očeta Franca Bučarja oz. v prostorih okrepčevalnice Žaga v Dolenjskih Toplicah odprla razstavo svojih slikarskih del Cica Kolar, ki živi v Ljubljani (v Murglah). Razstavila je dvanajst slik, pretežno krajinskih podob in tihožitij, ustvarjenih v različnih tehnikah. Kolarjeva si je likovno znanje pridobila najprej na ljubljanskem učiteljski pri likovnem pedagogu in znanem slovenskem akademskem slikarju Stanetu Kregarju, v letih 1988 — 1990 se je likovno izpopolnjevala kot članica likovne skupine v okviru univerze za 3. življenjsko obdobje, letos pa je obiskovala slikarsko šolo akademskega slikarja Sava Sovreta. Je članica slikarske skupine, ki ji je za mentorico slikarka Mara Kraljeva. Razstavlja je začela lani in je do sedaj sodelovala na dveh skupinskih razstavah, letos pa se je prvič udeležila tudi slikarskega ekstempora v Smledniku. Topliška razstava je njena prva samostojna razstava.

Blišč slovenske knjižne bere

V Cankarjevem domu v Ljubljani poteka 10. Slovenski knjižni sejem

Po dveh letih so v Ljubljani spet pripravili Slovenski knjižni sejem, tradicionalno in največjo tovrstno kulturno prireditev na Slovenskem, ki je tokrat tudi jubilejna, že 10. zapovrstjo. Poleg tega pa letošnji sejem obeležuje dejstvo, da je prvi od tistih, ki se bodo bialno še zvrstili v naši mladi samostojni državi, Republiki Sloveniji.

10. Slovenski knjižni sejem poteka v Cankarjevem domu, ki je od predčerkajšnjim, ko so ga odprli, in bo še do naslednjega torka, 19. novembra, ko se bo prireditev iztekla, spremenjen v eno samo knjižno poljano. Na tej poljani je na okoli 235 panojih in prodajnih pultih razgrnjeno malone vse, kar se je na Slovenskem in v slovenskem zamejstvu tiskalo od leta 1989 do zdaj. Svoje knjižne novosti razstavlja več kot 40 založnikov, od osrednjih oz. družbenih do zasebnih založb, vseh razstavljalcev pa je približno za četrtno več kot lani.

Zasebni založniki so zastopani v manjšem številu, kot bi glede na njihovo namnožitev v zadnjem času lahko pričakovali. Od vidnejših kaže omeniti predvsem Wieserja iz Celovca, ki je zbudil pozornost že na frankfurtskem knjižnem sejmu. Je pa res, da je marsikatero založnika odvrnilo od predstavitve v Cankarjevem domu zanj previsoka cena. Ministrstvo za kulturo krije namreč le 15 odstotkov vseh stroškov za sejem, vse drugo gre v breme samih založnikov oziroma razstavljalcev.

Sejem dopolnjuje več knjižnih razstav. Tako se s približno 500 knjigami predstavlja osem založb iz avstrijske Štajerske, te knjige pa bodo potem podarili Narodni univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Tako so storiili tudi slovenski založniki, ki so lani razstavljali v Gradcu in so vse knjige podarili tamkajšnji nacionalni knjižnici. Posebna razstava je posvečena enciklopedistiki na Slovenskem in v okviru nje je prav gotovo v središču pozornosti izid zadnjega zvezka Slovenskega biografskega leksikona, 5. knjige Enciklopedije Slovenije in zadnje knjige Slovarja slovenskega knjižnega jezika. Veliko zanimanje je tudi za ostale zadeve, ki spremljajo sejem, od nastopov literatov in pogovorov do sejmskih nagrad.

I. Z.

Samostojna SLOVENIJA 1991

»Festival« ljudskih viž

V soboto na Vidmu pri Dobropoljah tradicionalna prireditev Srečanje z ljudskimi pevci in godci

DOBREPOLJE — Srečanje z ljudskimi pevci in godci, tradicionalna republiška prireditev, bo letos v grosupeljski občini, pripravljata pa jo Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Zveza kulturnih organizacij občine Grosuplje. Na prireditvi, ki bo v soboto, 16. novembra, ob 18. uri v Jakličevi dvorani na Vidmu — Dobropoljah, so povabili ljudske pevce in godce, ki so jih z iskanjem ali naključno odkrili v pokra-

jinah Slovenije in v zamejstvu, ker pa je le-teh vsako leto manj, so poslali vabila tudi članom tistih kulturno-umetniških društev, ki so še pripravljeni ohraniti slovensko ljudsko glasbeno izročilo oz. tradicijo v avtentični obliki.

V soboto zvečer bodo torej na Vidmu nastopili: Zagoriški fantje in mešana pevska skupina ter citrar Jože Zajc z Vidma, pevci in pevke iz Gabrja, godec in pevci iz Velike Brusnice, pevki balad, tamburaši in pevci Kulturnega društva Kostel, mešana pevska skupina Rožmarin iz Dolene, pevca iz Nove vasi, ljudske pevke iz Filovec, ženska pevska skupina Stu ledi iz Trsta in Markobanda iz Kulturno-umetniškega društva Beltinci. Kot je razbrati iz tega seznama, se obeta tudi na tokratnem Srečanju z ljudskimi pevci in godci pester in zanimiv program, tako da bo tudi ta prireditev, se naadejajo organizatorji, poudarila bogastvo in zanimivost slovenskega glasbenega izročila, kot so ju prejšnje.

I. Z.

V SREDO BO PRVI ABONMAJSKI KONCERT

ČRNOMELJ — V okviru tukajšnje koncertne poslovalnice in Glasbene mladine Bele krajine so se kljub finančnim težavam odločili za uvedbo glasbenega abonmaja v sezoni 1991/92. Abonmajski program sestavljajo trije koncerti, od katerih bo prvi v sredo, 20. novembra, ko bo v Kulturnem domu Črnomelj nastopil godalni kvartet Enzo Fabiani iz Ljubljane. Kvartet deluje dve leti, letos se je udeležil tekmovanja glasbenih umetnikov v Zagrebu in dosegel prvo mesto.

V GLEDALIŠČE S POPUSTOM

BREŽICE — Zavod za kulturo Brežice nudi abonmajске ugodnosti, in sicer znaša cena za štiri gledališke predstave 600 tolarjev, kar pomeni 30- do 40-odst. popust na celotno vrednost abonmajskega sporeda. Znesek se da plačati v dveh obrokih. Cena omenjenega »paketa« znaša za dijake in študente samo 300 tolarjev. Letošnji vedri gledališki abonma bo prodajal Zavod do 21. novembra, kot bo kot prva abonmajska predstava na sporedu Držiževa renesančna komedija Tripeče Utočče v izvedbi jeseniškega Gledališča Tone Čufar. Abonma je naprodaj v knjižarni in v tajništvu Zavoda za kulturo v Brežicah.

V BREŽIŠKEM GRADU

BREŽICE — Posavski likovniki so se po treh letih spet odločili predstaviti svoja dela na skupni razstavi. To razstavo bodo odprli danes, v četrtek, 14. novembra, ob 18. uri v galeriji Posavskega muzeja. Devetnajst likovnikov bo razstavljalo 41 del. Ob otvoritvi bo nastopil oktet Orlica iz Pišec.

Hram učenosti bo prijaznejši

Tudi šolstvo si želi tehtnih sprememb — pričeli so s poskusnim uvajanjem integriranega pouka v prvem razredu — Učenci bolj ustvarjalni

ŠMARJETA — V zadnjem času smo o šolstvu pisali takrat, kadar so stavkali učitelji ali ko smo govorili o njihovem slabem gmotnem položaju. O šolstvu pa se da razmišljati tudi drugače. Predvsem je pomembno, kakšno je to šolstvo, kaj daje otrokom. S spremembami na družbenopolitičnem področju je bilo upravičeno pričakovati tudi sprememb v šolstvu. Toda teh sprememb ni mogoče izvajati administrativno ali pod političnim pritiskom. Kajti vzgoja in izobraževanje ne preneseta hitrih, radikalnih in revolucionarnih sprememb. Tudi Republiški zavod za šolstvo Slovenije se je odločil, da bo poskusil s eksperimentalnim uvajanjem integriranega pouka v prve in druge razrede osnovne šole.

Pri tem pa se med učitelji pojavljajo nekatera odprta vprašanja in dileme, kot je bilo slišati na četrtkovem posvetu učiteljev, svetovalnih delavcev in ravnateljev iz Dolenjske v Šmarjeti. Posvet so organizirali šmarjetski pedagoški delavci. V goste so povabili učiteljico Viljemko Jalovec iz Ljubljane, ki je med prvimi začela poučevati integrirani pouk v prvem razredu. Pokazala nam je integrirani pouk v živo. Na odru je zbrala nekaj učencev prvega in nekaj učencev drugega razreda. V eni šolski uri so pred nami, ne da bi se za nas sploh zmenili, peli, plesali, risali, seštevili in pisali. Naredili so si knjigice. Predmeti so se med sabo povezovali in prelivali, vendar otroci tega niso opazili. Bili so zelo sproščeni in aktivni in videti je bilo, da jim je takšno učenje kot igra. Vendar takšen način poučevanja zahteva od učitelja, da se popolnoma posveti otrokom, njegova nadrejena vloga odpade.

Viljemka Jalovec pravi, da pri integriranem pouku vedno ostane kaj časa še za ostale stvari, ki otroke zanimajo, ker so pri pouku motivirani in hitreje rešijo naloge. V treh urah lahko narediš

zelo veliko, ustvari pa se tudi prijeten odnos med učiteljem in otroki kot tudi med otroci samimi. Ker ta način poučevanja ne vsebuje klasičnega ocenjevanja, le na koncu leta imajo pisne ocene, so otroci tovariški in ustvarjalni. Radi hodijo v šolo.

Učitelj je zanimalo predvsem, kako je potem v drugem razredu. Viljemka je povedala, da bistvenih težav ni, je pa potrebno, da učitelji prvih in drugih razredov tesno sodelujejo. Res pa je, da so učenci bolj kritični do učitelja. Zelo dobro pa se je izkazalo nadaljevanje integriranega pouka tudi v drugem razredu.

Integrirani pouk zahteva od učitelja dodatne napore, prislili ga k drugačnemu delu, miselnosti. Skupinsko delo daje poudarek na razvijanju komunikacij, kajti če se bo otrok znal izražati, bo znal tudi pisati. Zato pri integriranem pouku otroci izdelujejo knjigice, stripe, da se naučijo nekomu nekaj sporočiti.

• Tudi na Dolenjskem imam na nekaterih šolah poskuse integriranega pouka v prvih razredih osemletke, med njimi na osnovni šoli na Mirni, v

Brežicah, Dol. Toplicah, Šmarjeti. Integracijo uvajajo postopoma. Z novim načinom učenja so zadovoljni predvsem tisti učitelji, ki hočejo vložiti veliko energije, kajti mnogi so mnena, da pri integriranem pouku učitelj ne potrebuje priprav, vendar je v resnici ravno nasprotno. Učitelj resda poučuje celostno, tako, da se otrok predmetov ne zaveda, on pa se jih mora zavedati še veliko bolj kot prej. Učitelj ni več predavatelj, ampak predvsem usmerjevalec otrok pri njihovi ustvarjalnosti.

Kakšno bo šolstvo, je odvisno predvsem od učiteljev samih. Mnogi med njimi menijo, da jim formalna stanovska povezanost ne daje dovolj, nekateri med njimi so lani decembra ustanovili Klub učiteljev za boljše šolo. Klub si prizadeva za prijaznejšo šolo za učena in učitelja. V klubu so tudi učitelji, ki se prizadevajo, da bi integriran pouk za prve razrede splošno sprejeli. Učitelji se med sabo povezujejo in izmenjujejo izkušnje. Tudi dolenjski učitelji, ki so se srečali na posvetu v Šmarjeti, so se odločili, da bodo ustanovili klub za boljše šolo.

V bodoče lahko pričakujemo, da bo šola postala prijaznejša, hkrati pa ne le hram učenosti, ampak tudi ust

JOŽICA DORNJŽ

Aleš Satošek

Zasebna papirnica v Črnomlju

Konkurenčne cene

ČRNOMELJ — Pred kratkim je Bela krajina dobila prvo zasebno papirnico. V Ulici Staneta Rozmana v Črnomlju jo je odprl Aleš Satošek, v prostorih, kjer ima že trgovino Teja sport. Sicer pa poznajo ljudje Aleša tudi kot lastnika avtošole Alja.

Papirnico je poimenoval z imenom Mak. Aleš pravi, da se je zanj odločil, ker se v Beli krajini do sedaj še ni pojavila zasebna trgovina s tovrstnim blagom. Začutil je, da bi se dalo izboljšati ponudbo blaga tudi na tem področju. V papirnici ima na voljo vse šolske potrebščine razen knjig ter pisarniške potrošni material. »Vem, da so bile firme do sedaj prisiljene nabavljati pisarniški material v Novem mestu, Ljubljani. Sedaj bodo lahko računalniški papir, virmane, položnice in drugo podjetja dobila pri meni,« pravi Satošek. Večje naročene količine bo dostavil na željeno mesto kupca, kar je tudi novost. Glavno vodilo pri delu mu bo prilagajanje povpraševanju kupcev. »Poskušal bom biti konkurenčen s cenami, vendar ne na škodo kvalitete,« poudarja Aleš. V prvih dneh, odkar je trgovina odprta, je bil Aleš z obiskom zadovoljen, vendar s tem njegove podjetnosti še ni konec.

J. D.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 14. XI.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.40 in 14.50 — 0.10 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.00 MOJA DRUŽINA IN OSTALE ŽIVALI, angl. nadalj., 8/10
9.30 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
ŠOLSKA TV:
10.20 KAKO NASTANEJO FOSILI, 2. del
10.25 DOKAZI ZA OBSTOJ MOLEKUL, ATOMOV IN IONOV
10.55 NEKOČ JE BILO... ŽIVLJENJE: OKO
11.20 SLOVENC V ZAMEJSTVU
11.50 ZGODBE STIGA TRENTERJA, švedska naniz., 1/6
12.45 VIDEO STRANI
13.30 DNEVNIK 1
15.15 MOZAIK SLOVENC V ZAMEJSTVU
15.45 SOVA, ponovitev
16.40 EP VIDEO STRANI
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK
ALTERNATIVNI VIRI ENERGIJE, ponovitev zadnjega dela
17.30 V ČETRTEK OB 17.30
18.35 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
TELOVADKA
NOVOSTI ZALOŽB
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 LJUBEZEN IN SOVRAŠTVO, kanadska nadalj., 4/4
21.00 TEDNIK
22.00 DNEVNIK 3, VREME
22.20 POSLOVNA BORZA
22.35 SOVA
TAKSI, amer. naniz., 4/12
POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. naniz., 5/10
JAZZ, BLUES...
0.00 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (10. oddaja) — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Zarišče — 20.30 Klasični dosežki v oblikovanju (angl. dok. serija, 4/6) — 20.55 Mali koncert — 21.05 Večerni gost: Rajko Bukovec — 22.00 Retrospektiva: Iz slovenske dramatike: I. Potrč: Krekli (predstava Prešernovega gledališča Kranj) — 23.25 Program HTV 1 — 23.45 Yutel — 0.45 Program HTV 1

PETEK, 15. XI.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.40 in 14.45 — 1.40 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK
KLUB KLOBUK
LJUBEZEN IN SOVRAŠTVO, kanadska nadalj., 3/4
EURORITEM, 10. oddaja
13.30 DNEVNIK 1
15.00 VIDEO STRANI
15.10 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK, ponovitev
TEDNIK, ponovitev
18.10 TOK TOK, kontaktna oddaja za mladostnike
19.00 NOVOSTI ZALOŽB
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.00 FORUM
20.20 DIVJAŠTVO IN INDIJANCI, angl. dok. oddaja, 2/2
21.15 ZGODBE STIGA TRENTERJA, švedska naniz., 4/6
22.15 DNEVNIK 3, VREME
22.40 SOVA:
PRI HUXTABLOVIH, 16. epizoda amer. naniz.
HOTEL NEW HAMPSHIRE, amer.-angl. film
DRAŽLJIVO, franc. erotični program
1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (ponovitev 10. oddaja) — 17.30 Studio Maribor — 19.00 Domači ansambli (ponovitev) — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Zarišče — 20.30 Oči kritike — 21.10 Mozart na turneji — 22.10 Program HTV 1 — 23.30 Yutel — 0.30 Program HTV 1

SOBOTA, 16. XI.

SLOVENIJA 1

7.50 — 14.50 in 15.25 — 1.40
8.05 VIDEO STRANI
9.15 TV MOZAIK
8.15 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 26. lekcija
8.40 RADOVEDNI TAČEK
8.55 LONČEK, KUHAJ
9.10 POTEPUH IN NOČNA LUČKA

9.20 USTVARJAMO
9.30 ALF
9.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.55 VEČERNI GOST: RAJKO BUKOVEC
11.50 OČI KRITIKE
12.30 MOZART NA TURNEJI
13.30 DNEVNIK 1
13.40 FORUM
15.50 MARLBORO MUSIC SHOW, ponovitev
16.20 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 POROČILA
17.05 TURISTIČNI KAŽIPOT: DELTA ROTTERDAMA
17.20 PRIJATELJ ALI SOVRAŽNIK, angl. film
18.30 KLASIČNI DOSEŽKI V OBLIKOVANJU, angl. dok. serija, 4/6
18.55 NOVOSTI ZALOŽB
19.05 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.00 UTRIP
20.20 ZREBANJE 3 X 3
20.35 SHOW RUDIJA CARRELLA
22.10 SOVA
NA ZDRAVJE!, 38. epizoda amer. naniz.
22.35 DNEVNIK 3, ŠPORT, VREME
23.00 SOVA:
POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. naniz., 6/10
PREBRISANA GANGSTERJA, amer. film
1.30 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

15.30 Teleski: Pripravimo se na smučanje — 16.00 Videonoč (ponovitev) — 19.00 Garfield in prijatelji — 19.30 Dnevnik HTV — 20.15 Filmske uspešnice: Daleč od doma (amer. film) — 22.00 Program HTV 1 — 22.30 Yutel — 23.20 Program HTV 1

NEDELJA, 17. XI.

SLOVENIJA 1

7.55 — 12.45 in 13.05 — 0.25 TELE-TEKST
8.10 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
TELOVADKA, franc. nadalj., 2/10
9.40 GLASBA SKOZI ČAS, 2/16
10.40 GARFIELD IN PRIJATELJI, ponovitev
11.05 VIDEOMEH
11.35 OBZORJE DUHA
12.00 MURPHY BROWN, 13. epizoda amer. naniz.
12.30 DNEVNIK 1
12.40 VIDEO STRANI
13.20 KRIŽKRAJ, ponovitev
14.35 ZA TEŽAVE BEDNARSKI, poljska nadalj., 7/7
15.30 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STEANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 POROČILA
17.05 PREPOVEDANO, amer. film
18.30 NOVOSTI ZALOŽB
18.40 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.20 SLOVENSKE LOTO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 MOJ PRIJATELJ GIONO, franc. naniz., 3/6
21.10 EPP
21.15 ZDRAVO
22.35 DNEVNIK 3, VREME
23.00 SOVA:
POLNA HIŠA, amer. naniz., 22/22
POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. naniz., 7/10
0.15 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: 19.00 Frankfurt: tenis ATP
14.00 Program HTV — 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 V orlovi deželi (angl. poljudnoznan. serija, 7/8) — 20.50 Druge zvezde: Sahara (potopisna reportaža, 1/6) — 21.20 Ciklus filmov Line Wertmueller: Krvno maščevanje (italij. film) — 22.50 Yutel

PONEDELJEK, 18. XI.

SLOVENIJA 1

8.35 — 10.45 in 13.15 — 0.45 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.35 VIDEO STRANI
13.30 DNEVNIK 1
15.00 OBZORJA DUHA, ponovitev
15.20 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 POZABI NAME, angl. drama
21.25 OSMI DAN
22.10 DNEVNIK 3
22.35 PENTADA, TV balet
22.55 SOVA:

POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. naniz., 8/10
NEDOTAKLJIVI, 12. epizoda amer. naniz.
0.35 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.00 Teleski 90: Pripravimo se na smučanje (ponovitev) — 17.30 Studio Ljubljana — 19.30 Dnevnik KP — 20.00 Rože in luči — 20.30 Poljudnoznanstvena oddaja — 21.00 Sedma steza — 21.30 Omizje — Yutel

TOREK, 19. XI.

SLOVENIJA 1

8.35 — 13.00 in 13.15 — 1.20 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
10.00 V ČETRTEK OB 17.30, ponovitev
11.00 ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 28. lekcija
11.25 SEDMA STEZA
11.55 OSMI DAN
12.40 VIDEO STRANI
13.30 DNEVNIK 1
14.20 VIDEO STRANI
14.30 MOZAIK, ponovitev
ANGLEŠČINA - FOLLOW ME, 28. lekcija
14.55 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK
ŠOLSKA TV
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 OBCUTEK KRIVDE, angl. nadalj., 5/7
21.00 NOVOSTI ZALOŽB
21.10 TUJI SHOW
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 POSLOVNA BORZA
22.45 SOVA:
ŽIVLJENJE BREZ GEORGA, angl. naniz., 5/6
POIROT AGATHE CHRISTIE, angl. naniz., 9/10
GLASBA SKOZI ČAS, 7/16
1.05 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

17.10 Euroritem (11. oddaja) — 17.30 Studio 2 Koper — 19.00 II. mednarodni festival zborovskega narečnega petja — 19.30 Dnevnik SA — 20.00 Zarišče — 20.30 Umetniški večer: Od Nurenberga do Nurenberga (Poraz in sojenje) — 22.30 — 23.00 Yutel

SREDA, 20. XI.

SLOVENIJA 1

8.35 — 12.20 in 13.15 — 0.25 TELE-TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 TV MOZAIK, ponovitev
ŽIV ŽAV
POZABI NAME, angl. nadalj., 5/7
EURORITEM
13.30 DNEVNIK 1
13.40 MOZAIK, ponovitev
OMIZJE
15.20 SOVA, ponovitev
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 POROČILA
16.55 SLOVENSKA KRONIKA
17.05 MOZAIK, ponovitev
BOJ ZA OBSTANEK
DOMAČE OBRTI, nizozemska izobraž. oddaja, 9/13
17.50 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
22.05 DRUGA GODBA
22.35 DNEVNIK 3
22.55 EP VIDEO STRANI
23.00 SOVA:

JAVNI PREDLOG TELEVIZIJI SLOVENIJE

Kranjski občinski odbor Slovenske liberalne stranke daje Televiziji Slovenija javni predlog za organiziranje okrogle mize pod naslovom »Resnica ali nesresnica«, na kateri bi javno razčističevali ne dovolj raziskana in ocenjena dejanja med narodnoosvobodilnim bojem ter tako pripomogli k prekinitvi polstoletne razdeljenosti slovenskega naroda. Televizijski stranka predlaga, naj za mizo povabi: dr. Perčiča, dekana filozofske fakultete, dr. Toneta Ferencana, zgodovinarja, dr. Branka Rozmana, duhovnika in zgodovinarja, dr. Mlakarja, zgodovinarja, Stanislava Klepa, pravnika in zgodovinarja kot avtorja predloga deklaracije o narodni spravi, ter Iva Žajdelo, raziskovalca množičnih pobojev in grobišč.

SKUPŠČINSKI DOLENJSKI LIST

za občine
ČRNOMELJ,
METLIKA, NOVO
MESTO, RIBNICA
IN TREBNJE

Črnomaljska, metliška in trebanjska občinska skupščina so se že odločile, da bodo poslej vse svoje uradne objave priobčevale v Uradnem listu Republike Slovenije, enako bo očitno storila tudi novomeška občinska skupščina, pridružiti pa se jim bo hočeš nočeš morala še ribniška. Tako ni več ne potrebe ne možnosti za izdajanje Skupščinskega Dolenjskega lista, ki je izhajal neprekinjeno od 1964. leta dalje. Letošnja 12. in torej sploh zadnja številka Skupščinskega Dolenjskega lista je izšla s datumom 31. oktober 1991, priloženo je kazalo XXVIII. letnika, dokumente pa objavljajo:

OBČINA ČRNOMELJ

- Statutarni odlok
- Odredba o spremembi odredbe o določitvi najvišjih cen

OBČINA METLIKA

- Statutarni odlok
- Odredba o določitvi najvišjih cen
- Odlok o spremembi odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine Metlika

OBČINA NOVO MESTO

- Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen
- Sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta kanalskega sistema naselij Mali Slatnik, Smolenja vas in Petelinjek
- Sklep o javni razgrnitvi osnutka spremembe zazidalnega načrta obrtno-industrijske cone Cikava — zgornji del
- Odlok o ureditvenem načrtu pokopališča Mirna Peč
- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih za območje mestnega jedra Novega mesta
- Odlok o dopolnitvi odloka o zazidalnem načrtu Na Kamenju v Dolenjskih Toplicah — sprememba
- Spremembe in dopolnitve družbenega plana občine Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990

OBČINA RIBNICA

- Navodilo o pošiljanju obvestil o cenah zaradi spremljanja

OBČINA TREBNJE

- Sklep o objavi predpisov

Stavke učiteljev vendarle ne bo?

Sindikat vzgoje in izobraževanja o drugi plati medalje odmevov na njihovo pismo sevniški občinski skupščini — OD pod indeksom 119

SEVNICA — Sindikat vzgoje, izobraževanja in znanosti občine Sevnica je s pismom, prebranim na eni od preteklih sej sevniške občinske skupščine, želel le opozoriti na položaj delavcev v vzgoji in izobraževanju ter izvedeti stanje in podatke, s katerimi lahko računa, je v pojasnilu, ki so ga prebrali na zadnji seji sevniške občinske skupščine, zapisal Slovenko Podržaj.

To je Podržaj storil v imenu pogajalske skupine prosvetnih delavcev, ki se s predstavniki občine pogajajo o rešitvi problema. Vse kaže, kot je povedala poslanka Fanika Zemljak na omenjenem razgovoru občinske skupščine, da se razgovori in pogajanja ugodno razvijajo, torej da bodo vprašanje rešili v obojestransko zadovoljstvo in brez napovedane stavke.

Na skupnih sestankih so predstavniki sindikata in financerja ugotovili, da je indeks 119 na povprečni kosmati ose-

nikom izvršnega sveta povečanje sredstev za materialne stroške in za osebne dohodke, da bi dosegli za približno enako delo tudi približno enako plačilo. Ocena 19.200 tolarjev plače za začetnika z višjo izobrazbo pa je v tem primeru le približna ocena in velja kot pomoč pri selektivnem povečanju osebnih dohodkov v vzgoji in izobraževanju. Po sindikalnih izračunih torej plače niso bile usklajene z indeksom 119 ne z zahtevlo podpredsednika slovenskega izvršnega sveta po povečanju OD v juliju in septembru, zato je le spodbudno, da bodo prizadeti v kratkem dovolj natančno vedeli, ali so prinesli pogovori toliko, da ne bo zagrožene stavke.

P. P.

NAGRADA V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 42. nagradne križanke izbral MARJETO ZAMAN iz Novega mesta in ji za nagrado dodelil knjižno novost Mladinske knjige, in sicer roman Ruska hiša Johna Le Carreja. Nagradjenki čestitam.

Rešite današnje križanko in rešitev pošljite najkasneje do 25. novembra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 44.

REŠITEV 42. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 42. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: JACOBUS, BR, PETE-ROBOJ, APO, AKABA, NEŽA, OL, CARNIOLUS, GOŽ, IME, SLA, ŠVARA, CARITAS, KILT, BAR, SRP, ROLETA, ALTANA, ILUZIJA, REDIS, LAS, PTA, SRAKA.

MISLI

Zmeraj višiš med skrajnostmi, zaklet v neprestano šviganje med vsem in med skrivnostjo lastnega jaza.

V. ZUPAN

Če bi si vsi, ki jih poznate, med seboj dopisovali, bi vam bilo neprijetno pri duši.

SULLY — PRUDHOMME

Najhujša je ljubezen! Strup starega srca!

I. PREGELJ

Sirote postale izvozni artikli

Posvajanje otrok iz revnih držav postaja prava trgovina — Ne gre samo za sirote, temveč tudi za prodajanje otrok — Sramota za »izvoznike«

V revnem delu sveta, v Aziji, Latinski Ameriki in v nekaterih vzhodnevropskih deželah je na milijone otrok, ki potrebujejo hrano, obleko, šolo, pa jim tega revni starši ne morejo zagotoviti v zadostni meri, medtem ko je v bogatem svetu desetisoče zakoncev, ki imajo vsega dovolj in preveč, le otroškega vriska ni v njihovem bogastvu. Na eni strani obilje otrok, na drugi bogastvo brez otrok, čeprav bi bogati lahko nudili otrokom vse, o čemer v revščini lahko samo sanjajo.

Mnoge pravljice iz vseh dežel sveta pripovedujejo, kako ubog deček ali deklica po srečnem naključju obogati in se potem s starši preseli iz revne kaže v blišče palače. Želje po lepšem življenju in premaganju revščine so pač zakopane globoko v človeškem srcu, prilevajo se v sanjarje in pravljice, uresničile pa so se le izjemoma. Dandanes se mnogo pogostejše. Zakonci brez otrok iz ZDA, Kanade, Izraela, Avstralije, Nove Zelandije in iz bogatih zahodnoevropskih držav se vse pogostejše odločajo za posvajanje otrok iz revnega sveta, kjer so sirotišnice polne zapuščenih in brezdomnih otrok.

Sirotišnice v razvitem svetu niso več tako polne, kot so bile včasih, in po vpraševanju po otrocih za posvojitev močno presega ponudbo. Zato vse več zakoncev brez otrok išče posvojence zunaj državnih meja, tam pač, kjer je ponudba velika. To pa je revni svet. Prednost imajo seveda dežele, kjer je prebivalstvo svetlejšje polti.

Več kot 20.000 otrok se vsako leto preseli iz revnih rodni dežel k novim staršem v bogati del sveta. V zadnjih dveh desetletjih se je na ta način preselilo v ZDA okrog 140.000 otrok, na Švedsko 32.000, na Nizozemsko 18.000, v Nemčijo 15.000 in na Dansko 11.000. Najpogostejše so doslej posvajali otroke iz Južne Koreje. Vendar je korejska vlada na pritisk javnosti v zadnjem času začela omejevat »izvoz« svojih sirot. Ljudje se zgražajo nad tem,

NAGRADNA KRIŽANKA

št. 54

KEM SIMBO ZA VARNOST	PONAVLAJALI GLAGOLI	NARAVNA NADARJENOST	STARO KRŠČANSKI UMETNOSTNI MOTIV	AVTOR J. UDRI	KEM SIMBO ZA MANGAN	SL. FILM IGRAJKA RINA	MAKUSI KRAJ NA STAJER SKEM KRAJU (BERGER)	BARVNA RAZNOČNOST	BARVA IGRAJALNI KARTI
				SREDIŠČE BELORUSIJE J. AM. GOROVJE					
J. ITAL. PLES									
SESTAVINA ZEMELJSKEGA PLINA					NORDIŠKI BOG MORJA POZITIVNA ELEKTRODA				
DEL BOKSARSKIE TEKME J. AM. ČAJ						ORGAN VIDA TUPEK			
									SREDO-ZEMSKA OKRAJNA RASTLINA
DL	ZAČITANA SMER	POMEMBNA LAJUSKA NAPRAVA	GR. BOGinja NESREČE VRSTA ŽIRAFE		DL	TRAVA DRUGE KOŠNJE FLAVITISTKA GRAFENAU- JEVA			
MOČAN EKSPLOZIV						MEĐNARODNI JEZIK GARJE		IMMANUEL KANT TOLMUN	
KRSTA						INFAMJA REŠEVALNI COLN			
MESTO V SACKU				LEVI PRITOK RENA V SVICI ANTON JANKA			BOG SONCA V ST. EGIPITU ORANJE		
PIŠ				KDOR SE UKVARJA S CERVENIM PRAVOM					
ALEXANDRIJSKI VERNI REFORMATOR				DEŠNI PRITOK Z. MORAVE				SALAMUN TOMAZ	

Nizozemcem ne diši delo

Načeta kalvinistična delovna etika — Je za neučinkovit sistem kriva velikodušna država?

Do pretehtavanja in spreminjanja družbenih sistemov ni prišlo le na Vzhodu, ampak tudi na Zahodu. Na Zahodu je doživela svojo kritiko država blaginje, ki se je izkazala za neučinkovito in drago. Nizozemci so ugotovili, da se je zaradi takšnega sistema znašla v krizi tudi njihova delovna etika. Vlada je naenkrat ugotovila, da je družba bolna. V državi je že šest milijonov brezposelnih. Med 116.000 invalidi jih je ena tretjina postala invalidnih zaradi psihičnih stresov. Zelo veliko delavcev je na bolnišnici, povprečno je vsak nizozemski delavec 22 dni v letu bolan. To je dvakrat več, kot izostanejo od dela Britanci ali Američani.

Vse to je spodbujal in omogočal velikodušni sistem države blaginje, ki ga je pred dvajsetimi leti sprejela tudi Nizozemska. Problem pa je, kako naj sto delavcev naredi toliko, da bo dobilo 86 ljudi pokojnino, invalidnino ali nadomestilo za brezposelnost. Tako visoki obremenitvi sistem ni več vzdržal. Prejšnji mesec so v parlamentu razpravljali o nedelu, ki se je razpaslo med Nizozemci. Postavili so zahtevo, da se morajo delavci zopet vrniti na delo, kamor tudi sodijo. Zopet bo potrebno zbuditi občutek odgovornosti do dela, so ugotovili.

Žrtve mučenja

V 92 državah mučijo — Središča za pomoč

Kot poroča Amnesty International je mučenje v uporabi še v 92 državah sveta. Evropa se je od teh nečloveških, a starodavnih metod prisile v glavnem poslovila, saj je mučenje uradno prepovedano (drugo je seveda praksa), v svetu pa ni tako. Kot trdijo strokovnjaki iz Amnesty International, je mučenje še vedno močno razširjeno po latinskoameriških državah in v nekaterih delih Azije. Ocenjujejo, da danes živi na svetu najmanj milijon ljudi, ki so bili hudo mučeni in trpijo za posledicami nečloveškega ravnanja.

Mnogi med njimi ni mogoče povsem ozdraviti, ker so pohabljeni na telesu ali na duši, vendar niso povsem brez upanja. Po svetu namreč deluje 35 posebnih središč za pomoč žrtvam mučenja. Najdejavnejše središče je v Santiagu v Čilu, kjer je bil v času vladavine generala Pinocheta mučen vsak deseti prebivalec. V zadnjem času so odprli tri nova središča v Turčiji in eno v Češkoslovaški, te dni bo danski psihater odprl kliniko za pomoč žrtvam mučenja tudi v Kuvajtu, v pripravi pa je ustanovitev takih središč v Sovjetski zvezi.

Prvo središče za rehabilitacijo in raziskovanje žrtv mučenja so ustanovili na Danskem pred devetimi leti, najbolj poznano pa je pariško, kjer so v šestih letih sprejeli in pomagali več kot tisoč žrtvam mučenja iz vsega sveta.

Nekateri se bojijo, da bo vlada skrbela le proračun, iz katerega se financirajo zdravstvo, pokojnine, invalidnine. Že pred petimi leti so za 10 odst. zmanjšali invalidnine, sedaj pa vlada napoveduje, da jih bo še občutno znižala. Z napovedanimi ukrepi pa bodo prizadeti najrevnejši in tisti, ki resnično bolehalo. Zato tem reformam nasprotujeta predvsem sindikat in laburistična stranka. Vendar jih vlada noče poslušati, reformo hoče speljati in pri 17,9 milijarde dolarjev prihraniti 1,8 milijarde dolarjev na leto. Nasprotniki reforme zamerijo vladi, ker hoče zmanjšati le količino sredstev, ne loti pa se naloge, da bi ugotovila, zakaj se je pojavila neučinkovitost dela, tolikšni izostanki iz dela, da bi podrobneje ugotovila, zakaj se je delovna etika Nizozemcev tako spremenila.

J. D.
(Vir: Time)

Čajnica v sobi

Proti stresu z okusom po Japonski

Stres je postal vsakdanji spremljevalec sodobnega človeka, ker pač živi takšno življenje, v katerem se stresne situacije vrstijo ena za drugo. Kaj narediti, se mnogi sprašujejo. Marsikaj se da, četudi se iz razmer in časa ne da izstopiti, lahko pa se človek na najrazličnejše načine okrepi proti stresu. Od joga do transcendentalne meditacije, od tekanja do kolesarjenja — vse je mogoče uporabiti v borbi proti stresu. Za ljubitelje eksotike pa je primerno tudi pitje čaja v japonski čajnici. Bivanje v tradicionalno zgrajeni in opremljeni čajnici je menda silno pomirjajoče.

Ker pa čajnice v starem japonskem slogu ne rastejo za vsakim vogalom, jih je neko japonsko podjetje začelo izdelovati v sestavljenih kompletih, se pravi, da jih uporabnik sam sestavi iz priloženih delov. Gre za majhne enoprostorske hišice iz cipresovine in cedrovine, ki se dajo postaviti v stanovanju, vanje pa se utrjujejo sodobnik zateka, ko si zaželi miru in sprostitve. Čajnice izdelujejo v petih velikostih, odvisno od velikosti stanovanj in seveda od globine kupčevega žepa.

Nakit in šminke so sramota, ki nam jo delajo ženske.

SULLY — PRUDHOMME

Brez gospodarske neodvisnosti oziroma enakopravnosti tudi ni politične in kulturne neodvisnosti in enakosti.

E. KARDELJ

Ni tragično, da ljubezen ne traja, tragedija je ljubezen, ki traja.

S. HAZZARD

V vsaki družbi je nekaj trajnega in neka nepretrgana zveza, ki se jo je treba zavedati.

J.C. BAROJA

Obuti Andy

Ne zgodi se pogosto, da bi v časopisne rubrike, kjer beležijo poroke, ločitev in smrti slavnih ljudi, prišla žival. A v prejšnji številki Newsweeka se je med svetovno znanimi imeni pojavil gosak Andy. Gre za ptico, ki je postala slavna v rodni Hastingsu in po vsej Ameriki, ker so jo pogosto kazali na televiziji. Gosak se je pred štirimi leti in pol zvalil brez stopal, njen lastnik Gene Fleming pa ga je kljub temu naučil hoditi. Pomagal mu je tako, da ga je obul v otroške copate. Andyja so neznanci ukradli, prejšnji teden pa so ga našli z odrezano glavo in krili v nekem parku.

vaša zgodba — vaša zgodba

J. S.: ZAKAJ SI MI TO STORILA?

Mimo so bežali vinogradi po semiškem klancu in malo pod podvozom se je odprl pogled na z belimi brezami porasle stelnjine. Včasih jih je pogledala, ko se je peljala tod mimo, z nežnim, občudujočim pogledom, njihove trepetajoče veje, spomladaj nežno zelene, jeseni zlate; še pozimi so bile breze ljubke, ob temni cesti zarezane v snežno belino. Danes je breze komaj ošinila s pogledom. V avtu je bilo tiho in čutila je svoje srce kot težko, dušično gmoto. Roka ji je nemo ležala v naročju. Rada bi z levo pobožala roko svoje matere, ki je tako tiha in nebojlna sedela poleg. Srce ji je jokalo že veliko prej zaradi te vožnje, danes je bilo v njenih prsah kot ogromna črna packa.

Na vratih stanovanja pozvoni in soseda pred vrati drži za roko njeno mater, na pol oblečeno, v copatih in s pogledom prestrašenega otroka. »Našla sem jo na cesti proti mestu, malo da je ni povozil avto,« je razburjeno povedala in porinila zbegano mater noter.

Kolikokrat je mati že ušla ven, kolikokrat je morala iz službe na telefonske pozive sosedov domov, ker je mati begala iz stanovanja. Ni imela varstva zanj, bilo je toliko posla s hčerko, sama je bila za

vse, zdaj pa je mati, ostarela in hudo sklerotična, postala njen najhujši problem. Kaj storiti?

»Dala jo bom v dom,« je pomodrovala med kolegicami. »Jaz tega ne bi nikoli storila, mati pač ne zasluži, da konča sama, sredi tujcev. Ali sploh veš, kako je v domu?« jo je karajoče pogledala starejša kolegica. Sama ima svojo mater dobro spravljeno pri sestri na deželi, le ob nedeljah jo obišče. Kaj sploh ve o težavah matere,

razum že zdavnaj odpovedal pokorščino? Ali naj dopusti, da bo mati nekoč prišla pod avto ali pod vlak na bližnji železnici ali zašla kam, kjer je ne bo našla? Kaj bodo potem dejali ti krivični sodniki, ki tako hitro obsodijo človeka za vsako stvar, ki nikoli ne pomislijo na kaj več kot tisto, kar vidijo?

Nekega dne, ko je mati spet ušla hudi nevarnosti in so jo sosedje v bloku že grdo gledali zaradi zanemarjanja lastne matere, je stopila v bližnji dom za ostarele. Ni bilo prostora. Spomnila se je prijateljice v sosednjem mestu. Tam je tudi dom za ostarele. Tam je bil prostor in s kolegico sta sklenili, da lahko mater odpelje tja. Toda mati ni hotela ničesar slišati o tem, da bi čakala na smrt med nebojlnici v domu.

»Ali sem to zaslužila, mrha? Si sploh kakšna hči? Navadna mrha si, nevredna in hudobna! Raje grem pod vlak, pa bo vsega konec!« In krčevit jok.

Bolelo jo je srce. Mamo je imela rada in zavedala se je, da je vredna boljšega, a vedela je tudi, da je nikakor ne more varovati ves čas, tudi sama ima veliko obveznosti.

Noč za nočjo se je pekla s sto vprašanji. Je dobro? Je

slabo? Pa je prišel dan, ko je bilo treba to urediti.

»Mama, gremo na obisk h Katici,« ji je dejala. Na skrivaj je že prej pripravila vse mamine stvari za dom in jih zanesla k prijateljici v avto. Mamo je lepo skopala in uredila, ji spleta kito. Nato so krenile na pot. Ko je zaklepala vrata, ji je bilo, kot da jo nekdo stiska za vrat.

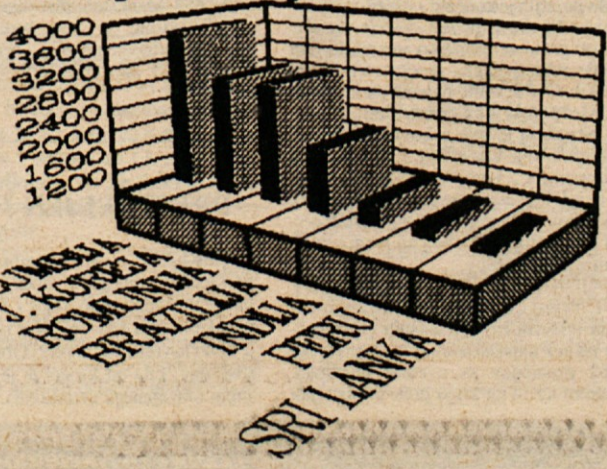
»O, gospa Lojzka, greste na izlet?« je povprašala soseda, ki je prišla mimo s skledo solate, nabrane na vrtu pred blokom.

»Ja, gremo, ko je pa tako lep dan,« pravi mama in toplo pogleda svojo hčerko. Še prijateljici navrejo v oči solze in se urno spusti po stopnicah.

Odpelejo se. Mati zbegano gleda okoli sebe, tuja ji je pot. Avto se ustavi pred lepo stavbo z urejenimi gredicami in širokim stopniščem, na njem pa nekaj starčkov zvedavo gleda v prišleke. Ko prime mater za roko in jo povede po stopnicah, mati na mah sprevidi, kam gre. Upre se. Glasno za vpije in zajoče, prične se otepati, dokler ne priteče dol sestra in pomaga. Mati, hčerka in prijateljica odkrito jočejo, mati pa srepo zre v hčerko. Vse žive dni ne bo pozabila obtožujočega vprašanja: »Zakaj si mi to storila?«

svet v številkah

IZVOZNIKI SIROT IN OTROK
Posvojitve v tujino za leto 1990

dežurni poročajo

IZGINILI OKRASNI POKROVI — 2. novembra med 20.30 in 22.30 je nekdo pred gostilno Slavk v Dobruški vasi šaril po avtomobilu Slavka Pirca iz Čučje Mlake. Slednji je ugotovil, da so z opel vectre izginili vsi štirje okrasni pokrovi kolesnih obrobov. Škode je za 4 tisoč tolarjev.

RAZBIJAL PO GOSTILNI — J. K. iz Meniške vasi je 7. novembra že kar precej v rožicah stopil v gostilno v Meniški vasi in od točakje zahteval, naj mu postreže s pijačo. Ker njegovi želji ni bilo uslišano, ga je popadel silen bes, med katerim je razbijal steklenino in gostilniški inventar. Škode je za preko 10.000 tolarjev, dokončni obračun pa bo naredila sodnica za prekrške.

PO AVTORADIO V ODKLENJEN AVTO — Novomeščan Bojan Zupančič je 10. novembra zvečer pustil pred gostilno v Dolenjih Sušicah odklenjen avtomobil. Nepravilnost je nekdo dobro vnovčil; iz vozila je zmaknil avtoradio, vreden 3.000 tolarjev.

BREZ ZADNJEGA KOLESA — V noči na 10. november je nekdo z osebnega avtomobila R-4 Andreja Jakobčiča, ki je avto parkirani pred blokom v Ulici Slavka Gruma v Novem mestu, odmontiral zadnje kolo in ga odnesel v noč. Škode je za 3.000 tolarjev.

SE EDEN BREZ KOLESA — Enaka je škoda, enake so posledice in približno enak je čas, v katerem je nekdo v Segovi ulici v Novem mestu odvil zadnje kolo s katrice Tonija Pungercarja. O znikavtu ni ne duha ne sluha.

AVSTRILJSKI POLICISTI V METLIKI — Minulo soboto so policisti jeseniške mejne železniške postaje organizirali strokovni ogled mejnega prehoda v Metliki. Med metliškimi gosti so bili tudi predstavniki policijske uprave avstrijskega Beljaka, ki jih je vodil direktor policijske uprave dr. Laitner, poleg njega je bil v delegaciji še predsednik mednarodnega policijskega združenja gospod Roland Czipoth. Prav po zaslugi slednjega naj bi članica te organizacije, ki šteje že prek 100 držav, postala tudi slovenska policija.

Grubelić vendarle doma

Švicarske oblasti so Sandija Grubelića slovenskim kriminalistom izročile v soboto zvečer

LJUBLJANA — Doslej zagotovo najbolj iskani slovenski osumljenec, 43-letni Sandi Grubelić, o čigar »potevgaščinah« smo svojčas obširno pisali, je naposled znova doma. V soboto zvečer so ga švicarske oblasti predale slovenski

policiji, odtlej je Grubelićevo novo bivališče priporna celica na Povšetovi ulici v Ljubljani.

Že v ponedeljek sta ga obiskala preiskovalni sodnik in namestnica ljubljanskega temeljnega javnega tožila, toda po posvetu z zagovornikom je Sandi Grubelić zagovor zaenkrat odklonil. Kot je bolj ali manj znano, poteka zoper njega na ljubljanskem sodišču pet kazenskih postopkov, najnost zagotovo najbolj buri goljufija, ki naj bi jo bil storil na škodo 4977 nesojenih lastnikov novih avtomobilov, ki so od januarja do konca septembra lani Trend Forumu vplačali skupaj 31 milijonov 98.170 DEM, na koncu pa ostali brez denarja in brez avtov. Kakšna bo njihova dokončna usoda, je seveda še prezgodaj govoriti, a če drugega ne, jim bo postopek bržkone prinesel vsaj moralno zadoščenje. Kajti zaenkrat je za poplačilo njihovih dolgov na voljo vsega 8 milijonov mark, kolikor naj bi bilo vredno premoženje Trenda.

Ker je bila v postopku zoper Grubelića že zasllišana večina prič, je pričakovati, da bo prva obtožnica vložena že kmalu, kolikšno pa bo njihovo dokončno število, je nemogoče napovedati. Še posebej, ker kriminalisti s pisanjem novih kazenskih ovadbo še niso zaključili.

IZGINILA PEČ

SOTESKA — Neznani storilec je v času med 27. in 28. oktobrom z dvorišča stanovanjske hiše Bogomira Holerja v Soteski neznano kam odpeljal peč za centralno kurjavo znamke ITTP Ribnica. Peč je, med brati, vredna 40.000 tolarjev.

Z RAMENA STRGAL TORBICO

NOVO MESTO — 9. novembra nekaj po 21. uri je 36-letna M. K. peščila po Partizanski cesti v Novem mestu. Pred Bobičevim bifejem pa jo je dohitel neznanec in ji z ramena strgal torbico, v kateri je imela osebne dokumente, hranilno knjižico in na srečo vsega 20 tolarjev gotovine. S plenum si nepridiprav ne bo kaj dosti pomagal.

Iz zapora v zapor, vmes pa vlomi

Življenjska pot Silva Škufce, ki je bil za 45 vlomov in tatvin tokrat obsojen na 4 leta zapora

NOVO MESTO — Poznajo ga miličniki in sodniki, zelo verjetno tudi že naši bralci. Čeprav je Silvu Škufci iz Velikega Podljudna le 28 let, je bil že nekajkrat na zatožni klopi, v zaporih je preživel kar lep del svoje mladosti. Znova je bil pred sodniki minule dni, zagovarjal se je kar za 45 kaznivih dejanj, ki jih je storil v vsega nekaj mesecih med lanskim oktobrom in letošnjim majem. Žalosten rekord, ki ga bo težko doseči. Vsaj enako žalostna je tudi življenjska zgodba Silva Škufce.

Silvo je imel tragično otroštvo: kot petletni nezakonski otrok je našel dom v tuji družini, ne pa tudi prave in željene topline. Zato je večkrat zbežal od doma, sčasoma pa tudi krenil na stranpota, lakota in žeja sta pač naredili svoje. Kot mladoletnik je končal v prevzgojemnem domu Radeče, a tudi od tam je večkrat zbežal. Že takrat je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev mladoletniškega zapora, zakrivil je namreč rop in tatvino. Iz zapora je prišel februarja 1986. Za kratek čas je našel celo zaposlitev v IMV Podgorje, toda kmalu je znova zašel na kriva pota. Še istega leta je moral sesti na zatožno klop in novomeško sodišče ga je obsodilo na več let zapora, v KPD Dob se je preselil 25. februarja 1987. Oktobra lani pa je prišlo do amnestije, ki je zajela tudi Škufco. Prišel je na prostost, toda bil je brez strehe nad glavo in brez sredstev za preživljanje. Začasno so mu našli sobico v Domu starejših občanov; tam je delal tudi kot pomočnik hišnika in vse do 22. oktobra o njem ni bilo slišati slabih vesti. Potem pa se je znova začelo.

Sodniki so mu dokazali kar 45 kaznivih dejanj, Silvo je prav vse tudi skesano in odkritosrčno priznal. Tako je meseca decembra v Kristanovi ulici v Novem mestu vlomil v osebni avto Franca Bergerja in odnesel usnjeno torbico, z njo pa še 7.000 din in tisoč DEM; istega meseca je tod vlomil tudi v vozilo Janka Popovića ter ga prikrajšal za 2 tisočaka, v Valantičevi ulici pa je iz katrice Franca Novaka zmaknil torbico z denarjem in dokumenti v vrednosti 800 din. Tega meseca je v Podgozdu pri Dvoru skušal vlomiti tudi v leseno barako Maria Mohorovića, z vrvi za perilo na terasi hiše Mirka Zupančiča pa je odnesel kavbojke. Neugotovljene dni

Goljufali so igralne aparate

Premeteno trojko prijeli prejšnji teden

NOVO MESTO — Prejšnji teden so se v rokah uslužbencev novomeške UNZ znašli 33-letni Ale A. in 42-letni Husein H., oba s stalnim bivališčem v Ljubljani, ter 23-letni Mehmed C. iz Cazina. Trojka se je odločila za nevsakdanje, a zato donosno opravilo.

Ale, Husein in Mehmed so v ponedeljek in torek, 28. in 29. oktobra, storili več kaznivih dejanj pri igranju iger na srečo, z njimi pa v pičlih nekaj urah prislužili 50.000 tolarjev protipravne premoženjske koristi. Možakarji se na svoj posel očitno dobro spoznajo, kako si sicer drugače tolačiti njihove počete v gostinskih lokalih, opremljenimi z aparati za igre na srečo. Praviloma je dobiček ob tovrstnih igrarh redek, fantje pa so na razočaranje in bes gostincev z njimi služili lepe denarce. Kako? Na aparatih so neopazno prevrtali ohišje, s pomočjo žice vzpostavili kontakt, ki je sprožil veržno reakcijo, ta pa je povečevala vplačani znesek. Nepazljivi gostinci so dobitke pač morali izplačati, toda goljufija je vendarle prišla na dan. 6. novembra so bili osumilci prijati, uslužbenci UNZ pa so jih predali preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča.

PRETRGANE TELEFONSKE ŽICE

LAŠČE PRI DVORU — 28. ali 29. oktobra je še neznan storilec pod Laščami pri Dvoru na tovrstni nakladal hlobovino, pri tem pa pretrgal telefonske žice, ki povezujejo Dvor s Hinjami. Novomeška PTT je bila tako oškodovana za vsaj 20.00 tolarjev.

VOZNIK GOLFA ZBEŽAL V NOČ

BREŽICE — V ponedeljek, 11. novembra, ob 19.30 je patrolja brežičkih miličnikov na magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom ustavljala golf z registrsko oznako LJ 699-193. Voznik se za miličnike ni zmenil, pač pa je z nezmanjšano hitrostjo odpeljal naprej. Na osamljenem delu ceste je vozilo ustavil, zbežal v noč in golfa pustil na cesti. Možje postavbe so ugotovili, da je vozilo last ljubljanskega Kompassa Hertz, obstaja pa seveda sum, da je bil avtomobil ukraden.

GRANATE PRED BOLNIŠNICO

NOVO MESTO — Delavci novomeškega Pionirja so 9. novembra med izkopom jame za gradnjo nove bolnišnice v Šmihelski ulici našli tri granate italijanskega izvora. Pirotehnik je že poskrbel za njihovo uničenje, enako kot za uničenje najdb v gozdu ob cesti na Bazo 20. Tam je 6. novembra občan našel mino, tri topovske granate in tri letalske bombe, vsa eksplozivna telesa so nesporno iz druge svetovne vojne.

bor pri Črešnjicah. Zdravko Zarabec je prijavil, da so iz vikenda izginili nož, sekira, vino, da je nekdo jedel meso in klobase. Sosed Jože Jurečevič je imel več sreče, vse stvari v vikendu so bile na svojem mestu.

V Črešnjicah pri Otočcu je bilo vlomljeno v tri vikende. Antonu Mlakarju je Škufca popil nekaj vina, odnesel pa hlače in škornje, Jožetu Jeršinu je izginila strašna pištola, z njo pa več parov nogavic, medtem ko je iz vikenda Janeza Jeraliča odšel brez plena. Vprašanje je, koliko uspešen bi bil v objektu Jožice Cvelbar v Hribu pri Dragu, če ga ne bi pregnal hrup. Kar šestnajst vlomov je bilo v vsega nekaj dneh zabeleženih na Vinjem Vrh in Pahi, storilec je bil seveda eden. Vikendi so »padali« eden za drugim, Alojz Kopina ni prijavi izginotja nobene stvari, Stanislav Jakša je povedal, da je v njegovem nedo malical, v vikendu Stanislava Ponikvarja je Škufca prespal in se napil vina, Antonu Pavliču ni odnesel ničesar, iz nedograjene stanovanjske hiše Jožeta Tomšiča pa so izginili škornji. Nič zase

PO KRIVEM OBSOJEN

KOČEVJE — Upokojenc Tone Križ iz Šeske 4 v Kočevju je te dni dobil sodni sklep o izvršbi. Vegradu Celje mora takoj plačati 1.180 din in obresti od januarja letos pa še sodne stroške itd. Pri tem podjetju naj bi za 60 dni najel opaz. Tone Križ pa trdi, da v tem obdobju in tudi prej ni pri nobenem podjetju najel opazja in da sploh ne ve, da se podjetje Vegrad Celje ukvarja s takimi posli. Pritožbe na to sodno odločitev ne bo napravil, ker pač morajo upokojenci varčevati z denarjem (pritožba namreč precej stane) in se bo pustil Vegradu tožiti.

KRAJA IZ ODPRTEGA STANOVANJA

RIBNICA — V času od 21. do 24. oktobra je neznani storilec odnesel iz stanovanja Ane Petelin, Trg Veljaka Vlahoviča 4, 9.000 S.L.T. Tatvino je verjetno storil v času njene krajše odsotnosti iz stanovanja. Za storilec se poizvedujejo.

primerneja ni Škufca našel v brunarici Franca Darovca ter vikendih Marjana Jazbinška in Alojza Salmiča, zato pa je Ivanu Banu popil nekaj vina, Smiljani Štor odnesel dve jakni in žganje, Alojza Kristana je prikrajšal za daljnogled in radiokasetofon, Marka Ajdnika za liter vina, iz barake Janeza Zidariča pa je odnesel dve pivi, pol kilograma kruha in kavo. Ob kavo in žganje je bil v svoji nedograjeni zidnici tudi Janez Krhin, Anica Željko je bila ob kolo, iz zidanice Franca Valanta pa so izginili pivo, slanina in nož. Od tod se je Silvo preselil v Orešje pri Šmarjeti, Jožetu Jakšetu je popil stil, Petru Malenšku pa stvari pustil nedotaknjene.

Za konec se nekaj o avtomobilskih podvigih Silva Škufce. Njegov prvi vlom, potem ko je lanskega oktobra prišel z Doba, sega v 22. oktober, ko je v večernih urah v Smolenji vasi zmaknil osebni avto Z 101, last Mojce Andoljšek. Z vozilom je prevozil kakih 400 kilometrov, nato pa ga poškodovanega pustil na Ruperčevrhu. 31. marca letos je med 3. uro in 6.30 na Dvoru zmaknil katrcio Jožeta Hočevarja in se z njo odpeljal v Podgozd in Jamo, 30. aprila pa se odločil ukrasti kar tovrstnjak. Spravil se je nad vozilo Z — 624 N, last Tripuna Milenkovića, vendar so ga pri kraji zasačili in v vožnjo ni bilo nič.

Takšen je torej seznam petinštiridesetih grehov Silva Škufce, zavoljo katerih je pred dnevi sedel na zatožni klopi. Senat novomeškega sodišča, ki mu je predsedovala Ljuba Tiran, je mladeniča obsodil na 4 leta zapora, pri tem pa mu v olajševalno okoliščino šteje njegovo težko mladost, priznanje, občutek, da ga je družba zavrgla, tudi iskreno in popolno obžalovanje, v obtežilo pa predvsem vztrajnost pri vlomih in krajah ter seveda predkaznovanost. Sodba še ni pravomočna.

JUTRI OBČNI ZBOR

NOVO MESTO — Na Suhorju nad Prečno bo jutri, 15. novembra, občni zbor društva novomeških pravnikov. Ob tej priložnosti bodo pravniki ne le opravili inventuro društvenega dela, pač pa tudi izvolili novo vodstvo in sprejeli nov program dela. Vabljeni!

Razveljavljena poveljna obsodba

Po ugodeni zahtevi za obnovo postopka je temeljno sodišče razveljavilo 1945. leta sprejeto sodbo, s katero je bil obsojen Ivan Prijatelj

NOVO MESTO — Leta 1886 rojeni Novomeščan Ivan Prijatelj za časa svojega življenja ni dočakal zadoščenja, krivica je bila popravljena šele po smrti, in to potem, ko so njegove tri hčerke Stanka, Vera in Sonja lanskega 23. novembra na novomeškem temeljnem sodišču vložile zahtevo za obnovo kazenskega postopka, po katerem je bil njihov oče 21. julija 1945 tudi obsojen.

Ivan Prijatelj je bil po pravnomočni sodbi vojaškega sodišča ljubljanskega vojnega področja pred senatom v Novem mestu spoznan za krivega kaznivega dejanja širjenja sovražne propagande, sodelovanja z okupatorjem in rušenja ugleda in moči narodnoosvobodilnega gibanja ter obsojen na pogojno kazno odvzema svobode za dobo dveh let s prisilnim delom, hkrati pa tudi na zaplembo celotne imovine. Hčerke so v svoji zahtevi za obnovo postopka navedle, kako je bil njihov oče obsojen na obravnavi, ki

je potekala v noči na 21. julij 1945, ko so sodili številnim obtožencem, premožnim meščanom iz Novega mesta; Prijatelj je bil med obtoženci 24. po vrsti. Sodna obravnava je trajala le nekaj ur, zagovor Ivana Prijatelja pa celo samo 10 minut, več časa mu sodniki namreč niso dali, prav tako očitkov ni mogel spodbijati s pričami, saj teh sploh niso zaslišali. Njegov greh naj bi bil namreč v tem, da je nečaka nagoval, naj gre k domobrancem. Najbolj zanimivo pa je pri vsem, da vojaški sodniki tega nečaka sploh niso poklicali na glavno obravnavo, kajti kasneje se je pokazalo, da bi njegova izjava tožilec lahko še kako pokvarila scenarij obravnave.

Novomeški senat, ki je obravnaval vloženo zahtevo za obnovo postopka, je pogledal ohranjene mikrofilm zapisnika o zaslišanju Prijateljevega nečaka in ugotovil, da bi, če bi sodišče to takrat tudi upoštevalo, utegnili na podlagi te izjave obsojenca oprostiti. Zavoljo tega je

● Človeška zloba ne pozna meja. Nekdo se je v noči na 9. november spomnil in v Grčicah podrl lese-ne opornike, ki so podpirali balkansko ploščo na še nedograjenem vikendu Adija Zagrljače z Otočca. Novi naklon balkona nima primerjave niti v sodobni arhitekturi.

● Župnijski uradi so čedalje pogostejše tarče tatinskih obiskov. Ondan je nekdo iz župnikove pisarne v Beli Cerkvi zmaknil tisoč tolarjev. Življenje v onostranstvu ga očitno ne zanima.

● 20-letni Novomeščan B. B. je bil septembra toliko naiven, da je nasedel sladkim besedam in eks prijelju, 24-letnemu Z. N., posodil 600 nemških mark. Slednji je na »pripetljaj« pozabil, namesto obljubljenega tedna se je rok vračila podaljšal že na dva meseca. Ker preti, da se bo ta rok vlekel v neskončnost, ga bodo skušali skrajšati močje postave.

● Franc Gačnik iz Zapuž je imel prejšnji teden v hiši vlomilca: ostal je brez čevljev, srajc in nogavic. Smo že na pragu časov, ko bodo ljudje vlamjali tudi za kilogram kruha?

KAJ SPLOH POČNO INŠPEKTORJI?

METLIKA — Eden od delegatov v metliški skupščini je ponovil opozorilo iz skupščine septembra preteklega leta, češ da inšpektorji ne opravljajo svojega dela, kot bi ga morali. Kot primer je navedel nekatere zasebnike, ki imajo zaposlene delavce, ki pa so kmečko zavarovani, zaradi tega pa so tudi prispevki, ki jih morajo plačevati družbi, precej manjši od delavskih. Poudaril je, da sicer ni proti razvoju zasebnstva, vendar mora vsak poravnati svoje dolžnosti, ki mu gredo, ob tem pa je vprašal, kaj inšpektorji sploh počno. Delegat je zahteval, da se ta problem in vprašanje dela inšpektorjev sprejmi tudi na republik. Očitno le odločitve, kakršno je nekdanji že sprejel metliški izvršni svet, ki je zaradi denar za kotizacijo inšpekciji, ker ni bil zadovoljen z njenim (ne)delom, ne zadostujejo.

sodišče sprejelo sklep, da se dovoli obnova kazenskega postopka zoper Ivana Prijatelja, o tem pa obvestilo tudi temeljnega javnega tožila Nika Briclja. Slednji je na podlagi takšnih dejstev sprejel odločitev: »Ker podatki ne dajejo dovolj dokazov, da je obdolženi storil očitano mu kaznivo dejanje, umikam obtožnico javnega tožila vojaškega sodišča ljubljanskega vojnega območja z dne 20. julija 1945, ki se nanaša na Ivana Prijatelja, rojenega 5. decembra 1886 v Mirni Peči, osumljenega kaznivih dejanj širjenja sovražne propagande, sodelovanja z okupatorjem in rušenja ugleda ter moči narodnoosvobodilnega pokreta.«

Temeljno sodišče Novo mesto je tako sklenilo, da se postopek zoper Ivana Prijatelja ustavi, pravnomočna sodba vojaškega sodišča, izrečena pred senatom v Novem mestu 21. julija 1945, pa razveljavi.

B.BUDJA

S KOMBIJEM V STOENKO

TRNJE — 28. oktobra ob 14.20 se je 42-letni Savo Repac iz Bukoška peljal s stoenko čez most proti Brežicam, pri tem pa opazil, da mu je počila prednja guma. Vozilo je zato ustavil in vključil smerokaze, kar pa očitno ni bilo dovolj, da bi ga 29-letni Edvard Klobasa iz Brestanice, ki se je pripeljal za njim s kombijem, pravi čas ustavil. Trčil je vanj, pri čemer se je hudo ranila Repčeva sopotnica, 10-letna Maruša Molan iz Bukoška, lažje pa sopotnica Klobasa, 55-letna Karoline Subotič iz Brestanice.

UKRADEL 20.000 TOLARJEV

ŠENTJERNEJ — 33-letni Marinko J. iz Šentjerneja je bil 7. novembra v bifeju doma upokojencev, za točilno mizo je ob njem stal tudi Jože Lekše iz Grobelj. Slednji je imel v srajčnem žepu 20.000 tolarjev, po katerih je meni nič, tebi nič Marinko segel in jih stlačil sebi v žep. Za opozorilo oškodovanca se ni zmenil, pač pa ga je udaril in pobegnil.

KRONIKA NESREČ

NA DOLENJSKIH CESTAH 1324 TRKOV — Takšna je tridesetletna inventura dogajanj na cestah črnomajške, metliške, novomeške in trebanjske občine, od tega je bilo 176 prometnih nezdod, s smrtnim izidom in telesnimi poškodbami, 1148 pa se jih je končalo z manjšo premoženjsko škodo. Ti podatki kažejo, da se je gostota prometna primerno zmanjšala tudi število nesreč, enako število mrtvih: od lanskih 47 v devetih mesecih na letošnjih 29. Med vzroki je na prvem mestu prevelika hitrost, ki je letos zakrivila 64 nesreč, smer po levi je bila krivec v 45 primerih, izsiljevanje v 23, nepravilno prehitjevanje v 18, itd. Poglavje zase je alkohol, kar 22 odstotkov vseh nezdod na dolenskih cestah je bilo storjenih z bolj ali manj obilno pomočjo maligenov.

SODNIKOM 7262 PREDLOGOV — Dolenjski miličniki so v letošnjih devetih mesecih zavoljo takšnih in drugačnih kršitev napisali sodnicam za prekrške 7262 predlogov za uvedbo postopka, medtem ko so na kraju prekrška izterjali

letos 11.905 denarnih kazni, od tega 2589 zaradi prekrškov hitrosti, zaradi neuporabe varnostnih pasov pa 2124.

ALKOHOL JEMAL VOZNIŠKA DOVOLJENJA — Zaradi vožnje pod vplivom alkohola je bilo do oktobra doletih 683 voznikov dovoljenj, zavoljo cikcak vožnje je bilo sodnikom za prekrške prijavljenih 673 voznikov, nadaljnjih 305 pa zaradi odklonitve preizkusa.

PRESTRELJEN JUGO

OBREŽJE — 4. novembra je bil na parkirišču mejnega prehoda v Obrežju parkiran osebni avto Jugo z registrskimi oznakami NM 138-767. Kar na lepm pa je bilo s hrvaške strani proti Obrežju slišati streljanje. Ena od krogel se je ustavila v strehi omenjenega avtomobila.

odbojka

SUPERLIGA, moški, 3. KOLO: PIONIR — GRANIT PRESKRBA 3:0 (7, 7, 4)

Pionir: Jovič, Žunič, Travižan, Smrke, Mestnik, Družinec, Brulec, Gotenc, Goleš, Černač, Bakonja.

LESTVICA: 1. Vileda Maribor 6, 2. Fužinar 4, 3. Tovil Olimpija (tekma manj) 2, 4. Novi Granit Kamnik (tekma manj) 2, 5. Granit Preskrba 2, 6. Pionir 2, 7. Salonit (tekma manj) 2.

Pari prihodnjega kola: Pionir — Novi Granit Kamnik, Vileda — Salonit, Fužinar — Tovil Olimpija; Granit Preskrba prosta.

SUPERLIGA, ženska, 3. KOLO: LIK TILIA — YU STIP CELJE 0:3 (0-11, -5)

LIK Tilia: Akrap, Ogrin, Turk, Klun, Briški, Hočevar, Drobnič, Starec.

LESTVICA: 1. BLEĐ 6, ... 5. Partizan Tabor 2, 6. Nova Gorica 0, 7. LIK Tilia 0.

V naslednjem kolu igrajo: Nova Gorica — Koper Cimos, BLEĐ — YU STIP Celje; LIK Tilia je prosta.

rokomet

SUPERLIGA, moški, 7. KOLO: POMURKA — INLES RIKO 28:19 (13:9)

Inles Riko: Veber, Djokič 3, Mohar, Šilc 1, Tanko, S. Mihelič 3, Lesar 4, A. Mihelič, Marolt, Gelze, Jurič 1, Manček 7.

LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 14, ... 10. Drava 4, 11. Inles Riko 4, 12. Preddvor 3.

Pari 8. kola: Inles Riko — Drava, Kolinska Slovan — Preddvor, Ajdovščina — Pivovarna Laško, itd.

SUPERLIGA, ženska, 7. KOLO: BRANIK — OPREMA KOČEVJE 23:25 (11:15)

Oprema Kočevje: Jesenko, Klarič 2, Guštin 5, Vuk 4, Krizan 2, Jerič 5, Klančar, Bejtović 7, Dragičević, Cindrič, Petek.

IMV NOVO MESTO — VELENJE 20:29 (8:13)

IMV Novo mesto: Knafelj, Popadič 1, Repinc, Klobučar 1, Šiler, Hvala 5, Pavlič, Zupan, Pate 1, Turk, Tomas 12, Dolenc.

LESTVICA: 1. Velenje 14, 2. Olimpija 12, 3. Mlinost 10, 4. Oprema Kočevje 10, ... 8. Primož 4, 9. Branik 2, 10. IMV Novo mesto 0.

V naslednjem kolu igrajo: Burja Centrocoop — IMV Novo mesto, Oprema Kočevje — Olimpija, Krim — Branik, itd.

SRL, moški, 7. KOLO: DOBOVA — RADEČE PAPIR 23:19 (13:9)

Dobova: Kuhar, Levac 1, Voglar 4, Starc, Bratenič 5, S. Deržič 3, Večerič 1, I. Deržič 5, Žibert 1, Glaser 9, Kranjc, Žitkovič.

KRSKO — IZOLA 22:21 (11:9)

Krsko: Božič 1, Kekič 2, M. Urbančič, Iskra 6, Bogovič 6, Kukavica, Levičar, Vrstošek 4, D. Urbančič 2,

Rakar, Keše 1, Brodnik. **ČRNOMELJ — VELIKA NEDELJA 24:24 (13:11)**

Črnomelj: Plut, Bohte 1, M. Papež 3, Kmetič 1, Čengija 4, Pezdirc, J. Papež 5, Jugovič, Lozar 7, Kuzma 1, Novak 2, Satošek.

LESTVICA: 1. GPG Grosuplje 12, 2. Pivovarna Laško 11, 3. Dobova 11, 4. Krško 9, ... 7. Črnomelj 7, itd.

Pari 8. kola: Šešir — Dobova, Velika Nedelja — Krško, Emens Dol — Črnomelj, itd.

košarka

I. REPUBLIŠKA LIGA, moški, rdeča skupina, 7. KOLO: MAVRICA ILIRIJA — PODBOČJE 90:77 (54:34)

Podbočje: Vego 12, Marčetič 6, Rozman 2, Krajcar 19, Krivokapič 13, Korošelj 15, Vavpotič 10.

LESTVICA: 1. Mavrica Ilirija 13, 2. Tinex Medvode 13, 3. Rogaška Donat MG 12, 4. Elektra 11, 5. Podbočje 11, 6. Comet 9, itd.

V 8. kolu igra Podbočje v gosteh s Tinexom Medvode.

II. SKL, ženske, zahod, 1. KOLO: ŽKK NOVO MESTO — ŠENTVID 50:40 (28:17)

ŽKK Novo mesto: Zupančič 19, D. Vrstošek 15, Žagar 11, Cavlovic 2, Birs 2, J. Vrstošek 1.

V naslednjem kolu igrajo Novomeščanke v Litiji.

namizni tenis

SUPERLIGA, moški, 4. KOLO: OSOBOTA — NOVOTEHNA 9:0 (Benko — Jamšek 2:0, Benkovič — Retelj 2:0, Kus — Oeri 2:1, Benkovič — Jamšek 2:0, Benko — Oeri 2:0, Unger — Retelj 2:0, Benkovič — Oeri 2:1, Unger — Jamšek 2:0, Benko — Retelj 2:0)

LESTVICA: 1. Sobota 8, 2. Strojna Maribor 8, 3. Kovina 8, 4. Ingrad 4, 5. Ilirija 2, 6. Merkur 2, 7. Gornja Radgona 0, 8. Novotekna 0.

V soboto igrajo Novomeščani doma s kranjskim Merkurjem.

nogomet

II. SNL, zahod, 12. KOLO: BRDA — ELAN STUDIO D 1:1 (0:0)

Strelec za Novomeščane Horvat v 55. min. iz 11-metrovke.

TABOR JADRAN — AVTOBOM KOČEVJE 0:1 (0:1)

Strelec Veselko (11. minuta) — avtogol.

LESTVICA: 1. Svoboda in Slavija SET po 17, 3. SPZ Triglav, Tabor Jadran in Studio D Elan po 16, 6. Ilirija 15, 7. Brda 13, 8. Avtobom 12, itd.

Pari zadnjega jesenskega kola: Avtobom — Brda, Elan Studio D Jesenice, Ilirija — Slavija SET, Solinar Piran — Svoboda, SPZ Triglav — Vodice, Alpina Žiri — Tabor Jadran, itd.

Po črnem uvodu vedrejši dnevi

Tako so s sobotno igro napovedali odbojkarji novomeškega Pionirja — Nova postava in stara igra — Kočevke še brez točk

Kritika je zalegla. Tisti, ki je novomeške odbojkarje gledal v prvih dveh kolih superlige in potem še v soboto, ko so doma igrali proti ekipi Granita Preskrbe, enostavno ne bi mogel verjeti, da gre za eno in isto ekipo. Prav nič pretiravanja ni namreč v trditvi, da bi pionirjevci ob igri, kot so jo pod Marofom pokazali v soboto, zanesljivo opravili tako z mariborsko Viledo kot s Fužinarjem.

Šele sobota je pokazala, koliko pomeni za novomeško ekipo Boro Jovič, ki je po poškodbi zaigral prvokrat na letošnjem prvenstvu. S predstavo, dostojno ugleda prvoligaša, v kateri je zablestel tudi Družinec, novinec, ki je k Pionirju prišel iz Osijeka, so Novomeščani docela izbrislali porazen vtis, ki so ga pustili po dveh uvodnih nastopih. Gostje niso imeli nikakršne možnosti za uspeh, to navsezadnje potrjuje tudi to, da so v treh nizih zbrali vsega 18 točk. Jovič, Mestnik, Brulec, Družinec, Butulija in Černač, občasno pa se jim je pridružil še Travižan, so z igro povrnili vero v dolenski odbojarski jutri, iskreno jim je na koncu zaploskali tudi kakih 200 gledalcev na tribunah. Ne

KRATKE IZ RIBNICE IN KOČEVJA

• Kočevski odbojkarji in odbojkarice, ki tekmujejo v drugi republiški ligi, so imeli minulo soboto več uspeha od superligašic. Lik Tilia je s 3:2 ugnal Jesenice, medtem ko so bili fantje doma boljše od ljubljanske Olimpije in zmagali s 3:1.

• Kegljači Kočevja so zabeležili svojo drugo zmago na letošnjem prvenstvu I. republiške lige. Doma so ugnali Gorico s 5257:5105. Najboljši posameznik je bil Krže, ki je podrl 953 kegljev.

• Po nedeljski zmagi nad Škofljico z 31:25 ostajajo rokometaske kočevske Opreme še naprej na 3. mestu druge republiške lige z možnostjo, da naredi še korak višje. V tem tekmovalju je moška ekipa ribniškega Inlesa Rika ugnala Krim z 21:16.

M. G.-č.

ŠTANGLJU PRIZNANJE »SPORTSKIH NOVOSTI«

ZAGREB — Zagrebški športni časopis Sportske novosti je tradicionalno priznanje najboljšemu košararju minule tekmovalne sezone, trofejo Stjepana Ljubića-Vojvode, letos dodelil članu novomeške Krke, Gorazdu Štanglju. To je že drugi zapored, da bobiiva to priznanje starejši mladinec; lani ga je dobil Bogdan Fink za medaljo na svetovnem prvenstvu, Štangelj ga je dobil za neponovljivo serijo zmag, največkratnejša med njimi je bila na dirki po Kanadi. Gorazdu bo priznanje podeljeno v začetku prihodnjega meseca.

prvenstva sklenile na zanje nevsakdanjem zadnjem mestu.

B. B.

VERGOVA BREZ PORAZA

DELNICE — Ob dnevu varčevanja je bil pred dnevi v Delnicah odigran šahovski turnir, katerega pokrovitelj je bila Rijska banka. Dolenjski šahisti so se na tem turnirju imenitno odrezali, saj je bil v pionirski konkurenci Janša (Kočevje) drugi, Starotranžan Kobe pa tretji, medtem ko je med pionirkami prepričljivo zmagala Petra Vengro, Vukeličeva (obe Stari trg) pa je bila tretja.

GORSKO KOLO ZA BOKALOVO

LJUBLJANA — V režiji Črnomaljšana Jožeta Stegnet, neutrudnega managerja slovenske ženske smučarske reprezentance — le mimogrede: predsedstvo FIS je sprejelo v članstvo Smučarsko zvezo Slovenije, kar seveda pomeni, da bodo naše smučarke in smučarji v novi sezoni tekmovali pod slovensko zastavo — je bila minuli četrtek v Ljubljani manjša slovesnost. Predstavniki brežiške firme Gama so namreč naši najboljši smučarki Nataša Bokal predali v dar gorsko kolo. Ob tej priložnosti je Stegne izdal skrivnost, da je v pripravi tudi smučarski kolektor, katerega predstavitev bo kmalu po prvih tekmah svetovnega pokala.

Za košarkarje ni premora

Poraz Podbočja v 7. kolu prve lige — Po prvem delu sijajni peti — Nadaljevanje že v soboto

LJUBLJANA — Po štirih zaporednih zmagah je čas tudi za kakšen poraz. Tega so košarkarji Podbočja doživeli v soboto v Šiški, kjer so igrali z ekipo Mavrice Ilirije, slednja je po tem uspehu celo zasedla prvo mesto na lestvici; tu je zamenjala medvoški Tinex, ki je doma nenadejano ostal praznih rok proti Rogaški Donatu Mg.

Čeprav zmagi Ilirije ni kaj očitati, je vendarle potrebno omeniti, da je svoje k takšnemu razpletu prispevala tudi neustrezna dvorana, v kateri niti dimenzije igrišča ne ustrezajo košarkarskim pravilom. To seveda ni opravičilo nemotiviranosti in brezvoljnosti gostov v prvih minutah igre, ki so se prezgodaj vdali v usodo. Šele v drugem polčasu so igralci Podbočja maloštevilnim gledalcem pokazali, zakaj so tako visoko na lestvici, tri minute pred koncem so ob bučni podpori svojih zvestih navijačev, ki jih spremljajo na sleherni tekmi, razliko znižali na vsega 9 točk, to pa je bilo tudi vse.

Prvi del prvenstva je tako končan, bera Podbočja pa nad vsemi pričakovanji. S štirimi zmagami in tremi porazi so si priigrali mesto v gornjem delu lestvice, že to

soboto pa se ligaški obračuni nadaljujejo. Košarkarje Podbočja čaka pot v Medvode, ekipa Tinexa jih je v uvodni tekmi prvenstva uganala s 76:71, velja pa dodati, da so prvi polčas tega srečanja igralci Podbočja dobili s prednostjo kar 12 košev. Medvodčani, ki zmagajo v boju za naslov nadvse potrebujejo, zanesljivo ne bodo imeli lahkega dela.

PRVA ZMAGA? — Darka Jamška čaka v soboto težka naloga, tekma z Merkurjem je ena zadnjih priložnosti, da Novotekna vknjiži prvi par točk, ki se daje upanje v boju za obstanek.

Kočevke s pol moči do pete zmage

Do konca jesenskega prvenstva v ženski superligi še dve koli, v moški pa štiri — Oprema pri vrhu, Inles vse bliže dnu

Čeprav so Mariborčanke v soboto prvič nastopile pod taktirko novega trenerja, so morale igrišče po dvoboju s kočevsko Opremo zapustiti sklonjenih glav. Kočevke so do novih točk prišle celo lažje, kot kaže rezultat, s to zmago pa se še utrdile na 4. mestu, ki je tudi končni cilj kočevskih rokometaske.

Igralke Opreme so si odločno prednost priigrale že v prvih minutah tekme v dvorani Tabor, poročila iz Maribora pa govore, da so Kočevke igrale s polovico moči, tolikanj pač, da so zmagale. Ali to pomeni, da so dekleta tudi ujela pravo formo, bo pokazala že sobota, ko bodo doma igrale z ljubljansko Olimpijo. Na uspeh sicer ni misliti, toda že časten poraz

bi bil pritrdilen odgovor na gornje vprašanje.

Edina doslej še neporažena ekipa v ligi, vrsta Velenja, je v soboto igrala v Nov, m mestu. Gostiteljice so se na vse kriplice trudile iztržiti kar se da časten poraz; to jim je na koncu tudi povsem uspelo. Izgubiti z vsega devetimi zadetki proti ekipi, ki je pred štirinajstimi dnevi spravila na kolena

celo Olimpijo, je za mlado, neprilavljeno in še neugirano novomeško vrsto soliden dosežek. Imečevčanke so po sedmih odigranih kolih resda še brez točke, toda z nastopoma proti Mlinostu in Velenju so dokazale, da bi lahko koga tudi presenetile.

Čeprav lahko poraz Inlesa Rika v Murški Soboti ocenimo celo kot pričakovane, pa to nikakor ne velja za razliko kar devetih zadetkov. Ribničani so vodili 3:1, nakar je vaje v roke vzela domača ekipa in na koncu zabeležila izdatno zmago. »Lesarji« so s tem porazom zdrknili povsem k dnu lestvice, če bodo hoteli čimprej splavati iz nevarnih vod, jim v soboto ne preostane drugega kot zmagati. In to v igri z neposrednim tekmeccm v spodnjem delu razpredelnice, ptujsko Dravo, ki je v dotedanjih sedmih kolih zbrala enako število točk kot Ribničani.

Rokometaske Dobove so zanesljivo najprijetnejše presenečenje v slovenski rokometni ligi. Njihovo mesto tik pod vrhom lestvice to najboljše potrjuje, za vodilnimi Grosupeljčani, ki so v soboto doma izgubili proti Pivovarni Laško, zaostajo vsega za točko. Dobovčani so v soboto ugnali Radeče Papir, stik z vrhom so obdržali tudi Krčani po tesni, a zaslužni zmagi nad Izolčani. Vse dalj od vodilnih ekip pa so Črnomaljši: tokrat so doma pokazali eno slabših iger, ki jih je tudi stala točke v srečanju z vsaj na papirju precej slabšo ekipo Velike Nedelje.

ŠPORTNA ZVEZA IMA NOVEGA ČLANA

NOVO MESTO — Predsedstvo novomeške Športne zveze je pred dnevi predlagalo svoji skupščini, naj sprejme v članstvo pred kratkim ustanovljeni plezalni klub Alp sport. Hkrati je predsedstvo tudi podprlo zamisel članov tega kluba, da se v športni dvorani pod Marofom postavi plezalna stena.

Nedelja odloča o prvaku

V igri za jesenski naslov v II. SNL pet ekip, med njimi tudi Elan Studio D — Z Jesenicami v soboto

Novomeški nogometaske so z dveh zadnjih gostovanj prinesli kar tri točke, to pa jih je ob ugodnem razpletu na ostalih igriščih pripeljalo med pet ekip, ki bodo ta vikend odločale o naslovu jesenskega prvaka.

Na igrišču v Vipolžah so bili igralci Studia D na pragu zmage, še 15 minut pred koncem tekme so vodili z 1:0, toda

• Tekma zadnjega jesenskega kola med Elanom Studio D in Jesenicami, v kateri bodo Novomeščani igrali ne le na obe točki, temveč tudi na rezultatu, bo že v soboto ob 13. uri. Pokrovitelj objavlja, da gledalcem ne bo dolgčas, organizirano bo tudi zrebiranje vstopnic.

po zaslugi sporno dosojene enajstmetrovke so gostitelji vendarle prišli do točke. S popolnim uspehom v tej tekmi bi bili »radijci« najbližje naslovu jesenskega prvaka, tako pa bo tega ob pričakovanih razpletih na ostalih tekmah bržkone določila razli-

V SOBOTO IN NEDELJO SMUČARSKI SEJEM

NOVO MESTO — V soboto, 16., in nedeljo, 17. novembra, bo v športni dvorani Marof XIII. smučarski sejem s prodajo rabljene in nove opreme, montažo in servisiranjem smuč, komisijsko prodajo, včlanjevanjem v SD ROG in Smučarsko zvezo Slovenije in vpis v tečaje.

šport

Novotekni v soboto prvi letošnji točki?

Ena zadnjih možnosti za zmago Novotekne

MURSKA SOBOTA — Če je soditi po pogledu na lestvico po štirih odigranih kolih v moški namiznotenjski superligi, potem so igralci Novotekne bolj ali manj že odpisani. Ne le da doslej niso zabeležili nobene zmage, pač pa imajo tudi daleč najslabši izkupiček dobljenih partij, zmagali so vsega 5-krat izgubili pa kar 31-krat.

K takšni sliki je nemalo pripomogel tudi sobotni visoki poraz z 0:9 proti ekipi Sobote, Novomeščani so proti Benku, Benkoviču, Ungerju in Kusu osvojili vsega dva niza, oba je priigral Oeri. Sobota je seveda ekipa, ki bo z mariborsko Strojno in ljubljansko Kovino odločala o naslovu prvaka, priložnost za svojo prvo zmago bodo morali igralci Novotekne iskati v dvobojih z Gornjo Radgono, morebiti tudi Ilirijo in Merkurjem. Prav s slednjim igrajo v soboto doma. Jamška in Oerija čaka seveda težka naloga: v dvobojih s Kuntnerjem, Jerašo in Smrekarjem si ne smeta privoščiti spodrselja, kajti največja slabost novomeške ekipe je, da nima enakovrednega tretjega igralca. Prav je, da se na prvenstvenih srečanjih kalijo tudi pionirji, toda bremena odgovornosti slednji v dvobojih z izkušenejšimi seveda ne morejo nositi. To pa utegne ob koncu tudi odločiti usodo Novotekne v tem najelitnejšem tekmovalju pri nas.

Vse pa kaže, da je kočevski namizni tenis po krajši krizi znova na dobri poti. Igralci Melamina so po sedmih odigranih kolih v I. republiški ligi še edini neporaženi; to je bila do sobote tudi vrsta Krškega, ki pa je obe srečanja nenadejano izgubila.

V eni sezoni deset naslovov

Takšna je letošnja bera topliške atletinje Gordane Djurić — Med prvake se je vpisal tudi Boštjan Šimunič

DOLENJSKE TOPLICE — Minula atletska sezona je krepko presegla vsa pričakovanja, ki so jih pred topliške atlete postavili njihovi trenerji. V prvi vrsti po zaslugi Gordane Djurić in Boštjana Šimuniča je topliška vrsta z velikimi koraki stopila v atletski svet, danes sta Gordana in Boštjan zanesljivo med dvajsetimi najboljšimi vrstniki v Evropi, a ne le to, Gordana je danes povsem zanesljiv potnik na mladinsko evropsko prvenstvo prihodnje leto, strokovnjaki pa ji ob takšnem napredku pripisujejo celo možnosti za odličja na največjih tekmovanjih.

Že pozimi je Djurićeva prvič resno opozorila nase: z 11,91 m v troskoku je postavila nov državni rekord in nastopila v reprezentanci Jugoslavije v Veroni. Njena uspešna serija se je potem nadaljevala: dosegla je kar deset naslovov prvakinja Slovenije v troskoku in daljini, z rezultatom 12,28 pa je postavila nov republiški in državni rekord na prostem. Za nateček je krepko popravila svoj dosežek tudi v skoku v daljino in mladinski dolenski rekord Grete Hren s 579 cm prestavila na 587 cm; nič čudnega, če jo je Atletska zveza Slovenije uvrstila med supertalente. To med drugim pomeni ne le redno štipendijo kluba, preračunano v nemške marke, pač pa tudi pokrite stroške za prehrano in prevoz ter plačanih 45 dni priprav v katerem koli kraju. Pogoj, kot se za takšnega talenta spodobi.

Gordani, ki bo še tri leta nastopala v mladinski konkurenci in zelo verjetno postavljala sanjske rekorde v troskoku in daljini, se je z letošnjimi rezultati postavil ob bok tudi Boštjan Šimunič. Svoj lanski najboljši izid v troskoku je po pravil za pol metra in znaša sedaj 14,46

m, to pa je za šestnajstletnika spoštovanja vreden dosežek. Tudi Boštjan ima letos v žepu dva naslova prvaka Slovenije med mladinci, ima pa že tudi člansko medaljo. Po besedah trenerja in očeta naj bi se že naslednje leto krepko približal meji petnajstih metrov, ob tem pa velja dodati, da je fant tudi v daljino že skočil kar 634 cm. Devet tridih treningov na teden in še precej drugega odrekanja stanejo takšni rezultati.

Za pionirko Andrejo Blatnik, učenko 8. razreda, slovenska atletika do letos še ni slišala, dekle pa je z rezultatom 11,24 m v troskoku osvojilo celo mladinsko medaljo in tako prispelavo k neponovljivemu razpletu: topliške atletinje so v troskoku zabeležile edino letošnjo zmago v vseh kategorijah (1. Djurić,

2. Špelič, 3. Blatnik). In še eno nadvse obetavno ime ima topliška atletska vrsta: gre za 11-letno Melito Hohnjec, ki je v troboju kar za 100 točk potokla dosedanj republiški rekord.

Ob Špeličevi, ki je na letošnjih republiških tekmovanjih osvojila štiri medalje — v troskoku ima rezultat 11,94 m — in Vanji Lukšič, ki je v metu kopja najboljša med mlajšimi mladinkami v Sloveniji, letos pa je osvojila tri medalje, bo o topliških atletskih dosežkih zanesljivo še veliko slišati. Velika škoda za razvoj in ugled dolenske atletike pa je, da dekleta in fantje te rezultate in medalje nabirajo v zelenih dresih ljubljanske IBL Olimpije.

B. B.

Gordana Djurić, za katero strokovnjaki pravijo, da bo ob napredku, kot ga je dosegla letošnjo sezono, sposobna posegati po medaljah na največjih atletskih tekmovanjih.

Boštjan Šimunič naj bi se po besedah trenerja in očeta Milana že prihodnjo sezono spogledoval z daljino 15 metrov, kar je za 16-letnika vsekakor imeniten troskakaški dosežek.

Štejejo le rezultati, ne prizadevanja

Kritika vladne politike

Očitno je, da je vlada temeljito zavozila gospodarsko in socialno politiko. Proizvodnja je v letu in pol realno padla za 11,5%, nezaposlenih je že 78.000, plače so se realno znižale za 23%, življenjski stroški pa so narasli kar za 128%.

Vlada se je ukvarjala z vsem, samo s svojo temeljno funkcijo ne: popravljala je preteklost, namesto da bi gradila razvojni konsenz. Povzročila je mnogo previsoko ekonomsko ceno osamosvojitve, nadaljevanje take politike pa grozi, da bo gospodarska katastrofa in obubožanje celih regij, slojev, gospodarskih vej in družbenih dejavnosti ogrozila tudi politično samostojnost Slovenije. In vlada s takšnimi rezultati si upa groziti s kaosom, če bi jo zamenjali, ko je jasno, da bo kolaps zanesljivo nastopil, če bosta taka vlada in njen mandatar obstala.

G. Peterle, ki je tako močno nagnil slovensko politično ladjo na desno, da vanjo vse močnejše dere voda, sedaj išče krivca med drugimi, ki si prizadevamo ponovno vzpostaviti ravnotežje. Namesto odločnih ukrepov, ki bi sanirali storjene napake, se je predsednik vlade odločil za verbalni protinapad, za samohvalo in reševanje lastne kože. To je kratkoročna politika, ki jo usmerja le opek osebni in strankin interes, ne glede na ceno, ki jo za to plačujejo državljani in državljani Slovenije.

Važnejše od tega, kar razglasa predsednik o sebi in svoji vladi iz gradov v oblakih, je, kaj si o neuspešni vladni politiki mislijo ljudje.

Politična direkcija
SDP Slovenije
dr. CIRIL RIBIČIČ

SPOROČILO ZA JAVNOST

V časniku Delo je bilo 8. novembra v prispevku Gordane Pipan pod naslovom »Nujno je zaustaviti divjo privatizacijo« z okrogle mize objavljeno tudi naslednje: »Dr. Pirnat je navedel nekaj konkretnih vzorčnih primerov različnih oblik črne privatizacije, na primer podjetje Lama Dekani, Zastava avto, Novoles, Hotel Radovljica.«

Obveščamo javnost in poslovne partnerje doma in širini po svetu, da danes v Novolesu ne poteka »črna« niti nobena druga privatizacija in da je tudi sicer stanje v Novolesu zelo stabilno. Pred časom je bil Novoles v zelo kritičnem stanju, danes pa poteka zelo hitra in uspešna sanacija in v okviru tega obnavljanje in celo povečevanje vrednosti premoženja.

Predsednik sanacijskega odbora:
JOŽE KNEZ

Minister dr. Pirnat govori neresnice

Protest Novoline, d.o.o.

Za to pisanje sem se odločil lahkega srca. Z njim bi rad slovensko in drugo javnost opozoril na nedemokratsko ravnanje človeka, ki naj bi v tej republiki prvi upošteval ustajene pravne norme, na ministra za pravosodje dr. Rajka Pirnata. Ne da bi s svojim velikim aparatom preveril, nas je obtožil divje privatizacije in kraje. To pa se ni zgodilo, kot bi normalen človek od ministra pričakoval, na seji vlade ali na tiskovni vladni konferenci, pač pa kar na strankarskem sestanku. Dejanje je preveč prozorno, da bi ga komentiral, a političnih točk si s tem, ko je nam povzročil veliko moralno, gmotno pa tudi politično škodo, ni nabral. Obratno!

Sicer pa, v vednost tudi ministru, mešanega podjetja Novoline, d.o.o., ni ustanovilo deset vodilnih ljudi iz Novolesa, ampak sta največja ustanovitelja Novoles in Kolpa iz Metlike kot družbeni firmi. Družbeno premoženje v podjetju Novoline ni bilo NIKOLI PRIVATIZIRANO. Ohranjanje realno vrednost in status družbenega premoženja. Glede na to, da je dr. Pirnat minister, se lahko ob vsakem času in ob vsaki uri o tem lahko sam prepriča. Vljudo vabljeno! Torej, družbenega premoženja pri Novoline NE MORE nihče sprevržati in ga lahko vlagatelj TAKOJ, če se tako odloči, tudi dvigneta. Na osnovi vloženega kapitala pa imajo vsi družabniki upravljalne pravice. Predsednik skupščine je celo predstavnik metliške Kolpe, predsednik upravnega odbora pa predstavnik Novolesa. Prav tako sem že zaradi bralca teh vrst dolžan zapisati, da ustanovitev Novoline ni v nikakršni povezavi s sklenitvijo prisilne poravnave Novolesa z upniki, po kateri naj bi — po trditvah dr. Pirnata, seveda — upniki zgubili 40 odstotkov terjatev. Tudi v tem primeru pravosodni minister dr. Pirnat govori neresnice. Še nekaj: tudi naše podjetje se pridružuje naporom SDZ — NDS in naporom dr. Pirnata na področju lastninjenja. Samo ne na takšen način, ko pozornost javnosti usmerja v napačno smer in nepreverjeno blati dobro ime nekaterih podjetij. To smo videli ob številnih demantijih. In ob tem naj opozorimo še na nevdružno politiko hiše, o kateri je pisala Ljerkja Bizilj. Očitno gre res za psihiatrijo.

Čeprav smo prosili, da bi televizija objavila tudi naš demanti (tri druge je), se to ni zgodilo. Zato to pisanje pošiljamo tudi vodstvu TV in upamo, da bo napako popravilo. Gospoda dr. Pirnata pa vabimo v Novo mesto, saj bo naše podjetje v kratkem pripravilo okroglo mizo o privatizaciji, lastninjenju in podjetništvu.

NOVOLINE, d.o.o.
Direktor:
DUŠAN PLUT, dipl. oec.

Ogorčeno pismo neznanemu vandalu

Razmišljanje ob dogodku na prizorišču arheoloških izkopavanj v Metliki

Verjel bi, da še nikoli nisi bil v muzeju. Mogoče celo ne veš, kaj je to muzej. Da ne govorim o tem, da veš, kaj je to kulturna dediščina, s katero se ponosa vsak narod, ki želi biti narod. Verjetno veš nekaj le o denarju, ki predstavlja edinega boga, ki si ga pripravljen, sposoben in zmožen častiti, pa še tega zavreš kot staro čunjo, če ga država slučajno zamenja. Čeprav si ga sam uporabljal leta in mogoče desetletja in z njegovo pomočjo zgradil svoj mali navidezni imperij, v katerega, pri vseh bogovih tega sveta, nihče nima pravice dregniti niti z mezinom.

Zato tudi nimam nobenega odnosa do preteklosti in arheologov; to so ljudje, ki

proučujejo zgodovinske spomenike in ostanke najstarejših dob človekove zgodovine. In ravno te dni po Metliki šari en tak čudak, ki je poleg vsega postavil svoj šotor na najožjem delu med Svobodnim in Mestnim trgom. S tem je dregnil v tvoj čredni nagon, ki te nezmotljivo vodi dan za dnem po istih poteh in ti ne dovoljuje spremembe poti. Vsak dan gleda nenavadneža, kako z neko grebljico centimeter za centimetrom odstranjuje zemljo in se zelo trudi okoli nekakšnih kamnov, pod katerimi se pojavijo potem čisto navadne črepiče, za katere ti ne bi dal niti embalaže od palome. Kolikor ur zapravlja ta tip, klečeč na kolenih pol metra pod asfal-

tom! Tisto, kar dela on dneve in dneve, bi ti v pol ure opravil z rovokopačem, saj vsak kšeftar ve, da je to najcenejše. In da bi mu pomagal, si ponoči med 6. in 7. novembrom na njegove črepiče stresel nekaj kilogramov kovancev pokojne Jugoslavije, saj če se človek ukvarja s starinami, se bo že znašel in jih zamenjal za kaj bolj vrednega in mogoče bo celo dovolj za rovokopač. Ker si opazil, da je možakar zelo potrpežljiv, si kovance še malo potopal, da bo užitek pri pobiranju trajal dlje časa.

Nič zato, če se je kakšna črepičina pri tem še dodatno zdrobila, saj so smeti, ne glede na velikost in obliko. To, kar si storil, je vandalizem. Tako imenuje tvoje dejanje arheolog, tako ga imenujem jaz in tako ga imenuje vsak, ki ve, kaj je kultura in kulturna dediščina. Razdalje nešteti svetlobnih let so med nami in teboj in možnosti, da pridemo skupaj, so minimalne. Mogoče celo ne poslušaj poročil. In ne veš, da nekateri obstreljujejo stara zgodovinska mesta, kot so Zadar, Vukovar ali Dubrovnik. Ravno zdaj, ko to pišem, mi prihajajo do ušes odmevi detonacij tam nekje od karlovske strani. Nekdo ta hip uničuje ljudi in kulturo. Tudi ti ljudje so vandali. Nekeč so mogoče nagajali nekemu arheologu, ki je zaprl pot njihovega avtomobila do željenega cilja. Niso bili zmorni potrpeti nekaj dni in se odpovedati svojemu lagodju. Ali pa so mu nagajali kar tako, iz objestnosti.

ANTON BEZENŠEK

Martinovali in politizirali

Nepravilnost s sindikalno članarino v Beltu

Belokranjski socialdemokrati smo v želji, da se bolje spoznamo in poglobimo medsebojne stike, organizirali v srboto zvečer v prostorih stranke v Črnomlju družabno srečanje za vse naše člane in simpatizirerje pa tudi za goste izven Bele krajine.

Zelo smo bili veseli, ko so se našega družabnega večera udeležili tudi novi člani iz Metlike, predstavniki socialdemokratov iz Trbovelj in Andrej Žorž, predsednik Socialdemokratske mladine iz Ljubljane. Žal pa smo na srečanju pogrešali nekatere naše člane, toliko bolj, ker so bili mnogi med njimi povabljeni tudi osebno.

Družabno srečanje, ki se je tik pred Martinovo nedeljo ob dobri kapljici in razpoloženju spremenilo kar v martinovanje, smo porabili tudi za pogovore o tem in onem.

Belokranjski socialdemokrati smo zelo zadovoljni, da se ob Svobodnem sindikatu v podjetjih v občini Črnomelj ustanavljajo tudi Neodvisni sindikati, ki že dosegajo prve uspehe. Socialdemokrati smo prepričani, da je sindikalni pluralizem nujen, da je konkurenca med sindikati v interesu vseh zaposlenih in tak razvoj zelo podpiramo.

Bili smo pa tudi zelo začuden, ko smo slišali, da v podjetju BELT Črnomelj člani Neodvisnega sindikata proti svoji volji še vedno plačujejo članarino za Svobodni sindikat. Bolj točno, služba obračuna osebnih dohodkov v podjetju BELT še vedno vsem zaposlenim obračunava odtegljaje za Svobodni sindikat.

UPOKOJENCI VABIJO

Mešani pevski zbor Društva upokojencev Novo mesto priredi v petek, 15. novembra, ob 19. uri v Domu kulture Novo mesto, jubilejni koncert ob 35-letnici svojega delovanja. Na koncertu bo sodeloval tudi Mlajši mladinski pevski zbor Glasbene šole Marjana Kozine iz Novega mesta. Pokrovitelj koncerta je izvršni svet občinske skupščine Novo mesto. Vstop na koncert je brezplačen. Vabljeni!

DU Novo mesto

Samoprispevek kot edina pot

V času velike ekonomske stiske si krajani KS Dole pri Litiji želimo normalen dostop do domov

Svet krajevne skupnosti Dole pri Litiji je na osnovi izražene podpore zborov sosesk Velika Goba, Dole, Dobovica, Gradišče sprejel sklep o razpisu samoprispevka 17. novembra 1991 za čas od 1. januarja 1992 do 31. decembra 1996.

Krajani že omenjenih sosesk so do sedaj plačevali že tri samoprispevke. Še posebej zadovoljni pa so bili z zadnjim, ko so ob pomoči občine Litija sfinancirali osnovno šolo Dole in s tem omogočili otrokom normalno delo v urejenih prostorih.

Krajevna skupnost Dole sodi med demografsko ogrožena območja in obsega 57 km² površine, ki se razteza med hribovjem in je od centra oddaljena 30 km. V redko naseljenih krajih živi okrog 900 prebivalcev, ki se v glavnem preživljajo s kmetijstvom. Vemo pa, da hribovske kmetije ne dajo ne vem kolikšnega dobička. Dva manjša obrata Dolk, papirna konfekcija ter Tovarna transportnih naprav in konstrukcij, zaposlujeta tiste ljudi, katerim zemlja ne daje dovolj za preživetje. Migracija ljudi v večje centre (Litija, Ljubljana, Zavarje), je delno zaustavljena. Za normalno življenje v teh krajih smo se vaščani morali organizirati sami, tako za šolo, asfaltiranje v vasi Dole, avtobusna postajališča, ureditev pokopališč in mrljskih vežic, razširitev krajevnih cest Velika Goba — Gadne, Gradišče — Javorje — Ravne, rekonstruiranje ceste Čepelje — Mala Goba, za redno vzdrževanje krajevnih cest.

Za prijetno bivanje ljudi je nujno potrebna cesta. Tej problematiki je v glavnem posvečen četrti samoprispevek, ki bi obsegal: sofinanciranje del pri rekonstrukciji lokalnih cest; Dole — Sopota (do regionalne ceste); Dole — Dobovica — Gradišče — Ravne nad Sentrupertom; Dole — Gabrovka (do meje s krajevno skupnostjo Gabrovka); izdelavo projekta za rekonstrukcijo lokalne ceste križišče Sadihne do Velike Preske ter lokalne ceste od vasi Gradišče do Ježevca; vzdrževanje krajevnih cest.

Za zbiranje in uporabo sredstev samoprispevka je odgovoren svet krajev-

ne skupnosti, ki imenuje gradbeni odbor za posamezno nalogo.

V času, ko je ekonomska stiska velika, si želimo krajani omogočiti normalen dostop do svojih domov. Žal ugotavljamo, da je to edina pot, ki nam še preostane, to je 2-odst. samoprispevek za dobo petih let, ki ga bodo plačevali vsi zaposleni od neto ODO, upokojenci, obrtniki, kmetje, lastniki nepremičnin v KS, ki imajo stalno bivališče izven krajevnih skupnosti. Želja nas vseh je, da bi z zbranim denarjem obnovili in vzdrževali ceste, ki nas popeljuje v oddaljene kraje, a vendar tako lepe kraje.

JOŽICA VRTAČNIK

Še: Ponižani zahtevamo opravičilo

Še druga plat — Ali otroci niso ljudje?

Utrujeni tečajniki CIK Trebnje namreč terjajo od ravnateljice glasbene šole (Tatjana Mihelčičeve), da se jim opraviči, ker je po njihovem odhodu skozi avlo med nastopom učenec glasbene šole izjavila, da so nekulturni, brez bontona.

Besede, ki jih je izrekla, popolnoma drugače sprejema tisti, ki je motil, kakor pa tisti, ki so ga motili. Ker navajajo, da so bili utrjeni, najbrž res niso opazili, da niso odšli strnjeno, da najbrž res niso slišali udarcev nihajnih in vzhodnih vrat iz spodnje avle in njihove vehementne razprave že na stopnišču. Poslušalci pa smo slišali vsakega posebej. Vse to bi bilo mogoče, kljub utrjenosti, iz občutnosti do nastopajočih otrok storiti drugače. Ko so odhajali po stopnicah in skozi oboja vrata s svojo utrjenostjo, očitno niso računali na utrjenost otrok, ki so imeli za seboj dopoldanski pouk v osnovni šoli, popoldanskega v glasbeni šoli in so bili takrat na javnem nastopu pred starši, svojimi učitelji in drugimi poslušalci s potrebo po koncentraciji, tremo in napetostjo, ki take nastope spremlja.

Toda kaže, da odrasli otrok ne obravnavamo kot ljudi. Ker smo starši, bi jaz obrnil zahtevo po opravičilu na tečajnike, da se le-ti opravičijo otrokom. To je storila v imenu otrok ravnateljica glasbene šole.

V tem kontekstu dobijo ravnateljicne besede drugačen zven in pomen. Menim, da ni bilo potrebe po užaljenosti. V prihodnje raje ravnajmo drugače in bodi tudi posledice za vse nas drugačne. J. T., eden od staršev nastopajočih otrok

Sveče, sveče...

NOVO MESTO — Pred dnevom mrtvih je bil javnosti posredovan poziv, naj bi s prižiganjem sveč in razkošjem na grobovih svoje in prijateljev ne pretiravali. Denar, ki bi ga s tem prihranili, bi lahko namenili tistim v naši sosesčini, ki jim je pomoč v teh časih še kako potrebna. Kako so se ljudje tega držali, je na splošno težko oceniti. Skrajša bi lahko rekli, da posebnega pretiravanja ni bilo. Vseeno pa omenimo dve očitni izjemi. Samo na enem od romskih grobov v Šmihelu je bilo moč videti kakih sto razkošnih sveč. Pa naj sedaj vsakdo oceni, kdo je potreben pomoči.

Drugo tako očitno pretiravanje je prižiganje sveč na mestih, kjer se je neko smrtno ponesrečil. V Novem mestu in okolici je bilo na več mestih takih opaziti velike groč sveč. Po mojem mnenju so mesta za izkazovanje spomina preminulim pokopališča, mestne ulice in ceste pa le, kadar se bomo odločili za splošno protestno akcijo v spomin na žrtve prometa. Če bi prižigali sveče povsod, kjer je kdo preminil, bi bil ves svet res kot eno samo pokopališče. Zato večjo pozornost posvetimo raje živim.

T. J.

Zakaj so storitve tako drage?

Mnenje, da novomeška Komunala »izmozgava« porabnike vode — Poziv

Voda, plačevanje vodarine in kanalščina so teme, ki burijo duhove in dvigajo nejevoljo občanov. Cene komunalnih storitev v naši občini so zasojene, sploh pa jih težko izveste, kot kaže moja izkušnja. Telefonirala sem na Vodno skupnost v Ljubljano, na Zavod za statistiko Republike Slovenije, na republiški komite za varstvo okolja in urejanje prostora — nikjer nimajo zbranih podatkov za ceno vode po občinah. Tako sem izvedela podatke iz lastnih telefonskih ključev. Primerjalne številke za občine so take: Krško ima vodo po 8 SLT, Maribor po 7,75, Ljubljana — Vič po 13,16, Celje po 5,76, Novo mesto po 19,65 in Koper po 28 SLT. Kanalščina znaša v Novem mestu 20,70 SLT, na primer v Kopru je zanemarljivo majhna.

V novomeški občini komunalci dobesedno izmozgavajo porabnike vode, torej nas občane. Vodilni občanarji bi se radi zapisali v anale kot uspešni vodje podjetij, ne oziraje se na socialno stanje in zmožnost plačevalcev, in astronomsko navijajo cene iz meseca v mesec. Tako je cena vode in kanalščine na družino višja kot cena ogrevanja. Niti direktor Komunale niti predsednik novomeškega OIS nista imela vpogleda na procentualen dvig cene vode, kaj šele, da bi se ob podražitvah oglašil kak-

šen vladni organ (ti ne zbirajo podatkov o takih »malenkostih«).

Javno pozivam vse porabnike vode v občini Novo mesto (15 tisoč je vodomero), da ne plačujejo računov za vodo. Direktorja Komunale pozivam, da javno pove, zakaj mi v naši občini plačujemo tako absurdno visoko ceno, saj je le-ta narasla od februarja do septembra 1991 za 456 odst.; od 4,22 do 19,65.

ZA DRAGE MEDICINSKE INSTRUMENTE

V sklad za drage medicinske instrumente pri OORR so prispevali: Osnovna organizacija sindikata Elektro Novo mesto — namesto venca na grob pokojnega očeta Slava Gašperiča — 1.500 SLT; Osnovna organizacija sindikata Elektro Novo mesto — namesto venca na grob pokojne mame Stanke Anderlič — 1.500 SLT; Ana in Slavko Pavlin, Danila Bučarja 5, Novo mesto — namesto venca za pokojnega Ivana Urha iz Metlike — 1.000 SLT; stanovalci bloka Kristanove ul. 34, Novo mesto — namesto cvetja za pokojno Marijo-Marjo Sajevec — 1.850 SLT; Krka TZ Oddelek za industrijsko lastnino Novo mesto — namesto venca za pokojno Marjo Sajevec — 2.500 SLT. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Na željo ogorčenih porabnikov komunalnih storitev se je odzval vabilu k nam direktor Komunale. Prav nič ne dejal na dejstvo, da smo krajani Šentjerneja s prostovoljnim delom naredili vsa potrebna dela pri napeljevanju voda. Ko je voda tekla iz pip, so začeli pošiljati čke. To je bilo vse angažiranje komunalcev v naši krajevni skupnosti. V zadnjem času povzročajo hudo kri s postavljanjem kontejnerjev za smeti po vaseh, samo da bi tržili. Kot se sliši, so na vrsti nove, precej višje cene. To drži?

Komunalci zvišujejo cene in ljudi gulijo bolj, kot so to znali fevdalci.

MARTA PLEVNİK

- Na ruševinah Jugoslavije se boste zopet povezovali. (Felczak)
- Nas, ki smo zbrani pri Novi reviji, krščanski demokrati in desničarji sovražijo celo bolj kot intelektualce iz opozicije. (T. Hribar)
- Želja in ljubezen sta krili za velika dela. (Goethe)
- Pri vsakem obuštju je pol lenobe. (Slovenski pregovor)
- Javno mnenje je vedno pred zakonom. (Galsworthy)
- Ta trenutek smo Slovenci celo bolj samostojni, kot bi si sami želeli. (C. Zlobec)

Ameriško pismo

O sodnikovem tiču na televiziji več kot o vojni na Hrvaškem

SAMOMOR GENERALA — Kakor pišejo ameriški časopisi, se položaj med Hrvaško in Srbijo močno slabša. — General Vladimir Borović je naredil samomor. Dobil je opozorilo, naj to naredi, ker bo moral sicer pred vojaško sodišče. Je po rodu Črnogorec in je imel podtalne vezi s Hrvati.

VOJNE NE BO KMALU KONEC — Srbi pravijo, da ne morejo pozabiti zadnje vojne in bridkih izkušenj z ustaštvom (genocidi). Torej vojne ne bo kmalu konec, saj se tudi ZDA drže ob strani. Newyorški tisk celo hvali generala Veljka Kadjevića, ki se je šolal na West Pointu v ZDA, češ taki generali že vedo, kaj delajo.

DVE MAŠI — Prejšnjo sredo smo imeli v tukajšnji stolnici veliko mašo za Hrvaško. Cerkev je bila nabito polna Hrvatov, bilo pa je tudi veliko Slovencev in Slovenk v narodnih nošah. Moram pa priznati, da, ko smo imeli mašo za Slovenijo, nisem videl nobenega Hrvata. Hrvaška cerkev tudi zbira za begunce.

SEKSI AFERA — V senatu v Washingtonu smo imeli veliko seksi afero zaradi vrhovnega sodnika Thomasa in črne profesorice gđe Hilove. Šlo je za spor, ker se je Thomson hvalil, kako velikega tiča ima. Vse do potankosti je bilo prikazano tudi na TV. Potem pa je prezident Bush kljub temu potrdil Thomasa za vrhovnega sodnika ZDA. Veliko umazanega perila je bilo javno opranega, da sta se morala Hrvaška in Yuga za ta čas umakniti s TV saj je bolj zanimivo in pomembno, kdo ima »bolj dolgega«. Vidite, taki otroci so naši Američani!

DVE MARTINOVAŃI — Najprej bo priredil martinovanje Štajerski klub, že naslednjo soboto pa Belokranjski klub. Seveda bom moral na obe prireditvi.

KNJIGA IN TOLARJI — Dobil in prebral sem knjigo Sto osamovojitvenih dni. Imam tudi že nekaj slovenskih toljarjev. Reven tisk in papir pod kritiko. Bo pa kasneje bolje, saj tudi Bog ni ustvaril sveta v enem dnevu.

EMIL MILAN ČERNE, Cleveland, 25. oktobra 1991

DOMAČE TRNJE

• Koliko časa bodo še zapadni politiki »degustatorji« srbske politične kuhinje?

• Podpisi mirovnih listin spominjajo na našo kadrovske politiko.

• Hrvaška konferenca je že dolgo šok soba za umirajočo Jugoslavijo.

• Zamislite si, kako bi se kukavi-ce razmožile, če bi kukavičjih jajc bilo v naravi, kolikor jih je v politiki!

• »Divje lastninjenje« je rezultat — »divjih« želja po bogatstvu.

• Čas bi bil, da bi ES umirajoči Jugoslaviji dala »evtanazijo«

• Na Balkanu velika riba male ne požre, raje jo nauči ubijati.

MARJAN BRADAC

Zakaj poleti zacveti reka Krka

Ni krivo vsakoletno značilno prenasajenje s kisikom, pač pa občutno povečana vsebnost hranilnih snovi, ki pridejo v vodo z mnogimi odpadki

V reki Krki se je v prvi polovici maja 1990 nizuval od Srebrniča pojav prekomerni razvoj alg ali cvetenje reke. Poleg izgleda je zanesljiv znak za prekomerni razvoj alg izmerjeno 140–155-odstotno prenasajenje s kisikom in visoko biokemijsko potrebo po kisiku (5,5–7,2 mg O₂/l).

Iz rezultatov osnovnih kemijskih analiz Krke za leta 1986–1990 so poskušali ugotoviti razlog za pojav cvetenja. Rezultati analiz v teh letih kažejo nekoliko povišano vsebnost spojin, ki izvirajo iz komunalnih odpadnih voda in spiranja poljedelskih površin. V posameznih vzorcih, vzeti iz nizuvalnega Srebrniča, je bilo razmerje med kemijsko in biokemijsko potrebo po kisiku povišano. Vzrok so lahko težko razgradljive snovi v vodi ali pa toksične snovi, ki zavirajo biokemijsko razgradnjo. Vsebnost težkih kovin, pesticidov in polikloriranih aromatskih ogljikovodikov v posameznih vzorcih Krke na izviru kaže na stalno onesnaževanje iz kraškega zaledja. V primerjavi z obdobjem 1986–1990 so bile v letu 1989 v Krki izmerjene razmeroma visoke koncentracije fosfatov. Isto velja tudi za detergente, saj je bila v Srebrniču v letu 1989 izmerjena koncentracija detergentov 0,14 mg TBS/l, kar je za Krko zelo visoka vrednost. Prenasajenje s kisikom je za Krko značilno in nastopa vsako leto, vendar se v preteklih letih ni pojavljalo cvetenje in s tem povezana sprememba izgleda reke.

»Nm« pripravljeno na podjetništvo?

Ob razgrnitvi strategije prostorskega razvoja Novega mesta in PUP

Še smo v prvih dveh prispevkih (DL št. 41 in 42) poizkušali v grobem osvetliti današnje stanje prostora Novega mesta in pokazati na glavne vzroke zanj, v tretjem (DL št. 44) prikazali optimalno možnost njegovega prostorskega razvoja, to serijo člankov zaključujemo s pozivom na izvedbo nujnih posegov v prostorski politiki in mestu.

Novo mesto doživlja pospešeno aktiviranje podjetniških potencialov. Vendar se je ta ekonomsko in tudi širše družbeno nujni proces začel odvijati v prostoru, ki temu žal ni najbolj prilagojen. Ob tem, da so odmrli deli mesta z vsaj minimalnimi tovrstnimi predvojnimi nastavitmi (npr. Smihel, delno tudi Bršljin), da je zgodovinsko jedro v praksi še vedno razpeto med več izključujočih se vlog, pa pretežni funkcionalistični modernistični del mesta za takšne izzive nikoli ni bil zastavljen in je povsem neprilagodljiv (pretežno delavska stanovanja in industrijski sistemi). Praktične zagate se že kažejo pri umeščenju novih vsebin in prostorskih struktur v mesto — vse glavne akcije, ki omogočajo in vzpostavljajo mlado podjetništvo, so po svoji naravi intervencijske. Umetitev nekaterih motečih dejavnosti v bivalna okolja, najnovejši kioski, delno tudi nova obrtna cona so povsem razumljivi zaradi nujne hitre reakcije, saj mehanizmov, ki bi omogočali kvalitetno sprožanje prostorskih potencialov mesta, ni. Vendar je njihova vzpostavitev nujna, da bo omogočeno sploh preživetje in seveda razvoj posameznih sistemov delov mesta.

Praktično, operativno pot reševanja tega razvojnega izziva smo nakazali že v prejšnjih člankih, predvsem v zadnjem: najprej sta potrebna delitev in operativno ločeno obravnavanje gradbenih parcel in javnega prostora. Ta delitev izhaja iz lastniške delitve in je za obe sferi, končno tudi s pravnega vidika, najrazdalnejša. Dosednjo jo uvaja tudi predložen predlog osnutka prostorsko urejenih pogojev za mesto. Če ta odlok določene mere lahko rešuje mehanizem vključevanja parcel/stavb v kontekst mesta, pa je za reševanje infrastrukture mesta in javnega prostora potrebno bistveno več.

Po ustroju povsem prilagojena sestavina mesta je že danes, vse bolj pa bo lahko tudi v bodoče ovira njegovemu razvoju. Zato ji je potrebno posvetiti posebno

strokovno in upravno-politično pozornost. Čas ekonomskega zastoja je seveda idealen za potrebne obsežne priprave tega manj popularnega, vendar razvojno in ekonomsko nujnega reza v mestno tkivo.

Stroka lahko in tudi mora z dokumenti, ki se pripravljajo (v postopke sprejemanja naj bi kmalu prišle tudi urbanistične zasnove), te probleme pokazati in jih vsaj fiktivno (v dokumentaciji) tudi reševati. Tudi infrastrukturo mesta, ki je očem prikrita, vendar ena njegovih najpomembnejših sestavin. Vendar je cel sklop prostorskih in drugih problemov mogoče reševati le iz njihovega izvora — razrešiti ve iz nekaterih časov podedovane zveze med stroko in politiko. Sele dosledna

PSORIATIKI OPOZARJAJO IN VABIJO

Člani Društva psoriatikov Slovenije smo se do sedaj na svojih srečanjih večkrat pogovarjali o predlogih novega zakona o zdravstvu. Slišali smo, da utegnemo po novem biti tudi mi plačniki vseh zdravstvenih storitev in zdravil. Zato bi želeli opozoriti naše poslance v skupščini Republike Slovenije na svoje težave in zahtevamo, da nam priznajo tudi v prihodnje položaj, katerega smo si pridobili leta 1985.

Psorizma je v Sloveniji zelo množična kronična bolezen. Ko človek postane psoriatik, ostane tak celo življenje. Bolniki s psorizmo imamo ogromne težave. Pogostejše moramo v bolnišnico in več časa biti v njej. Zaradi pogostih odsotnosti z dela so običajni dohodki manjši, nastajajo pa tudi drugi problemi v službi, veliko večji pa so tudi izdatki za osebno higieno.

Vabimo vse bolnike s psorizmo, da se udeležijo našega letnega zbora, ki bo 16. novembra ob 10. uri v prostorih Ekonomske srednje šole v Celju, Vodnikova 10/a (VEKŠ).

Odbor Društva psoriatikov Slovenije
bolnik IVAN KRAMAR

ločitev ravni političnega in strokovnega odločanja je lahko podlaga za rešitev dveh bistvenih pogojev za smotrni in produktiven prostorski razvoj:

a) Vzpostavitev transparentnega sistema urbanističnega načrtovanja na načelih kontinuitete in prilagodljivosti. Vključevati bi moral tudi kvaliteten (računalniško podprt) informacijski sistem o prostoru. Šele avtonomnost stroke bo omogočala tudi baze lokalnih strokovnjakov.

b) Vzpostavitev kadrovske močne in učinkovite urbanistične službe, predvsem v prvi fazi urbanistične prenoje mesta. Organizacijskih oblik je možnih precej, biti pa mora sposobna reševati konkretne nove izzive in izvirne interese investitorjev v kontekstu mesta.

Projekt podjetništva je mogoče vključiti v preobrazbo mesta. Tako za njegov uspeh kot za razvoj mesta je to dolgoročno nujno. Z racionalizacijo vhodnih stroškov (na parceli, z infrastrukturo, lokacijo) pa tudi z urbanistično in oblikovno skladnostjo se lahko vrednost, atraktivnost prostora realizacije podjetništva nekajkrat poveča. Končno smo tudi zaradi prostorske zmede že priča begu upravno-poslovnih struktur iz Novega mesta. Predvsem z dodatnimi organizacijskimi naporji in voljo je mogoče sprožiti mehanizem (neposrednega vključevanja podjetništva v preobrazbo mesta. Uspeh vključevanja je odvisen zgolj od organizacijskih oblik in doslednosti.

Potrebno je storiti vse, da se industrijsko Novo mesto ne bo sesulo navznoter, temveč preoblikovalo, reorganiziralo v smiselne naselbinske organizme.

Živimo v času, ko mora tudi stroka na področju urejanja prostora zavzeti sistemsko, ter da bo tudi v Novem mestu kot mestu, podobno kot na področju podjetništva, prišlo do preloma z v postindustrialnih družbah že davno preseženimi vzorci ustvarjanja/udejanjanja kapitala v prostoru.

JOŽE SLAK

• Sreča je povezava dobrega zdravlja in slabega spomina. (Schweitzer)

• Temeljna dilema družbe je, koliko enakosti naj ima za pravičnost in koliko neenakosti za učinkovitost.

ŠE EN POSNETEK Z LEVSTIKOVE POTI — Predsednik organizacijskega odbora, Rudi Bregar, izroča predsedniku Kučanu spominsko darilo, očito predolgo in verjetno za zdaj še preozko trenirko. Ko so sporočili rezultate, se je prepiral, da so navijali zanj. Dodal je le: »Jaz sem bil samo za kriterij, da so bili lahko drugi hitrejši!« (Foto: P. Perc)

JANČIJEVA MAMA — Na sobotni proslavi ob 50. obletnici izgnanstva so se Sentjanci in gostje spomnili junaške borbe Milana Majcna in Jančija Mevžlja, ki sta leta 1942 padla v Murnichu po neenakem boju z mnogo številnejšim okupatorjem. Kronisti pravijo, da so Nemci oba partizana pokopali z vojaškimi častmi in da so ju dajali za zgled svojim vojakom, kako se je treba boriti. Na sliki: učenci Sentjanske osnovne šole in predsednik skupščine KS Sentjanž, Andrej Repše, s cvetjem pozdravljajo Jančijevo mamo, ki zdaj živi v Ljubljani. (Foto: P. Perc)

SREČANJE NAJSTAREJŠIH — Krajevna organizacija Rdečega križa Čatež ob Savi je v petek, 8. novembra, organizirala srečanje starejših krajanov v Lescovi zidnici. Srečanja se je udeležilo 38 ljudi. Med njimi je bila najstarejša Marija Vovk iz Cerine, rojena leta 1908. Med moškimi pa je bil najstarejši Martin Pangerič iz Prilip. Zaplesali so in zapeli ter za kratek čas pozabili na vsakdanje težave in celo na bolečine. (F. Z.)

SREČALI SO SE PO ŠTIRIDESETIH LETIH — Na pobudo Jožeta Zgonca iz Sentruperta se je 26. oktobra na Okrogu nad Sentrupertom zbralo 15 moških, ki so od leta 1949 pa do 1951 služili kadrovske rok v Negotinu. Iz trebanjske občine je bilo tam kar 48 fantov. Štirje so že umrli, nekaj jih je odšlo v tujino, trije pa se srečanja niso udeležili. Zbrani so obujali spomine na tiste dni, hkrati pa so sklenili, da bi se odslej srečevali vsako leto. (Foto R. Majer)

ZKO IŠČE NOVO IME

LJUBLJANA — Na zadnji seji predsedstva ZKO Slovenije je beseda tekla tudi o tem, kaj naj bo ZKO v prihodnje: zveza organizacij ali zveza društev, češ da tako narekujejo potrebe časa, poleg tega pa pripravljajo nov statut te organizacije. Zaenkrat so menili, naj ostane sedanje ime organizacije.

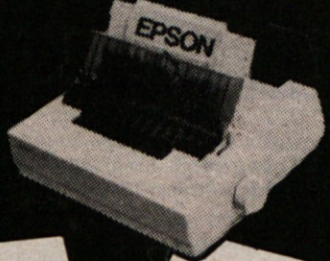
PRVO SREČANJE PO 30 LETIH — Na Martinovo soboto so se v Novem mestu srečali maturantje prve generacije srednje kmetijske šole Grm. Od 94 maturantov iz Dolenjske in Gorenjske jih je na srečanje prišlo kar 51. Zbrali so se v gostišču Breg, si v Dolenjskem muzeju ogledali film o Novem mestu, zatem obiskali Kmetijsko šolo na posestvu Bajnof pod Trško goro, kjer so se seznanili tudi s kletarskimi dosežki Krkine kleti, in na koncu srečanje končali tam, kjer so ga začeli. Na sliki: takole so se za spomin postavili pred sedanjo kmetijsko šolo. (Foto: J. P.)

tel.: 068/26-126

POPUST

15% ZA EPSON TISKALNIKE

REGISTRARKE
BLAGAJNE
ELEKTRONSKE
TEHTNICE

RAČUNALNIKI
IN PROGRAMSKA
OPREMA
SATELITSKE ANTENE
Z MONTAŽO

PANASONIC
TELEFONI TELEFAXI IN ELEKTRONSKE CENTRALE

FENIX INFORMATIKA Novo mesto
Parizizanska 19, tel.: 068 26-126

TOVARNA
POHIŠTVA
BREŽICE d.o.o.

po sklepu skupščine podjetja

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima VII. stopnjo strokovne izobrazbe ustrezne smeri
- da ima 5 let ustreznih delovnih izkušenj
- da ima organizacijsko-vodstvene sposobnosti
- da ima ugled dobrega gospodarstvenika
- da aktivno obvlada en tuj jezik.

Kandidat mora ob prijavi na razpis navesti vse podatke o svojem članstvu v upravnih ali nadzornih odborih drugih družb (podjetij), vse o svojih delnicah in obveznicah.

Pisne vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov podjetja TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE, d.o.o., Aškerčeva 7, 68250 BREŽICE, v 8 dneh po dnevu objave.

Mandatna doba traja 4 leta.
O izidu razpisa bomo kandidata pisмено obvestili v 8 dneh po odločitvi o izbiri.

OPEKARNA NOVO MESTO, p.o.
Zalog 21, 68000 Novo mesto

objavlja licitacijo

viličarja INDOS, tip Y 30-PSX 3.1, leto izdelave 1979, nosilnost 3000 kg.

Licitacija bo v petek, 22. 11. 1991, ob 12.00 uri v podjetju. Ogled bo mogoč istega dne v času od 10.00 do 11.00 ure. Varščino v višini 10% od izklicne cene plačati pred licitacijo. Morebitni prometni davek plača kupec.

od 1. 11. 1991 dalje

20% POPUST

za takojšnje plačilo

visoka kvaliteta
po najugodnejših cenah

POTROŠNIŠKO POSOJILO 1+4

za
okna, vhodna, notranja in garažna
vrata, senčila, vrtno garniture
stenske in stropne obloge

* montaža * organiziran prevoz *

10% POPUST

za hiše in montažne stene

JELOVICA

Irsna Industrija ŠKOFJA LOKA, Kidričeva 58
Tel.: 064/631-241, telex: 37327 yu iljel, telefax: 064/632-261

PRODAJNA MESTA

ŠKOFJA LOKA 064/632-270, KRANJ 064/211-232, LJUBLJANA 061/440-400
CELJE 063/25-881, MARIBOR 062/631-331, MURSKA SOBOTA 069/22-921,
NOVO MESTO 068/22-772, METLIKA 068/58-716,
NOVA GORICA 065/23-660, IZOLA 066/61-238

POGODBENA PREDSTAVNIŠTVA

STAVBARSTVO Razdrto tel.: 067/56-840, TAJLES Trzin tel.: 061/712-343
AJNA Jesenice tel.: 064/81-564, LIR Velenje tel.: 063/855-646,
KERA TRADE Zagorje ob Savi 0601/62456, ERA Velenje 063/853-448

OBIŠČITE NAS NA SEJMU POHIŠTVO 91 — HALA D

KOVINOTEHNA d.d.

Mednarodno trgovsko podjetje, Celje

STE VELEPRODAJA

objavlja
prosto delovno mesto

PREDSTAVNIK ZA OBMOČJE Dolenjske

K sodelovanju vabimo izkušenega ambicioznega komercialista, ki pozna kupce v industriji in trgovini na območju Dolenjske.

Pogoji:

- VII. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske ali tehnične smeri
- 3 leta delovnih izkušenj na vsebinsko enakem delovnem mestu
- 6-mesečno poskusno delo

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki imajo rešeno stanovanjsko vprašanje, telefon in osebno vozilo.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za zasedbo objavljenega delovnega mesta, naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

KOVINOTEHNA CELJE, d.d., Mariborska c 7. (Kadrovska služba)

gorenje ga

Program Kompressorji, Črnomelj,
Ulica heroja Starihe 24,

razpisuje
prosto delovno mesto

VODJE FINANČNO-RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske smeri
- najmanj dve leti delovnih izkušenj pri podobnih delih

Prednost bodo imeli kandidati z aktivnim znanjem vsaj enega tujega svetovnega jezika ter z izkušnjami pri delu z računalniško opremo.

Z izbranim kandidatom bo delovno razmerje sklenjeno za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

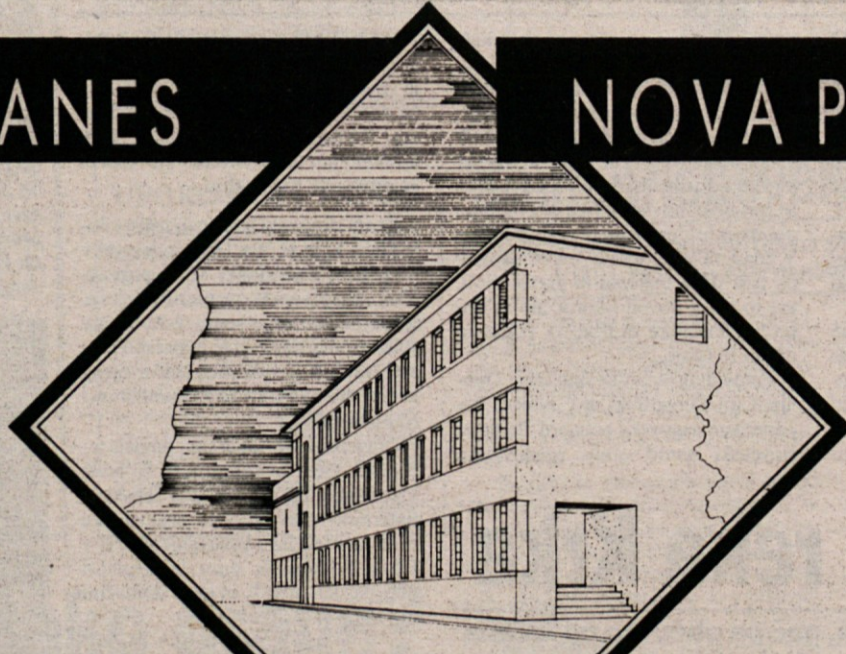
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi na zgornji naslov.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30-ih dneh po preteku roka za sprejem prijav.

Dodatne informacije so na voljo osebno ali na telefon št. 51-508.

NOVOTEHNA DANES

NOVA PODOBA NAKUPA

Spoštovani,

ponosni smo, da Vam lahko predstavimo največjega trgovca s tehničnim blagom na Dolenjskem **TEHNIČNO PRODAJNI CENTER NOVOTEHNA**. Naša poslovna samozavest temelji na spoštovanju želja in potreb kupcev, na bogatem znanju in izkušnjah, s katerimi smo skrbno izbrali najboljše blago. Vam je namenjena **NOVA PODOBA NAKUPA!**

Prijateljski pozdrav,

Vaš **TEHNIČNO PRODAJNI CENTER NOVOTEHNA**

Cesta komandanta Staneta 38, 68000 Novo mesto.

NOVOTEHNA

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža, očka, dedka in pradedka

CIRILA KNEZA

s Trate

se zahvaljujemo vsem, ki so se od njega poslovili. Posebna zahvala njegovim prijateljem lovcem.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 85. letu starosti je umrla naša teta

MARIJA BUČAR

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom, dobrim sosedom za vsestransko pomoč, darovano cvetje, sveče in maše ter spremstvo pokojne na zadnji poti. Iskrena hvala patronažni sestri Jelki Pirc, g. župniku in Francki Kozina za nesebično pomoč v času njene bolezni. Hvala vsem!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu nas je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustila naša draga mama

ANA GORENC

roj. Kuhelj

iz Šmarja 23, Šentjernej

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za nesebično pomoč, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Zahvala tudi Cestnemu podjetju Novo mesto, Osnovni šoli Šentjernej, g. prokuratorju ter g. kaplanu za lepo opravljen obred in cerkvenim pevcem za zapev žalostinke. Še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Avtopromet, gostinstvo in turizem

Gorjanci p.o. Vavta vas 36
RAZPISUJE

na podlagi zakona o prometu z nepremičninami in sklepa delavskega sveta

JAVNO DRAŽBO

za prodajo opremljenih poslovnih prostorov in funkcionalnih zemljišč Župančičevo sprehajališče 2 v Novem mestu, ki obsegajo:

- poslovna stavba gostišča s pomožnimi prostori v izmeri 654 m²
- garažni objekt 48 m²
- dvorišče 371 m²
- parkirišče 1143 m²
- neurejeni del zemljišča 371 m²

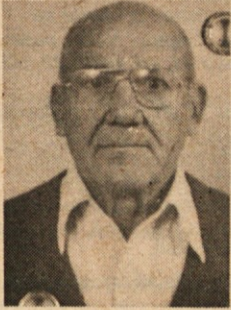
Izklicna cena skupaj je 1.030.000 DEM, v protivrednosti SLT po srednjem oziroma borznem tečaju.

Dražba ni možna za posamezne dele. Javna dražba bo 3. 12. 1991 ob 12. uri na sedežu podjetja: Vavta vas 36, Straža.

- Udeleženci morajo plačati kavcijo v višini 10% od izklicne cene po srednjem oziroma borznem tečaju na dan vplačila kavcije na ŽR: 52100-601-11742 pri SDK Novo mesto. Udeležencem, ki ne bodo uspešni na dražbi, bomo vrnili vplačano kavcijo v roku 3 dni.
- Kupec mora po izvršeni dražbi v roku 3 dni podpisati pogodbo in plačati celoten znesek kupnine, ki bo izvršena na javni dražbi, pri čemer se v ta del kupnine šteje že plačana kavcija.
- Kupec prevzame z nakupom tudi vse pogodbene obveznosti prodajalca, ki jih ima na teh nepremičninah.
- Vse stroške v zvezi s prodajno pogodbo, davek na promet z nepremičninami in zemljiškoknjižnim prenosom nosi kupec.

Vse morebitne dodatne informacije lahko dobite na telefon 068 84-535.

ZAHVALA

Utišnil je tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš.

Mnogo prežgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

MARTIN JUREJEVČIČ

iz Rosalnice

Kako topla deluje na dušo, ko čutiš, da v nesreči nisi sam. Bilo nam je v tolažbo sočutje dragih prijateljev, sorodnikov in sosedov. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, pokojniku darovali toliko prelepega cvetja in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo KS Rosalnice, ZZB NOV, GD Rosalnice, Novoteksu Predilnica Metlika ter govornikom g. Antonu Vraničarju in g. Martinu Matjašiču za besede slovesa ob domači hiši in ob odprtem grobu. Hvala pevcem iz Črnomlja, ki so ga s pesmijo pospremili k zadnjemu počitku ter g. župniku Janku Štamparju za poslovljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoca žena Kristina, hčerki Jožica in Martina z družinama

V SPOMIN

Zaman je bil tvoj boj,
zaman vsi dnevi upanja, trpljenja,
bolečina je bila močnejša od življenja.
Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe, draga Majda, več v našem domu ni.

10. novembra je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša ljuba mamica, hčerka in sestra

MAJDA KOVAČIČ

iz Zbur

Iskrena hvala vsem, ki postojite ob njenem grobu, ji prinašate cvetje ter prižigate svečke in se je kakorkoli spominjate.

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi in jo hranimo v lepem spominu

Samostojna
SLOVENIJA 1991

»STARO ZA NOVO« SAMO ŠE 47 DNI!

Kupce avtomobilov obveščamo, da še sprejemamo vplačila za avtomobile RENAULT po ceniku z dne 15. 10. 1991 tudi po sistemu »staro za novo«. Če imate lastnega kupca za rabljeno vozilo, vam zaračunamo **samo 3% provizijo**.

Novi zakon o prometnih davkih, ki bo začel veljati s 1. 1. 1992, odpravlja davčne olajšave pri nakupu po sistemu »staro za novo«.

Torej — če ste lastnik rabljenega avtomobila že dve leti —

IZKORISTITE ŠE ZADNJO PRILOŽNOST!

Zaradi izrednega zanimanja pa ponovno objavljamo tudi kupon Dolenjskega lista, s katerim vam omogočamo

30% popust

pri pripravi vašega vozila za zimo.

Priprava vozila za zimo bo zajela naslednje:

- kontrolo in nastavitve vžiga motorja,
- kontrolo in dolivanje zavorne in hladilne tekočine olja v motorju ter čiščila vetrobranskega stekla,
- testiranje akumulatorja,
- testiranje elektroinstalacij,
- preventivni tehnični pregled ter ostalo svetovanje v zvezi z vašim avtomobilom.

S tem kuponom je cena še vedno

samo 490,00 SLT

PIONIR AVTOHIŠA SERVISNO PRODAJNI CENTER, d.d., Novo mesto, Ločna 48

In ne pozabite: ODPRTO VSAK DAN OD 7. DO 19. ure, ob SOBOTAH od 7. do 13. ure.

Prodaja vozil
tel. 24-533

Tehnični pregledi
tel. 23-449

Servis
tel. 22-613

Trgovina
tel. 24-629

PIONIR AVTOHIŠA

Servisno prodajni center Novo mesto d.d.

Pokličite nas na tel.: (068) 22-613 ali 21-243
in zahtevajte g. Kastelica
ali g. Gajiča.

KUPON
DOLENJSKI LIST

tedenski koledar

Četrtek, 14. novembra — Nikola Petek, 15. novembra — Leopold Sobota, 16. novembra — Otmir Nedelja, 17. novembra — Elizabeta Ponedeljek, 18. novembra — Roman Torek, 19. novembra — Špela Sreda, 20. novembra — Srečko

LUNINE MENE
 14. novembra ob 15.01 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 15. in 16. 11. (ob 20. uri) ameriški triler Ko jagenjčki obmolkejo. 17. 11. (ob 18. in 20. uri) ameriški avanturistični film Nikoli ne reci nikoli. 19. in 20. 11. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Ameriška ninja — IV. del. CRNOMELJ: 14. (ob 19. uri) in 17. 11. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film

kmetijski stroji

KMETOVALCI! Akumulatorje VES-NA MARIBOR vam nudi prodajalna AGROIZBIRA KRANJ, ☎ (064)324-802, po ugodni ceni. Primer: 12 V 97 Ah stane 3.500,00 SLT, 12 V 135 Ah stane 4.630 SLT. 6363
 TRAKTOR TORPEDO 4506 s kabino ugodno prodam. Marija Šuštarč, Prilozje 2, Gradac. 6405
 TRAKTOR IMT 539, star dve leti, prodam. ☎ 23-487. 6473

kupim

DRUŽBENO GARSONJERO ali manjše stanovanje v Novem mestu kupim namesto vas ter nudim ustrezno nagrado. ☎ 22-711, interna 487, Martin. 6429
 OBRAČALNI enoredni plug in frezo za traktor Tomo Vinkovič 818 kupim. ☎ (061)482-444, popoldan. 6452

motorna vozila

GOLF DIESEL, letnik 1987, prodam. Skube, Muhaber 11, Novo mesto. 6341
 JUGO SKALA 55, maj 1989, 36.000 km, prodam. ☎ (068)28-209. 6344
 Z 750 prodam. Savojec, Češca vas 23, Novo mesto. 6350
 GOLF, letnik 1987, prodam. Cena 11000 DEM. ☎ (068)27-501. 6354
 KOMBI Z 850 AF FURGON, letnik 1982, prodam. Lekše, Solska 16, Otočec. 6359
 GOLF JXB, november 1987, registriran, 40000 km, odlično ohranjen, prodam. ☎ 26-605. 6362
 AUDI 80 TD, letnik 1990, prodam ali menjam. ☎ 20-577. 6368
 PRODAM ohranjen 126 P, letnik 1988, in harmoniko Železnik, H. E., A duri, prodam. Cena ugodna. ☎ (068)45-049. 6369
 GOLF DIESEL, letnik 1984/7, prodam. Jože Brgant, Krmelj 30. 6371
 OLTCIT prodam ali menjam za starejšega golfa z doplačilom. ☎ 25-259. 6374
 GOLF DIESEL, S PAKET, letnik 1985, in 125 P, letnik 1979, ugodno prodam. ☎ (068)76-204. 6376
 OPEL KADETT 1,4i, 5/91, prodam ali menjam za golfa. ☎ 59-711. 6378
 Z 101, 7/84 in Z 750, 3/81, ohranjen, ugodno prodam. Franc Makar, Zloganje 3, Škocjan. 6379
 JUGO 55 A, letnik 1986, prodam. ☎ (068)28-688. 6380

MALI OGLASI
 v ponedeljek
 tudi
 od 20. do 22. ure

☎
 23-343

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o. UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in direktor), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič-Gornik, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc in Ivan Zoran. IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 30 SLT, naročnina za 4. trimesečje 390 SLT; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 780 SLT; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DEM (ali druga tuja valuta v tej vrednosti) na leto. OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 450 SLT, na prvi ali zadnji strani 900 SLT; za razpise, licitacije ipd. 500 SLT. Mali oglasi do deset besed 400 SLT, vsaka nadaljnja beseda 40 SLT. ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto). NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; računovodstvo 22-365, telefaks: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi ustreznega republiškega odloka (Uradni list Republike Slovenije, št. 7/91) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

New Jack City. 15. in 18. 11. (ob 18. uri) ameriški risani film Račje zgodbe. 15. 11. (ob 20. uri) ameriški erotični film Hot spot. KRŠKO: 14. 11. (ob 19. uri) koncert Greentown jazz banda. KRMEJ: 16. 11. ameriški avanturistični film Robin Hood. NOVO MESTO — DOM KULTURE: 14. (ob 18. uri) in 16. 11. (ob 16. uri) ameriška grozljiva komedija Rjovenje. 14. (ob 20. uri) in 16. 11. (ob 18. uri) ameriška komedija Ženska v rdečem. 15. 11. (ob 19. uri) Jubilejni koncert MPZ. 16. in 17. 11. (ob 20. uri) ameriški erotični film Vroče sanje. 17. (ob 16. in 18. uri) ter 18. 11. (ob 18. in 20. uri) ameriška psihološka grozljivka Ko jagenjčki obmolkejo. SEVNICA: 15. in 17. 11. ameriški avanturistični film Robin Hood. 18. in 20. 11. ameriški erotični film Osvobajanje miss Beethoven.

PRODAM R4 GTL, letnik 84. ☎ 068/24-953. OPEL VECTRO 1.6 IGL prodam ali menjam in jugo 45 A, letnik 1987, prodam. Informacije na ☎ (068)25-909. Prodram R 4 GTL, letnik 89 (december). Informacije ☎ 068/23-585 (zvečer). LADO SAMARO 1300, 9/88, prodam. ☎ 27-971. 6382
 HYUNDAI 1.3 GLS SEDAN, letnik 1990, prodam. ☎ (068)73-524. 6383
 HONDO 1.4 prodam. ☎ (068)21-808, po 18. uri. 6384
 R 4, star dve leti, prodam ali menjam za starejši Zastavin avto. Zdravko Turk, Pod vinogradi 2, Straža, ☎ 84-898. 6386
 JUGO 45, 6/90, 7.000 km, barve višnje, garažiran, dodatno opremljen, prodam. ☎ 28-811. 6392
 R 4 GTL, letnik 1987, prodam. ☎ 21-188. 6394
 JUGO KORAL 45, 4/91, prodam. ☎ 24-654. 6396
 OPEL VECTRO 1.6 IGL, kovinske barve, staro dva meseca, ugodno prodam. ☎ 22-349. 6397
 LADO 1200, letnik 1987, 45.000 km, prodam. ☎ (068)22-874, po 15. uri. 6398
 R 5, letnik 1991, prodam. ☎ 28-601. 6399
 Z 750, letnik 1984, prodam. Nad mlino 57, Novo mesto. 6400
 126 P, september 1990, 3.500 km, rdeče barve, prodam. ☎ (068)24-314. 6402
 Z 850, december 1983, dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ 76-067. 6403
 LADO RIVO 1300, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)44-919, dopoldne ali (068)44-171, popoldne. 6404
 OPEL KADETT, letnik 1976, registriran do 11/92, prodam za 3.000 DEM. Ivan Cerar, Viniška 16, Črnomelj. 6406
 ZASTAVO 101, staro a dobro ohranjeno, registrirano do julija 1992, prodam za 50.000 SLT. Stanko Rečnik, Ul. heroja Slaka 18, Trebnje, ☎ (068)44-483. 6407
 GOLF, letnik 1979, prvi lastnik, prodam. Ivan Herceg, Dečno selo 23, Arčiče. 6409
 LADO KARAVAN, letnik 1986, registriran do 9/92, prodam ali menjam za manjše vozilo. ☎ 27-267, popoldne. 6410
 JUGO 45, 11/89, rdeče barve, ugodno prodam. ☎ 44-980. 6411
 GOLF DIESEL, letnik 1989, prodam. ☎ 49-148. 6414
 JUGO 45, letnik 1989, prodam. Prodam tudi VW 1200 po delih. ☎ (0608)60-346. 6415
 KARAMBOLIRAN NISSAN SUNY 1.6 SLX, star 4 leta, prodam. Gašpir, Orehovec 18, Kostanjevica. 6417
 Z 750, letnik 1984, ugodno prodam. ☎ 52-128. 6418
 Z 101, letnik 1988, 20.000 km, dobro ohranjeno, prodam. ☎ (068)56-375. 6419
 SIMCO CHRYSLER 1307 GLS, letnik 1977, z rezervnimi deli, zelo poceni prodam. ☎ 25-714. 6421
 Z 101, letnik 1988, ali Z 750, letnik 1984, prodam. ☎ 27-263. 6422

LADO 1300 KARAVAN, letnik 1986, ugodno prodam. Jankovič, ☎ 24-071. 6423
 TERENSKO VOZILO djeep Fiat prodam ali zamenjam za fiat 126 z doplačilom. ☎ 28-138. 6424
 R 4 TL, letnik 1984, rahlo karamboliran, prodam. ☎ 85-429. 6425
 R 4, letnik 1987, prodam za 3.500 DEM. ☎ 78-262. 6427
 Z 101, letnik 1984, in Z 750, letnik 1981, prodam. ☎ 43-594. 6431
 R 18 TL, prevoženih 55000 km, prodam. ☎ 76-192. 6433
 OPEL VECTRO 1.6 GLS, 5 vrat, letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-071. 6434
 Z 101, letnik 1981, prodam za 1500 DEM. Hočevar, Šmalcja vas, Sentejmerje. 6436
 HONDO CIVIC HB 1.4, 90 KM, letnik 1990, kovinsko siva, prodam za 17.500 DEM. ☎ 41-116. 6438
 R 4 GTL, letnik 1985, ohranjen, prodam za 3600 DEM. ☎ 41-116. 6439
 SAMARO, letnik 1988, prodam. Alojz Jarc, Ivanja vas 6 a, Mirna Peč. 6442
 126 PGL, letnik 1990, prodam. ☎ 21-803. 6443
 FIAT ARGENTA, letnik 1987, Renault Trafic, letnik 1985, ter traktor TV 18 ugodno prodam. Informacije na ☎ (068)76-009. 6445
 R 4 GTL, letnik 1983, prodam. Anton Zorc, Zloganje 16, Škocjan. 6448
 KORAL 55, nov, prodam ali zamenjam za cenejši avto. ☎ 26-434. 6449
 R 5 CAMPUS, nov, črn, prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ 85-173. 6450

MITSUBISHI COLT GL, letnik 7/90, in ford Sierra 1.6 L, letnik 8/85, prodam. Cena po dogovoru. ☎ (068)26-284. 6451
 BMW 320iM, 1988, klima ABS, električne šipe, električna ogledala, sončna streha, nujno prodam ali menjam. ☎ (068)49-246. 6458
 JUGO, letnik 1988, prodam. ☎ 48-627. 6459
 VISO OLTCIT, novo, in jugo Korral 45, letnik 1989, prodam. ☎ (0608)43-005. 6460
 GOLF DIESEL, letnik 1985, registriran do 7/92, prodam. ☎ 27-724. 6461
 GOLF JGL DIESEL, letnik 1985, in Z 128, letnik 1990, prodam. Možna tudi menjava za cenejšo vozilo. ☎ (0608)60-075, interna 203. 6464
 JUGO 45, letnik 1989, registriran do 10. aprila 1992, 20000 km, prodam ali menjam za golfa diesel z doplačilom. ☎ 24-590. 6467
 JUGO 45, letnik 1988, in novo mizarško delovno mizo prodam. Za mizo vzajem v račun prasiča. ☎ 27-265. 6470
 GOLF DIESEL, 1979, in ford Eskort, 1979, prva registracija 1980, oba v dobrem stanju, prodam. ☎ 73-401. 6472
 OPEL KADETT, letnik 1976, prodam. ☎ 21-704. 6476
 WARTBURG, letnik 1989, ali Z 128, letnik 1986, prodam. ☎ (068)58-285. 6478
 Z 128, letnik 1987, in R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Oba sta odlično ohranjena. ☎ (0608)61-362, zvečer. 6480
 GOLF DIESEL, letnik 1988, poceni prodam. ☎ (068)51-504. 6482
 ŠKODO FAVORIT 135 L, letnik 1991, z dodatno opremo, prodam. ☎ 25-113. 6483
 JUGO 45, 11/89, in 126 P, letnik 1990, prodam. ☎ 85-439. 6485
 R 5 CAMPUS, 5 vrat, bel, temna stekla, letnik 1991, prodam. Mazovec, Cesta herojev 66, Novo mesto, ☎ (068)26-778. 6487
 LADO NIVO, 1/88, prodam. ☎ 56-718, popoldne, 56-192, dopoldne, Irena. 6488
 OPEL KADETT 1.3, zelo dobro ohranjen, in opel Corso, karambolirano, brez motorja, tudi po delih prodam. ☎ (068)56-641. 6491
 Z 750 LE, letnik 1986, 64000 km, prodam za 1700 DEM. Tomaž Žnidaršič, Ilke Vaštevove 2, Novo mesto, ☎ 23-719. 6497
 JUGO 45, letnik 1987, prodam. ☎ 23-809, po 16. uri. 6497
 AUDI 60, starejši, vozen, registriran, prodam za 1500 DEM. ☎ (068)76-270. 6501
 FIAT 126 P, letnik 1988, prodam. Srečko Anželj, Blato 11, Trebnje. 6502
 R 5, temno zelene barve, s premično streho, avtoradiom, registriran do 11/92, prodam. ☎ 26-371. 6503
 PRODAM Mercedes 12/13, letnik 1984, ter Renault Master, letnik 1982. ☎ (068) 23-627. PO-2348-MO
 WARTBURG, letnik 1978, registriran do 14. 8. 1992, ugodno prodam. ☎ 28-603 ali 25-258. 6503

KVALITETNO in poceni montiram in servisiram rolete in žaluzije. Retelj Rud. Cegelnica 54, ☎ 28-164.

IZDELAVA IN MONTAŽA IZPUŠNIH LONCEV TER CEVI
 ZA VSA
 OSEBNA VOZILA!

MARČUN
 Prešernova 12
 61235 Radomlje Tel.: 061/727-924

NOVOST IZ TOVARNE ZAVES velana
LJUBLJANA, ŠMARTINSKA 52!
 Pridemo na dom z vzorci, nasveti, metrom. Izberete zaveso, mi vam po sešijemo in prinesemo domov po tovarniški ceni. Pokličite po tel.: (061) 325-282.

obvestila

ŽALUZIJE — ROLETE izdelujemo in montiramo po konkurenčnih cenah. ☎ (068)44-662. 6225

GRADITELJI!

Se bojite birokracije, poti po uradih in zapletenih postopkov? Za pomoč in storitve se obrnite na Angelco Legan, Novo mesto, Lebanova 24, tel. (068) 22-282, ki vam:

- svetuje in organizira pridobitev dokumentacije in dovoljenj,
- pridobi izvajalca za gradnjo,
- opravlja gradbeni nadzor,
- svetuje pri prometu nepremičnin, pri sosedskih lastninskih sporih itd.

Pokličite, delovni čas ni omejen!

PIONIR

Po ugodnih cenah organiziramo silvestrovanje v Pionirjevi restavraciji v Bršljinu in počitniškem domu na Gorjancih.

Informacije po telefonu št. 24-121, int. 346.

TILIA

TEHNIČNA TRGOVINA
 SERVIS GORILCEV
 Bršljin 21, Novo mesto, tel. 27-197

UGODNO

- GORILCI Z LOPUTO od 23.882,40
- CISTERNE 2000 l od 9.600,00
- Š tem oglašom dobite KOPALNE KAD! v klasi popust 30%
- RADIATORJE EMOTERM popust 5%

Ves tehnično-inštalacijski material, motorne žage, barve, laki, telefoni...

Možnost montaže in brezplačnih prevozov ter SERVIS GORILCEV

TRGOVINA — SERVIS

Rezervni deli za gospodinjske stroje: CANDY, GORENJE, KONČAR, OBODIN, EINIŠ.

Servis za popravila in izolacijo zamrzovalnih skrinj.

DANČULOVICH,
 Glavni trg 4, Novo mesto, tel. (068) 24-314 ali 21-695.

SADNE SADIKE, VRTNICE, OKRASNO GRMIČEVJE več sort in barv dobite pri Vrtnarstvu Prešeren, Lobetova 42, Novo mesto.

Hi-fi center, Resljeva 34, Ljubljana

prireja v času od 13. do 16. novembra promocijsko prodajo zvočnih omarič »JAMO«. Videli, slišali in kupili boste lahko marsikaj. Odprto od 9. do 19. ure.

NANCA
 Trgovina na Žibertovem hribu v Novem mestu tel. (068) 28-875

Sposojanje poročnih oblek in dodatkov. Se priporočamo!

AVTO ŠOLA
SRBOBNIK
 d.o.o.

Najceneje do voznškega izpita.

Brezplačen tečaj. Brezplačna prva ura vožnje.

Začetek tečajev iz cestno-prometnih predpisov za voznike A in B kategorije:

- 19. 11. 1991 ob 16. uri v osnovni šoli Gabrje,
- 22. 11. 1991 ob 16. uri v Straži.

Organiziran bo tudi tečaj prve pomoči. Informacije na tel. (068) 84-683 ali pa pridete kar na dan začetka tečaja.

Vedeževalka Slavica gostuje v Novem mestu 23. 11. 91. Naročila na tel. (065) 26-839.

ELEKTROMECHANIKA — STOPKOKEY

Naredite korak v prihodnost in hkrati bodite korak pred drugim. To vam omogoča STOPKOKEY s svojimi daljinsko upravljanimi elektropogoni za garaža in druga vrata. Cene ugodne. Vse informacije na tel. št. (0608) 79-735.

LEPO IN DOBRO DOMAČO OREHOVO IN ROZINOVO POTICO z domačo smetano, primereno za razne slovesnosti in praznovanja, lahko naročite na tel. 73-083.

posest

HIŠO, v III. gradbeni fazi, v Bučni vasi, in cca 2000 m² zemlje prodam. ☎ (061)375-626. 6342
VINOGRAD, gozd, klet na Tolstem vrhu (skupaj 70 a) prodam. ☎ (061)52-095. 6348
PARCELO na Okrogu pri Sentruper-tu zelo ugodno prodam. ☎ (061)346-149 6353
STAREJŠO HIŠO, vseljivo, v okolici Novega mesta, ugodno prodam. ☎ 26-174, po 17. uri. 6356
PRODAM 2 ha njive na ravnem, dostop s ceste na Gomili pri Dragi. ☎ 41-027 ali 23-245. 6360

ZAHVALA

Ljubila si svoj dom, ljubila travnike in polja, ljubila vse ljudi, razdajala dobroto si.

Tiho, brez slovesa nas je zapustila naša draga mama, babica, sestra, teta in tašča

ANICA MERLIN
 iz Dol. Kamenc

Ob boleči izgubi se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrih sosedom za nesebično pomoč, znanec in kolektivu Pionir TEG MKO. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred, g. Ašiču za ganljive poslovilne besede in domačem gasilcem za organizacijo pogreba. Vsem najlepša hvala za podarjene vence in cvetje, izražena sožalja, darovane maše in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi, ki smo te imeli radi

Dol. Kamence, 5.11.1991

MEŠANI GOZD (1 ha 90 m) pri Dolenjskih Toplicah prodam. ☎ (061)852-215. 6361
OSTREŠJE za hišo ter njivo in travnik prodam. ☎ 28-879. 6365
HIŠO z nekaj zemlje, ob cesti v Krškem, zamenjam za manjšo z vrtom, tudi v Krškem. ☎ (0608)32-398. 6367
PARCELO (7000 m²), primerno za vikend, ugodno prodam. 1 m² je 1 DEM. Vodovod in pot na parceli, električni in telefonski vod oddaljen cca 300 m. Sončna lega. 50 km iz Ljubljane, smer Dolenjska. ☎ (064)620-020. 6370
NJIVO, II. kategorije, veliko 18 arov, v Vavti vasi pri bencinski črpalki, prodam. Pokličite na ☎ (061)223-874. 6375
NA ROBU Novega mesta prodam 7 arov zemlje (vinograd, sadni in zelenjavni vrt) in zidanico. Voda in elektrika sta. ☎ (068)24-816, popoldne. 6388
V OKOLICI Novega mesta prodam parcelo z opuščanim vinogradom (1500 m²), primerno za vikend. Cena 8.000 DEM. ☎ (061)106-068 int. 19, do 15. ure. 6391
STAREJŠI VINOGRAD, na ugodni legi v Semicu, prodam. ☎ 26-210 po 15. uri in dopoldan 21-040 int. 319. 6393
4 ha 80 a GOZDA in nekaj zemlje v Vel. Trnu pri Krškem prodam. Božena Kasalovič, Trg Veljaka Vlahoviča 6, Ribnica, ☎ (061)861-700. 6395
NOVEJŠI VINOGRAD na žici, s hramom in opremo, na Piroškem vrhu pri Cerkljah ob Krki in zazidljivo parcelo, primerno za vinograd, v Jakobu pri Suhorju prodam. ☎ (068)50-135. 6401
5 km iz Sevnice prodam vinograd in pašnik (28 arov). ☎ (0608)81-114 int. 245. 6412
ZA SAMO 30.000 DEM prodam starejšo hišo - vilo na Vinici pri Črnomlju. ☎ (061)812-389, po 17. uri. 6413
DVE KMETIJSKI PARCELI v okolici Sentejmerja prodam. ☎ (061)484-610. 6428
ZA ZIDLJIVO PARCELO v Straži prodam. ☎ (068)21-308. 6432
ZEMLJIŠČE (3000 m²), nad Stražo, prodam za 3000 DEM. ☎ 41-116. 6436
SMREKOV GOZD (1 ha, 10 arov), v okolici Novega mesta, prodam. ☎ 24-850, popoldne. 6455
VIKEND PARCELO, v velikosti 1400 m², 8 km od Novega mesta, prodam po 6 DEM m². ☎ (068)28-502. 6456
VIKEND ZIDANICO v Šmavru, blizu Trebnjega, ugodno prodam. ☎ (061) 614-176. 6466
VIKEND, z vinogradom, 24 a, v Mrzlavi vasi pri Čatežu, mešani gozd, 80 a, na Koroskem pri Mokricah, prodam. ☎ 24-486, od 8. do 14. ure. 6484
PARCELO za vikend, v Šmavru, delno vinograd na žici, prodam za 6 DEM 1 m². ☎ (061)455-191. 6486
NJIVO (3200 m²), na lepi sončni legi, v vasi Dobe pri Kostanjevici na Krki, prodam. Najboljšeju ponudniku. ☎ (061) 263-817. 6489
GOZD (6400 m²) in njivo oziroma travnik (2600 m²), 3 km iz Dolenjskih Toplic, prodam za 650.000 SLT. ☎ (064)212-329, petek, sobota, nedelja popoldne. 6493
NA GOLEKU pri Krškem prodam tri parcele (njiva 19,68 a, travnik 35,65 a, gozd 31,72 a). Vinko — Terezija Božič, Osredkec 9, Krško. 6494
PO UGODNI CENI prodam gozd (38,38 a) v bližini Dol. Dobrave pri Trebnjem. Dovo do gozda z avtom. ☎ (061)40-834, od 16. do 21. ure. 6498
VIKEND, primeren za bivanje, pri Trebnjem, prodam. ☎ (068)28-706. 6504
PRODAM zidanico na mirnem kraju na Trški gori. ☎ 068/23-585 po 20. uri

prodam

TRI TERMOAKUMULACIJSKE PEČI, 3,5 KW, prodam. Elizabeta Stan-gelj, Cesta oktobrskih žrtev 8, Sentejmerje. 6346
KORUZO v širokih prodam. ☎ 76-373. 6347
VEČ PRAŠIČEV za zakol in 10 m³ bukovih drv ugodno prodam. Vidmar, Gumberk 4, Otočec. 6352
PRODAM PREŠO za grozdje, letnik 1940. ☎ 25-226.

Plesni center Dolenjske
vabi ljubitelje plesa k vpisu v
plesne tečaje, ki se bodo
pričeli v nedeljo, 17. novembra
1991, in sicer:

- začetni tečaj ob 16. uri
- nadaljevalni tečaj ob 18. uri
- izpopolnjevalni tečaj ob 20. uri

Tečaji bodo potekali v dvorani
Plesnega centra na Loki.
Vpis pol ure pred pričetkom
tečajev.

PRODAM rabljena okenska in vratna
krila — dvojna, zasteklena 120 x 80, 125
x 50, 65 x 45, 210 x 75, skupaj 34 kom.
Kupec, ki odpelje vse, ima prednost in še
posebno ugodnost. Informacije na ☎
(068)22-058. 6357

PRIKOLICO za osebni avto prodam.
Grič 6, Kostanjevica. 6358

PRODAM 8 m3 suhih desk (colaric).
☎ (068)25-027. 6364

V SEVNICI prodam zidano garažo v
bloku. ☎ (0608)81-037. 6366

KRAVO, brejo 6 mesecev, prodam.
Velike Brusnice 2. 6372

DRVA ugodno prodam. ☎ 28-706.
6373

TELICO, brejo, prodam. Kranjčič,
Karteljevo 2, Novo mesto. 6381

ZIMSKE GUME Sava 165 SR 13, z
obročji, prodam. ☎ 44-688. 6385

AGREGAT TOMOS, 2 KW, ugodno
prodam. ☎ 23-553. 6390

NOVO mizarsko krožno žago pro-
dam. Ivan Herceg, Dečno selo 23, Arčiče.
6408

HLADILNO VITRINO, dolžine 2 m,
rabljeno, ter police 100 x 40 cm prodam.
Jarc, Trg 1, Mirna Peč. 6416

POČENI PRODAM 100 vreč trbo-
veljskega cementa. ☎ 76-328. 6426

ŠTEDILNIK DERBI, kot kaloreks,
širina 60 cm, dimnik možen z vseh strani,
še zapakiran, prodam. ☎ 41-116. 6440

MIZARSKI STROJ za izdelavo opa-
za (debelinka, poravnalka ter opaž) pro-
dam. ☎ (068)45-541. 6444

PRAŠICE za zakol, kravo, brejo telico
in rotacijsko kosilnico 165 prodam. ☎
78-036. 6446

BUKOVA DRVA prodam. ☎ 65-
329. 6453

PISALNI STROJ BISER 35—33,
nov, nerabljen, proc' am. ☎ (068)42-483.
6454

VARILNI APARAT CO2 Gorenje
140/160 varmig, star eno leto in pol,
komplet z jeklenko, prodam. Martin
Primc, Ivanjše 8, Kostanjevica. 6457

KOZOLEC DVOJNIK ugodno pro-
dam. ☎ 85-314. 6462

PRODAM rabljene prevozne kontej-
nerje za gradbene barake in čebelnjake.
☎ (0608)21-463, (0608)21-367. 6474

NEMSKI KOMPRESOR (400 l), 15
atmosfera, prodam. ☎ (0608)21-463,
(0608)21-367. 6475

ZAHVALA

Ob boleči izgubi očeta, starega očeta, brata, strica
in svaka

FRANCA OPARE

iz Dol. Nemške vasi, Trebnje

se zahvaljujemo vsem, ki ste bili v teh
težkih trenutkih z nami.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadni in nedoumljivi izgubi našega

MARKA PREŠERNA

ki nam ga je bolezen iztrgala v 21. letu življenja, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje in ga pospremili na zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo medicinskemu osebju internega oddelka v Novem mestu in Ljubljani, duhovnikoma p. Petru in Marku, sosedom za pomoč in poslovilne besede, vsem vrtnarjem in sošolcem iz vrtnarske šole, delavcem Krke-Biokemije, pevcem novomeškega okte-ta idr. Hvala vsem za izrečena sožalja in tolažilne besede.

Mami, oči, brat Peter, stari starši in drugi sorodniki

Novo mesto, 4. november 1991

MONTERJA centralne kurjave, z us-
trezno prakso, zaposlim. ☎ 24-590.

BISTRO PA-PI išče dekile za strežbo
v času odsotne delavke. ☎ 23-418, po-
poldne. 6490

ODLIČNO PLAČANO DELO! V
Trebnjem nudim sposobnim vrhunsko de-
lo v zastopniški dejavnosti, katerega rezul-
tat je odličen zaslužek. ☎ (061)371-534.

stanovanja

DVOSOBNO STANOVANJE v
Novem mestu prodam. ☎ 28-769.

ENOSOBNO STANOVANJE na
Mestnih njivah zamenjam za enoinpol ali
dvosobno. ☎ 28-632. 6355

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je tiho, kot je živela, za-
vedno zapustila draga mama, babica, praba-
bica in sestra

JOŽEFA SLAK

roj. Marec

iz Dečje vasi 2 pri Trebnjem

Sosedje, prijatelji, znanci in sodelavci podjetij Treles Trebnje, Avto
Kočevje in Kolinska Slovenj Gradec so nas obdali s tiho pozornostjo,
da nam je poslednje slovo naredila manj boleče, njen grob pa so zasuli s
cvetjem in darovali za svete maše. Posebna zahvala velja gospodu ka-
planu za lepo opravljen obred in pevcem za lepo petje.

Žaljujoči vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče,
stari oče, tast, brat in stric

VIKTOR URBANČIČ

iz Dolenjskih Toplic

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani, nam kakorko-
li pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje ter vsem, ki so pokojnika po-
spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, sorodni-
kom, prijateljem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Prav
tako velja zahvala kolektivu Novoles Žaga, Tovarni obutve Bor iz Do-
lenjskih Toplic in organizaciji ZZB. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaljujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Kako je hiša pusta, prazna,
ko matere več ni
in hiša, prej tako prijazna,
sedaj tuja se nam zdi.

V 85. letu starosti nas je po dolgi in težki bo-
lezni za vedno zapustila naša nadvse dobra
mama, stara mama, sestra, tašča, prababica

ANA GOLOBIČ

roj. Dragan

z Dolža 7

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in
znancem, ki ste bili z nami v najtežjih trenutkih, nam pomagali, izrekli
sožalje, darovali cvetje in svete maše ter pokojno spremili na njeni zad-
nji poti. Zahvala DO GG in Tovarni zdravil Krka-ampulnemu oddel-
ku za podarjene vence in denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi g. žup-
niku za zelo lepo opravljen obred.

Žaljujoči: otroci z družinami, sestra z družino in ostalo so-
rodstvo

MANJŠE STANOVANJE v Novem
mestu prodam. Ponudbe pod šifro:
»UDOBNO«. 6437

ODDAM centralno ogrevano stano-
vanje v bloku (49 m2) najboljšemu po-
nudniku. ☎ 20-374. 6465

GARSONJERO ali manjše stanova-
nje na Dolenjskem najamem za občasno
bivanje. Šifra: »GARSONJERA«.

V NOVEM MESTU zaradi odkupa
zamenjam dvosobno stanovanje za večje.
Okleščen, Slavka Gruma 76, Novo mesto,
☎ 21-803. 6447

**ENOINPOLSOBNO STANOVA-
NJE**, s centralno kurjavo, zamenjam za
isto tako dvo ali dvoipol sobno. Vprašati
do sobote na ☎ 20-265, ali od ponedeljka
☎ 23-311, interna 297. 6463

ZAHVALA

V 19. letu starosti nas je zapustil ljubljani sin
in brat

IGOR ČRTALIČ

Novo mesto

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale za vsa izražena sožalja,
podarjeno cvetje in vsestransko pomoč ob izgubi našega dragega sina.
Hvala sorodnikom, sosedom, znancem, Tovarni zdravil Krka, TP Do-
lenjka, Revozu, gospodu proštu za lepo opravljen obred in pevcem. Po-
sebna zahvala sošolcem in učiteljem STS in Domu učencev iz Krškega.
Vsem, ki ste našega Igorja pospremili na njegovi prerani zadnji poti, še
enkrat iskrena hvala!

Žaljujoči oče, mama in brat

V SPOMIN

Zaman strmimo v vrata mrka,
topa bolečina še vedno kluje, mrka.
Povsod se roka tvoja še pozna,
na naših licih pa je grenka sled solza.

16. novembra bosta minili dve leti, odkar nas
je tragično zapustil naš dobri mož, ati, sin in
brat

IVAN ŠKOF

z Boldraža pri Metliki

Zdi se nam, kot da si še včeraj bil med nami, odšel si tako nenadoma, da
še danes ne moremo verjeti. Trpko je spoznanje, da te ni več, ostala je le
praznina in grenka bolečina v naših srcih. Hvala vsem, ki ga hranite v
lepem spominu, mu na prerani grob prinašate cvetje in prižigate sveče.

Njegovi najdražji

ZAHVALA

Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

Po kratki in težki bolezni nas je v 42. letu sta-
rosti nenadoma zapustila ljubljena žena, ma-
mica, hčerka, sestra, teta in svakinja

ZALKA VOVČKO

roj. Kren

z Senovega, Trg rudarjev 3

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki
ste bili v težkih trenutkih z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence,
cvetje in sveče in jo v tako velikem številu spremili na poti v prerani
grob. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Metalne, Srednji kovinarski
šoli Krško, Osnovni šoli Senovo, podjetju Gorjanci Vavta vas, SPIZ
Novo mesto, govornikom za poslovilne besede, godbi in pevcem ter
osebju internega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za nesebično
pomoč in nego. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena
hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in tete

JOŽEFE GOLOB

roj. Lakner

se iskreno zahvaljujemo vsem za izraženo sožalje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala sorodni-
kom, sosedom in vaščanom Stare vasi, posebno Vodopivčevim, Videtovim in obema družinama Hosta za
veliko pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala obema župnikoma za besede tolažbe in lepo opravljen pogrebni
obred.

Golobovi

Dol. Stara vas, novembra 1991

Andreja Brancelj

Prav nič presenetljivo ni bilo, da se je Metličanka Andreja Brancelj po končani gimnaziji odločila za študij umetnostne zgodovine, saj se je v njihovi družini vedno veliko govorilo o umetnosti — čopičev, barvic, različnih svinčnikov in drugih slikarskih pripomočkov pa je v njihovem domu še vedno v obilju. Toda ko je na filozofski fakulteti povprašala, kateri predmet bi vpisala poleg, so ji priporočili etnologijo. Šele v 1. letniku se ji je docela posvetilo, kaj etnologija sploh je. Toda takrat se ji je ta znanost že tako priljubila, da ji je posvečala celo večjo pozornost kot umetnostni zgodovini, čeprav je oba študija končala pod A. Tako je kot diplomirana etnologinja in profesorica umetnostne zgodovine po opravljenem strokovnem izpitu pred slabim desetletjem dobila naziv kustos kulturni zgodovinar, teh pa je bilo takrat v Sloveniji le osem.

Toda Branceljeva zelo nerada govori o svoji izobrazbi in naslovih. Kar prav ji je, da jo ljudje poznajo kot Bebo iz Belokranjskega muzeja v Metliki. Čeprav ima včasih slabo vest, ker ne more toliko obiskovati teren, kot bi želela, saj mora biti zaradi pomanjkanja kadra v muzeju marsikdaj poleg rednega dela še restavratorka, konzervatorica in poprijeti tudi za prav nič muzejsko delo, kot je žaganje drv, pa v Beli krajini skoraj

ni praga hiše, ki ga ne bi prestopila. Posebno še, če ve, da bo pri ljudeh moč najti marsikaj, kar bi bilo zanimivo za muzej. Morda so jo v začetku ljudje gledali tudi nekoliko postrani, nezaupljivo, toda s svojim temperamentom, domačnostjo, zgovornostjo, a hkrati preprostostjo, hvaležnostjo, in če je potrebno, tudi pohlevnostjo je kmalu odprla srca, pa tudi stare omare, skrinje, kašče, podstrešja Belokranjcev. Skratka, smela je pokukati povsod tja, kjer na belokranjskih domovih včasih celo nevede hranijo etnološko izročilo. »In ko sem prišla k hiši drugič, tretjič, so me sprejeli za svojo. To je prekrasen občutek,« pravi.

Sicer pa je po Andrejinih besedah Bela krajina Meka za etnologe. Ko govori o srečah, ki so jo spremljale v življenju, pri tem pa omenja naključen vpis na etnologijo, odlične profesorje pa prof. Jožeta Dularja, ki jo je vpeljal v muzejsko delo, ter Andreja Dularja, ki ji je dal praktične etnološke napotke, ne pozabi omeniti tudi srečo, da je dobila zaposlitev v svoji stroki. To vsem njenim sošolcem ni bilo omogočeno. Pri tem pa je zanj, čeprav tega ne omeni posebej, velika sreča tudi to, da se je vrnila v Metliko. Ni je dramske priznati, da je izredna lokal-patriotinja.

Njena zaljubljenost v deželico ob Kolpi pa je hkrati dobrodošla pomoč pri njenem delu. Čeprav je že prof. Dular pustil v muzeju dobro dediščino, ki jo zaposleni le še nadgrajujejo, je prav gotovo tudi njena zasluga, da so številne eksponate, za katere je začelo primanjkovati prostora tudi že v depojih, Belokranjci podarili. Tega njeni kolegi po Sloveniji ne morejo dojeti. In vendar je tako, kar se je pokazalo tudi ob nedavni otvoritvi vinogradniške zbirke v Belokranjskem muzeju ob 40.—letnici njegovega obstoja. Branceljeva je ne bi mogla postaviti, če ne bi bilo radodarnih Belokranjcev. Tako pa so skupaj iztrgali pozabi delo navad iz preteklega življenja.

M. BEZEK—JAKŠE

FRED LASSER V NOVM MESTU — V ponedeljek se je na Osnovni šoli Grm pričela štiridnevna plesna delavnica jazza in tap-danca pod vodstvom Freda Lassera, rednega profesorja v Centru za ples v Parizu. Delavnico obiskuje 60 plesalcev iz Novega mesta, Krškega in Maribora. Udeleženci plesne delavnice so si v ponedeljek zvečer ogledali Jakčev dom, zatem pa pripravili razgovor s Fredom Lasserm. Na sliki: Novomeščanka Marta Štemberger je bila Fredova učenka že v Parizu in ima največ zaslug, da je ta plesni mojster prišel tudi v Novo mesto. (Foto: J. P.)

MARTINOVANJE S PEVCEM JOŽETOM SKUBICEM

OTOČEC — Večina je martinovala že prejšnjo soboto. Pa nič zato, kar je lepo, je vedno vredno ponoviti. V motelski restavraciji na Otočcu bodo mošt krstili v soboto, 16. novembra, ob 20. uri. Za glasbo in prijetno razpoloženje bo poskrbel pevec Jože Skubic s svojim ansamblom Slapovi. Mladi pevec je s prvo kaseto Moja dežela požel precej uspeha — vse uspešnice od Štefke do Božičnega drevesa pa bo zapel tudi v soboto. Ker posebno presenečenje pripravlja tudi Movia iz Goriških brd, bo martinovanje na Otočcu zagotovo prijetno.

MARTINOVANJE V DRAŠIČIH

DRAŠIČI — Tukajšnje gasilsko društvo pripravlja za soboto, 16. novembra, v draščkem gasilskem domu martinovanje. Organizatorji obljubljajo sortna vina, dobro pijačo, pa tudi za ples bo poskrbljeno. Vabljeni!

MEXIM CLUB VABI

NOVO MESTO — V diskoteki Mexim cluba na Otočcu bo v petek, 15. novembra, ob 22. uri nastopil Dino Dvornik. Vabljeni!

Ognjišče sredi mesta Metlike

Gre za ognjišče iz 8. stol. pr.n.št. — Kaj vse se je dogajalo na tleh današnje Metlike, bo moč ugotoviti konec novembra, ko naj bi bila izkopavanja končana

METLIKA — Na precej razruvanih metliških trgih, kjer že nekaj časa polagajo v tla komunalno napeljavo, je pozornost mimoidočih pritegnilo »delovišče« na začetku Mestnega trga, zastrto s polivinilom. Številni se ustavljajo in opazujejo, kaj se bo prikazalo v približno 6 krat 3 metre veliki jami ali sondi, kakor jo imenujejo strokovnjaki, v kateri dipl. arheolog Danilo Breščak z novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine plast za plastjo

ARHEOLOŠKO BOGASTVO — Arheologa Danilo Breščak in Lazo Čučkovič sta že slab meter pod asfaltom prišla do zanimivih prazgodovinskih najdb. V kulturnih plasteh, ki jih morata še odkriti, ju gotovo čaka še veliko presenečenj. (Foto:M.B.—J.)

Vsako zimo po 700 m salam

Marjan Zupančič pravi, da si dobro meso zasluži dober izdelek — Kakovost se začne že pri reji

DOLENJI MAHAROVEC — Težko ga je bilo prepričati, naposled pa je le klonil in se sprijaznil s tem, da na pragu

Kandije; njegove salame in klobase so s slastjo pokušali na Ratežu in še kje.

Marjan Zupančič — V sezoni naredi kakih 700 metrov salam, vse bi bile na tekmovanjih pri vrhu.

»To počenjam iz spoštovanja do mesa, dobro meso si zasluži tudi dober izdelek. Tega pa ne dajo le mesarske roke, pač tudi tisti, ki žival reji,« razlaga Marjan, ki je v letih svojega službovanja v Mesnoprehranbenem podjetju Novo mesto, zdajšnji KZ Krka, počenjal vse, od klanja živali, pranja črev, obdelave in predelave mesa do prodaje. Poklicni izpit je opravil pred tremi desetletji v Mariboru, poslovalsko šolo pred slabima dvema desetletjema, pokoj pa je dočakal v šentjernejski mesnici. »Izdale so me noge, niso daleč časi, ko so bile te poleg rok edini pripomoček mesarju.«

Kdo bo rekel, da se navelič desetletja delati eno in isto stvar. Marjan pravi drugače: »Komaj čakam hladnih dni, ko se bodo pričele kolone,« ponavlja že kdove katero leto zapored, »enostavno sem zaljubljen v to delo.« Če bo zdrav, bo prek zime izbrance, ki jim bo naklonil čas in roke, osrečil s kakimi 700 metri salam. Klobas naredi v sezoni še nekajkrat toliko. Recept za salame mu je nekaj let pred smrtjo zaupal znani novomeški mesar Franc Končija, Marjan se ga zvesto drži. »Ni pa le v receptu ključ do uspeha. Navsezadnje vam ga lahko zdrdram, a jamčim, da salame ne bodo prave. Salamo narediti je le polovica prehojenega na poti h končnemu izdelku.«

B. B.

odkriva ostaline, iz katerih bo mogoče sklepati marsikaj o davnem življenju na tleh današnje Metlike. Pri težjih fizičnih delih mu pomagajo delavci, zaposleni pri javnih delih, pri strokovnem pa dipl. arheolog in kustos v karlovškem muzeju Lazo Čučkovič, ki je prišel v Metliko zaradi vojne v sosednji republiko.

Pri kopanju za polaganje nove komunalne napeljave pred banko na Trgu svobode so naleteli na bogate kulturne plasti, ki pa so jih strokovnjaki le domnevali. Nekaj metrov stran pa so zadnji teden v oktobru pričeli sondirati. Kot je povedal Breščak, je doslej odkril sled velikega metliškega požara leta 1705. Pod tem nivojem je bila stara kaldrma, torej cesta, tlakovana z velikimi kolpskimi kamni, med katerimi so bili nekateri tudi obdelani na konico in zapiceni v tla. Ta cesta je bila v uporabi do konca 17. stol., kdaj natančno je bila zgrajena, pa je sedaj težko reči.

• Vsa ta zanimiva odkritja so komaj tričetrt metra pod asfaltom, arheolog pa nameravata kopati do približno poltretjega metra globoko. Kot sta lahko ugotovila že doslej, ju čaka vsaj še ena bogata kulturna plast, zato bodo izkopavanja trajala vsaj do konca novembra, lahko pa se zavlečejo še dlje. Vse tiste, ki že sedaj negodujejo, češ da se bodo zaradi arheoloških izkopavanj zavlekla gradbena dela na metliških trgih, pa je Danilo Breščak potolažil, da bodo rezultati raziskovanj pomembni ne le za arheologijo Metlike, ampak še veliko več.

Kaldrma je bila postavljena neposredno na prazgodovinsko naseljeve plast. Arheologa sta odkrila ostanke prazgodovinske hiše z izredno dobro ohranjenim podom in ognjiščem. Po mnenju strokovnjakov je bila hiša uničena v požaru, ko se je tudi podrla peč, okrog ognjišča pa je ostal kup prazgodovinske keramike, ki je delno ornamentirana. To ognjišče bodo poskušali v celoti dvigniti in pripraviti za muzejski eksponat. Našli so tudi kose žrnje, pa ročaje pokrovov, pod katerimi so pekli kruh, nekaj prežganih ostankov bron in bronastih perlic. Ta plast je iz 8. stol. pr.n.št. in sovпада z začetki pokopavanja v gomilo na Hribu nad Metliko.

M. BEZEK—JAKŠE

MARTINOVANJE V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE — Tu so se odločili, da bodo pripravili veselo martinovanje na pravo Martinovo soboto, to je na soboto po 11. novembru. Tako bodo v soboto, 16. novembra, ob 20. ure dalje v zdravilišču na voljo vse dobrote Martinove kuhinje. Poskrbijo bo za prijetno glasbo, pripravili pa bodo tudi krst mladega vina. Vabljeni!

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Javno vprašanje predsedniku KS — Najprej cesta, potem smeti — Bo asfalt dočkal prvi rojstvi dan? — O novomeških obveznicah — Uničen asfalt v Pavli vasi

Zadnje dni pred Martinom je bilo po zidnicah potrebno postoriti še to in ono, predvsem pa preveriti, kako blizu je mošt vinu. Temu primerno tih je bil tudi četrtkov večer v našem uredništvu. Če bi med vinogradi vodila telefonska napeljava, bi bilo zanesljivo drugače.

Andreja Strajnar iz Trebnjega se je odločila zastaviti javno vprašanje predsedniku krajevne skupnosti v Dolenjih Ponikvah Ivanu Sabancu o nekaterih nejasnostih v zvezi s telefonijo. Strajnarjeva pravi, da Sabanc dobro ve, za kaj gre, le da odgovora noče dati, in ker ni pomagal niti klic na naše uredništvo pred tedni, je pač ubrala takšno pot. Med drugim jo zanima tudi, zakaj mora nekdo, ki je imel poprej telefon že v Novem mestu in se zatem preselil v Ponikve, plačati za priključek dvakrat več kot ostali. Milena Turk je klicala iz Brusnice in s povišanim glasom okrcala delavce Petrolovega servisa na Otočcu. »Dvakrat sem tam naletela na neprijaznost osebja, zgodilo se je, da šoferju niso hoteli posoditi niti svinčnika, da bi izpi-

sal ček. Taki bi lahko odšli na tečaj prijaznosti in lepega vedenja v blagovnico šentjernejskega Mercatorja, a bojim se, da jih tam ne bi hoteli vzeti,« je svojo jezo stresala Milena. Ne dosti boljše volje je bila Jožica Fabjan z Viseja pri Hinjah. Še vroča je bila novica, da so prav v četrtek dobili od Komunale račun za odvoz smeti. A Fabjanova se ni jezila nad zneskom na računu, pač pa nad vrstnim redom dogajanj v Suhi krajini. »Dvakrat bodo komunalci prišli pobrat smeti, pa bodo ostali brez avtomobila. Naj prej uredijo cesto, potem pa se naj lotijo ostalih opravil.«

Glas iz Metlike je razmišljal o potrebnosti revizije meritev raznih stavb, o čemer je pisal zadnji Dolenjski list, pri tem pa se spraševal, kdaj bodo občinarji lastnikom povrnila leta 1965 odvzete zemljiške parcele, slo naj bi za stelnjike. »Kadar zavohajo kak dinar, so hitri in urno ukrepajo, kadar gre za pravice krajanov, jih morajo ti sami izterjati. Kot da se občinarji ne zavedajo, da so oni odvisni od kmetov in delavcev, nikakor pa ne obratno. Mnogi drugi so na srečo že spoznali te stvari; kot primer naj navedem predstavnike metliške Tilie, ki so neverjetno ustrezljivi, kmetom pomagajo in svetujejo, časi oholosti in zvženosti so na sreči mimo.« J. M. iz Birčne vasi je bil redkobeseden; nič drugega ni iskal kot odgovor na ti dve vprašanji: ali bodo novomeške obveznice pomagale graditi tudi vodovod v Birčno vas in kdaj bodo krajin Birčne vasi enakovredni.

M. L. iz Pavle vasi se je pohvalil, kako so spomladali dobili novo asfaltno prevleko, isti hip pa potožil, kako ni prepričan, da bo pridobitev dočakala prvo obletnico. »Neurja so ob cesti med Pavlo vasjo in Malkovcem skopala globoke kanale, gorje, če zapelješ z asfaltno površine. Kje so bankine, jaški itd.? Kdo je kriv, da je delo nedokončano, KS Tržišče ali CP Sevnica?« Bržkone bo odgovor na to vprašanje lažje dobiti kot na očitek Črnomaljskega L. Š., češ kako si je mogoče v teh težkih časih, ko so ljudje na robu preživetja, ko je na tisoče brezposelnih, privoščiti poto-

vanja na Himalajo, Havaje (o vsem tem je DL pač pisal), si privoščiti razkošne obnove cerkva, zvonikov, kapel.

B. B.

ČETVERČKI DOMA — Minuli četrtek ob 11. uri je bila manjša slovesnost tudi pred novomeško porodnišnico. Osebe se je poslovilo od Biharjevih četverčkov, vesela pa je bila tudi mamica Damjana, ki je po sedmih mesecih ležanja skupaj z njimi stopila na sonce. V torek dopoldan smo četverčke obiskali na njihovem novem domu v stari Bergmanovi hiši na Glavnem trgu 1. Mami Damjani in očetu Leonu je pri negi in hranjenju zmanjkalo rok, zato pomaga Damjanina sestra Lidija, pa tudi Biharjev oče rad prisloži na pomoč, če je treba. Fantje se lepo razvijajo in najlažji ima že skoraj 2200 gramov. Hranijo jih sedemkrat na dan s »humano«, ki so jim jo podarile Dolenjske lekarne. Na sliki: stari oče Josip, negovalka Lidija, mamica Damjana in očka Leon. (Foto: Janez Pavlin)

LE KAJ NEKI MU JE, KOMOLČIČU?

— Se ti ne zdi, da je Komolčič stoodstotno blesav?
— A tale z občine?
— Ja, Komolčič.
— Njegova zamisel o plinovodu je neumna, da ne more biti bolj.
— Stoodstotna oslarija.
— Pa letališče ob Zeleni reki?
— Truparija brez primere.
— Človek ne najde besed.
— Skregano z zdravim razumom.
— Ali pa...
— Vem, kaj boš povedal: vzorčne

kmetije.
— Kaj bolj butastega še nisem slišal! To se lahko porodi le v stoodstotno skisanih možganih.
— Popoln idiot.
— In takšni nam vodijo občinsko politiko.
— Zato pa smo tam, kjer smo.
— Po njegovih navodilih vrtajo vrtno za vodo na kraškem terenu.
— Tepec brez primere!
— Zaradi takšnih stoodstotnih možganskih iztirjencev Repičeva

Draga še danes nima telefonskih povezav s svetom.
— Zarukanost, ki ji ni para.
— Po zaslugi Komolčičeve stoodstotne duševne invalidnosti je Repičeva Draga zadnja po dohodku na prebivalca.
— O zavoženem gospodarstvu ne bi izgovljal besed.
— Meni pa se zdi to najvažnejše.
— Pa šolstvo, pa zdravstvo, pa kultura, pa šport.
— Ostajam brez besed.

— Sem pa nekaj izvohal, da veš.
— Ga bodo dali na čevlji?
— Ima preveč zaščiten hrbet.
— Vdam se. Povej.
— Slišim, da si pripravlja Komolčič odhod v penzijo.
— Ne pride v poštev: premlad je.
— Baje ga bodo upokojili kot stoodstotnega invalida.
— Navadna svinjarija, zdravega človeka bodo spravili v stoodstotno invalidsko penzijo!

TONI GAŠPERIČ

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisljuhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisljuhnul.

studio
DELET NAJBOLJŠH

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado JOŽICI LINDIČ iz Vidma. Nagrajenki čestitamo!

Lestvica je ta teden takšna:

- (1) Zvezda, ki se utrne — SLAK
- (2) Žena je kriva — ANS. TONETA ŽAGARJA
- (3) Kje moj dragi hodi — NAGELJ
- (4) Gozdovi umirajo — SPOMIN
- (5) Zdravica za vse nas — NAGELJ
- (6) Dolenjska puška — MODRA KRONIKA
- (7) Rad zapojem ti, Slovenija — MARELA
- (8) Pozdravljena, Slovenija — ANS. SLAVKA PLUTA
- (9) — Le sekaj, sekaj smrečico — T. VERDERBER
- (10) Pod Kučarjem — ORHIDEJA

Predlog za prihodnji teden: Ljubezni v slovo — ANS. IVANA PUGLJA

KUPON št. 46

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto